

Glasnik

Hrvatskoga uljudbenog pokreta

Online tjednik za javna pitanja

Broj 74

Izlazi subotom

Zagreb, 3. listopada 2009.

Sadržaj:

Moj hrvatski dom	2
Pisma Borčetu	3
Glasujmo	4
Molitva za generale	5
Moram reći	9
Jasenovac	18
Spomenička uljudba	24
Hrvatska knjižara	26
Naši muslimani	27
Occidental observer	29
Povijest i čovjek	33
Zgodopis	34
Osvrti	37
Bosanski muslimani	43
Živjeti NDH	47
Hrvatski jezik	50
Čitajte s nama	51
Roman u nastavcima	52
Bog nas je stvorio	56
Ustaški hitrozov	60
Kolači	61
Čitatelji	62

Naklada
30.000 primjeraka

Glasnik je besplatan

antiFašistički mozak u prirodnoj veličini

don Pavao Šindija

MOLITVA ZA GENERALE

Akademik Mirko Vidović

DOSTOJANSTVO MRTVIH

CJELOKUPNA I UJEDINJENA

HRVATSKA IMA SIGURNU BUDUĆNOST

**RAZBIJAMO I RUŠIMO HDZ/SDP SUSTAV
PRIDRUŽITE NAM SE!**

BALADA O CIGARETI

prof. dr. sc. Asaf Duraković, Washington, USA

Korak mi znaju zagrebačke noći
I mokat pločnik pod gomilom kuća
Mi smo maleni u svojoj samoći
U zagrljaju jesenjih svanuća.

Mi utkivamo svoje čežnje mnoge
U pokrov mraka što nam noću priča
Sve dok ne klonu iznemogle noge
U jutrenjima Kaptola i Griča.

Na ulicama miluje nas patnja
Teške su stope za leđima svijeta
Kada je poluprazna cigareta
I drug u skitnji. I jedina pratnja.

Kad gladne usne, željne tvoje kose
Zaborav traže u pijanstvu dima
Oblaci plavi lude misli nose
Visoko gore, prema dimnjacima.

I dim se diže. I plamen izgara
Jedinim sjajem obasjava lice
I pečat tuge. Pod očima sjene
I skriven korak kasnog litalice.

Ja nosim pečat izmučenih dana
Hodam. A misli prebijene lete
Zacvili vjetar i ponoć besana
Nad umiranjem zadnje cigarete.

* * *

Kad cigareta nudi oblak bijeli
Nestaje kuća. Nestaje vidika
Negdje su noćni vjetri raznijeli
Mamuran korak kasnog prolaznika.

Lutalica stara spava

ANTIFAŠISTIČKA ANTIPAMET (1)

Ne, ne, dragi Borče,

Nikako nisi u pravu. Manjkaju ti instrumenti. Zato ti i nisi u stanju vidjeti antiFašiste. Nemaš li dobar mikroskop nikada ne ćeš moći vidjeti bakterije, kamo li viruse. Zaključit ćeš, ako si površan, da ih nema, iako su oni itekako tu.

Tako ti je i s antiFašistima.

Oni su ti ljudi iz ogledala. Bez dobra ogledala nije moguće do njih doprijeti. Pronadeš li, međutim, pravog Fašistu i pristojno ugledalo, odmah ćeš naletjeti i na antiFašistu.

Rekoh i ponavljam, antiFašist je čovjek iz ogledala.

Čim staneš Borče pred ogledalo, u njemu će se odmah pojaviti antiBorče. Glavom i bradom. Pljunuti Borče.

Ipak uz jednu jako važnu razliku. Sve što radiš ti Borče, antiBorče će uraditi posve suprotno. Pokušaj ti, kao pravi desničar, namignuti desnim okom. Što će učiniti antiBorče? Jašta, antiBorče će namignuti lijevim. I tako redom. Desna noga, lijeva noga. Desna noga, lijeva noga. Bude li netko gledao u ogledalo zaključit će bez okolišanja da je antiBorče nepatvoreni ljevičar. Pravi Franjo Gregurić.

Hitler, fašist, pred ogledalom. Staljin, boljševik, u ogledalu.

Prijatelju moj, tak ti je to. Svidjelo ti se ili ne.

Tko bi rekao. Jer, i antiBorče je u stvari desničar. Želiš li to provjeriti, bit će dovoljno otraga postaviti drugo ogledalo, i evo ga u njemu

se smiješi onaj pravi antiBorče – je moglo biti.
Fašist.

Hitler, fašist, pred prvim ogledalom. Staljin, boljševik, u prvom ogledalu. Hitler, fašist, u drugom ogledalu.

Možda netko razmrviti mozak kojega nema?

Sve skladno i u redu.

Zavrzlama nastaje tek kad je više ogledala. U njima će zaživjeti na sve strane, sam fašist do boljševika, te boljševik do fašista. Ni rođena ih majka ne može raspoznati. Posebno sada, kad su se toliko razvili informatika i internet, pa pred ogledalom više nitko niti ne mora u originalu stajati. Dovoljan je link. A link ti je, da prosti, ništa. Ne možeš ga uhvatiti ni za glavu ni za rep. Jednostavno rečeno: Stjepan Mešić. Pjeva Juru i Bobana, da bi u malo vremena, u nekom drugom ogledalu, zagudio Pošumama i gorama. Pravi pjevač, antiFašist

Dođe li pred ogledalo nešto drugo, osim Fašista, ne će biti antiFašista. Fašist je uvjet za postojanje antiFašista, njegovo drugo, ono pravo ja. Zato se antiFašisti toliko i trude na sve moguće načine pronaći Fašiste. Bez njih im nema života, pa ih i tamo nalaze gdje ih nikada nije ni bilo, niti ih

Moj dragi Borče,

Stvari su to prepredikularne, baš kako bi rekao pokojni Line, pravi antiFašist iz Imotske krajine. Moj susjed, ponekad i savjetnik. Od njega sam i čuo za najveći antiFašistički problem. Teorijski i praktično nerješiv.

Pamet. Da. Pamet.

Pamet je nevidljiva. Dođe li pamet pred ogledalo, ništa se ne će u njemu pojaviti. Reći ćeš, to je zato što ogledalo vara. Ne, nije. Ogledalo nikada ne obmanjuje. AntiPamet je ništa, prazno, vakuum. Zato se i ne vidi.

Prema tome, svaki antiFašist redovito u glavi nosi i antiPamet, ali je ona ništa. Dakle, pamet bez pameti!

Nerješivo pitanje. Kvadratura kruga. Bilo, prošlo, ali tako i ostalo.

Zato su oni pravi antiFašisti, naročito oni iz Društva "Josip Broz Tito", uvijek protiv Pameti, nečega njima posve nepotrebnog. Oni žive jako dobro i sa svojom urođenom antiPameti, to će reći bez Pameti, pa što će onda ona i drugima.

Hvala lijepa na savjetu drugovi antiFašisti! Samo vi budite svoji na svome.

Sve najbolje i pozdrav Bosiljki.

T. Drgun

General Ante Gotovina

za Predsjednika RH

PROGLAS

don Pavao Šindija, župnik župe "Kraljica mira - Kraljica Hrvata", Zemunik (Zadar) - pavao.sindija@zd.t-com.hr

Približava se završetak suđenja hrvatskim generalima u Haagu. Svjedoci smo da je proces njima u biti proces hrvatskoj samostalnosti. Stoga smo mi, svećenici zadarske Nadbiskupije, osjetili dužnost učiniti nešto u borbi za istinu i pravdu. Odlučili smo pokrenuti molitvu za nepravedno utamničene hrvatske generale.

Od mjeseca listopada, koji je mjesec krunice, pa sve do potpunog oslobođenja svih utamničenih hrvatskih generala, svaki tjedan u drugoj župi molit će se krunica na

tu nakanu. Svaki petak u 18 sati, u župi u kojoj se bude molilo, okupit će se svi svećenici (koji mogu) na zajedničku pobožnost zajedno s narodom, koja će završiti svetom misom.

Do sada smo napravili raspored za 30 župa u zadarskoj nadbiskupiji.

Sve će započeti u petak, 18. listopada u Pakoštanima, rodnoj župi našeg generala Ante Gotovine. Iskreno vas pozivamo, sve vas koji volite našu Hrvatsku, koji poštuju heroje našeg Domovinskog rata, da nam se pridružite u molitvi. Ova molitva nije usmjerena protiv nikoga. Mi kršćani molimo zato, jer znamo da je molitva najjače "oružje" koje imamo. Oni

su za nas išli u rat i dali svoje živote i zdravlje. Mi za njih molimo da im dobri Bog da snage da izdrže još i tu žrtvu za Hrvatsku. Molimo za istinu i pravdu, dakle za njihovu slobodu, jer je to jedina istina i pravda.

Svaki nevin čovjek mora biti na slobodi. A oni su nevini, jer zbog onoga za što su se borili trebali bi biti proglašeni herojima, a ne da čame u stranim kazamatima. Svi smo im dužni radi slobode kojom su nas podarili. Jedan od načina da im se zahvalimo i odužimo je i taj da za njih molimo sada kada su oni ugroženi.

Oni su za nas bili spremni dati svoje živote, neka nama ne bude teško biti uz njih u molitvi.

MOLITVA ZA GENERALE - RASPORED

1. Pakoštane -	2. listopada 2009.	24. Bezgrešno začće	
2. Škabrnja -	9. listopada 2009.	Puntamika -	9. travnja 2010.
3. Kruševo -	16. listopada 2009.	25. Sv. Josip Plovanija -	16. travnja 2010.
4. Benkovac -	23. listopada 2009.	26. Kožino -	23. travnja 2010.
5. Biograd -	30. listopada 2009.	27. Bl. A. Stepinac,	
6. Pridraga -	6. studenoga 2009.	Bili brig -	30. travnja 2010.
7. Zemunik -	13. studenoga 2009.	28. Kali -	7. svibnja 2010.
8. Sukošan -	20. studenoga 2009.	29. Sv. Stošija,	
9. Bibinje -	27. studenoga 2009.	Katedrala -	14. svibnja 2010.
10. Novigrad -	4. prosinca 2009.	30. Uznesenja BDM	
11. Obrovac -	11. prosinca 2009.	Belafuža -	21. svibnja 2010.
12. Ražanac -	18. prosinca 2009.		
13. Diklo -	8. siječnja 2010.		
14. Sv. Ante Smiljevac -	22. siječnja 2010.		
15. Jasenice -	29. siječnja.2010.		
16. Visočane -	5. veljače 2010.		
17. Murvica -	12. veljače.2010.		
18. Pag -	19. veljače.2010.		
19. Poličnik -	26. veljače 2010.		
20. Nin -	2. ožujka 2010.		
21. Gorica -	12. ožujka 2010.		
22. Perušić -	19. ožujka.2010.		
23. Briševo -	26. ožujka.2010.		

Crkva "Kraljica mira – Kraljica Hrvata" Zemunik

TRENER NAM JE ISUS KRIST, TAKTIKA EVANĐELJE, U OBRANI BLAŽENA DJEVICA MARIJA, A U NAPADU DUH SVETI

Razgovor s **don Pavlom Šindijom**, župnikom župe "Kraljica mira - Kraljica Hrvata", Zemunik (Zadar)

Glasnik: Pred nama je očito višegodišnji, moglo bi se i tako reći, projekt "Molitva za generale". Zanimljiv i hvalevrijedan projekt. Vaš smo Proglas dobili od fra Petra Filića iz Hrvatske franjevačke provincije s Opatovine u Zagrebu. S obzirom na pravodobnost, vrijednost i opseg Vašeg projekta Proglas premalo govori. Jeste li voljni na tu temu reći nešto više?

don Pavao: U pravu ste kad kažete da se radi o pravovremenoj „akciji“, ali, na žalost, i višegodišnjoj. Naime, **ne mislimo prestati s molitvama dok svi naši heroji ne budu slobodni.** Mi svećenici, kao pastiri, smatrali smo svojom obvezom da organizirano molimo za pravdu, uvjereni u potpunu nevinost naših generala. Stavljamo naglasak na „organizirano“, zato što želimo poslati svima poruku da svi dišemo kao jedan, zajedno s pukom Božjim, u uvjerenju o potpunoj čistoći i veličini borbe za slobodu, koju su iznijeli naši branitelji, na čelu s pokojnim predsjednikom Tuđmanom, ministrom Šuškom i svim generalima. Štoviše, kako stoji u proglasu, **uvjereni smo da se ne sudi njima nego stvaranju hrvatske države.** Danas, kad se je politika odrekla branitelja, kada ih je isporučila stranim sudovima i potom na cjedilu ostavila generale, **mi želimo**

poručiti da smo s njima i da je njihova sudbina ujedno i naša. Plan je slijedeći: svaki tjedan u drugoj župi naše zadarske Nadbiskupije molit će se krunica na tu nakanu. **Svaki petak u 18 sati,** u tu će župu doći svi svećenici koji budu mogli i zajedno s narodom moliti. Sve će završiti svetom misom.

Glasnik: U Proglasu navodite: "Stoga smo mi, svećenici zadarske Nadbiskupije, osjetili dužnost učiniti nešto u borbi za istinu i pravdu." Ovo nam se čini nejasnim. Tko će organizirati, a tko će voditi "Molitvu za generale"?

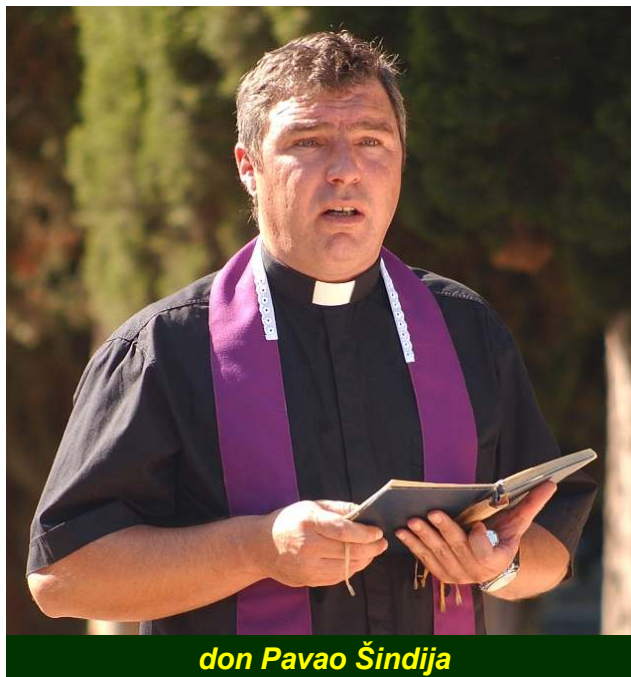
ujediniti cijelu crkvu u tu zajedničku molitvu. I nas svećenike i vjernike laike.

Glasnik: Nije li to trebala učiniti Hrvatska biskupska konferencija? Možda bi molitva, dakako samo se šalimo, na višoj razini više pomogla?

don Pavao: Tko zna, možda jednom i hoće. Ali, vi znate da ne postoji velika i mala molitva. **Postoji samo iskrena molitva.** S druge pak strane, naš nas je nadbiskup podržao u ovoj molitvi. Čujemo također reakcije iz drugih biskupija koje su vrlo pozitivne, **na tragu ujedinjenja čitave Hrvatske u jednu veliku molitvenu zajednicu.** Stoga možemo mirne duše reći da su i naši biskupi, sigurno, ujedinjeni s nama. Jer mi molimo za pravdu, a oni su, kao pastiri, najveći zagovornici pravde. Stoga vaše pitanje ne stoji u potpunosti.

Glasnik: Dobro. Morali smo to pitati, jer će i nas ljudi pitati. Opet ćemo se vratiti Proglasu: "Odlučili smo pokrenuti molitvu za nepravedno utamničene hrvatske generale." Naime, nisu zatočeni samo hrvatski generali. Ima tu i drugih siromaha, što s njima?

don Pavao: Ovo je dobro pitanje. Naime, nakana nam je, a to će se kroz molitve i vidjeti, uključiti u ovu molitvenu akciju sve koji su stvarali Državu. **Apostrofirani su generali** samo kao oni čija je životna situacija paradigma stanja u kojem se nalaze svi oni koji su, na bilo koji način, sudjelovali

don Pavao Šindija

don Pavao: Kao što rekoh, organizatori su **sami svećenici.** Snaga ove molitve leži upravo u tome da svi dišemo kao jedan u namjeri da budemo ustrajni u ovoj molitvi, uvjereni u snagu zajedničke molitve. Svaki, pak, župnik predvoditelj je molitve u svojoj župi. On kao pastir svoga stada predvoditi će molitvu zajedno s braćom svećenicima. Tako želimo

vali u domovinskom ratu. U prvom redu tu su naši poginuli heroji, zatim njihovi roditelji i djeca. **Naše velike molitve i ljubav usmjereni su na one „male“, „obične“ branitelje koji danas žive na rubu egzistencije**, koje lijevoliberalni, orjunaški novinari, koji dominiraju medijskim prostorom, prikazuju kao tumor društva koji nanosi štetu svima i koje treba odstraniti. Naše će molitve ići i **za sve koji pate** zbog činjenice da oni koji su nas ubijali, sada slobodno šeću a oni koji su branili čame po zatvorima, zatvoreni i predani sudovima od svoje, hrvatske vlasti. Dakle, **molit ćemo jednostavno za pravdu**. Da se vrši u svim segmentima hrvatskog društva. Da svi ugroženi osjete da su njihovi svećenici s njima, da i nas boli nepravda kao i njih.

Glasnik: Josip Kokić, uvjereni rimo-katolik, društveni, pa i politički djelatnik, praktični aktivist u borbi za ljudska prava, pišući za "Glasnik" naslutio je nedavno pojavu "Molitve za generale". Međutim, on ide i dalje. Njega svakako muči sveukupna "neistina i nepravda", ona što leži na leđima svih hrvatskih ljudi i u svakodnevnim prilikama. Hoćemo li se pomoliti i za povratak Hrvatske na pravi kolosijek, Božji?

don Pavao: O tome sam upravo sada govorio. Mislim da se u tome svi slažemo i da je to nasušna potreba: **Hrvatska - država ponosnih Hrvata i svih ljudi dobre volje**. Pa i nas boli činjenica da je Hrvatska postala **ugodna za življenje svima, osim domoljubnim Hrvatima**. Vratila nam se opet ona mrska retorika iz komunističkih vremena, u kojoj se domoljubi etiketiraju kao šovinisti, **u kojoj se Crkvu gura u sakristije**, afere se uvijek proizvode u korist mrzitelja Hrvatske. Pa jasno je da ćemo se svi razboljeti ne

promijeni li se nešto. Zar samo desetak godina nakon mirne reintegracije Podunavlja, dakle nakon završetka rata mi te ljude, koji su stvarali državu, smatramo zločincima. Nemamo ni jednog proglašenog heroja domovinskog rat. **U vojsci su ostali u zapovjedničkom kadru samo oficiri iz tzv. JNA**. Tko to može više trpjeti.

Kraljica Mira

Glasnik: Što je to, izvedbeno gledano, "Molitva za generale"? Od čega se sastoji? Kako će izgledati i od kojih će se molitava sastojati?

don Pavao: Molitva će se sastojati **od dva dijela**. Najprije će se kroz tjedan moliti krunica, a onda petkom, **svećenici i narod zajedno, mole krunicu** a nakon toga slijedi sveta misa za pravdu. Nismo slučajno izabrali molitvu krunice. Krunica je, kako znamo, simbol obrane od srbočetnika u Domovinskom ratu. S njom smo pobijedili u ratu, s njom ćemo i osloboditi branitelje.

Glasnik: Imamo dojam da je to početak našeg, unutarnjeg, hrvatskog misionarstva. Traženje Boga, kojega – kako se običavamo hvaliti – poznajemo 13 (bit će i znatno više) stoljeća. Duše, hrvatske duše, sve više nam se drže s vragom. Jesmo li u pravu?

don Pavao: Mislim da niste. **Mediji prikazuju da je tako** i čov-

jek bi se moga uhvatiti na tu udiču i pomisliti da je čitav narod takav. Ali, Bogu hvala, tomu nije tako. **Agresivna manjina, koja se doista druži s vragom** (a neki od njih imaju i kolumne takvog naslova i to priznaju), koja upravlja medijskim prostorom, pokušava otrovati drugačiju, pošteniju i zdraviju manjinu, prikazujući im bolest duha kao normalno stanje. **Abortus, droga, alkohol, promiskuitetno ponašanje** itd., prikazuje se kao normalno, a onaj koji nije takav kao nazadan i bolestan. Srećom, još postoji snaga kršćanskog odgoja u našim obiteljima koja ne da se bolesno proglasi zdravim. Postoji, doduše opasnost, ako ništa ne učinimo, da se to i dogodi. Zato i smatramo da je ova naša akcija vrlo važna: da nazovemo stvari njihovim pravim imenima.

Glasnik: Kako ćemo se mi, koji ne ćemo moći biti na Vašim molitvenim skupovima, sudjelovati u "Molitvi za generale"?

don Pavao: Vrlo jednostavno. Tko zna moliti krunicu, a **to znamo svi**, zar ne?, taj nam se može pridružiti i na daljinu. Ali ako netko i ne zna, može svojim riječima, samo mislima uputiti dobrom Bogu iskrenu molitvu za slobodu naših heroja. **Nakana je bitna ne riječ**.

Glasnik: Kažete "Molitva za generale". Molitva tamo gdje je nadležno pravosuđe. "Ne bi oni to radili, da im nije dano od Boga." Ima li uz takvu spoznaju uopće mjesta moliti se, i to posve u konkretnim prilikama, tamo gdje je "pranje ruku" vrlo efikasno sredstvo?

don Pavao: Kad je Isusov prijatelj Lazar umro, je li imalo smisla više ikakva molitva. A Isus se smilovao kad je čuo da je umro, zaplakao nad njegovim grobom i us-

krisio ga. **Kad ne bismo vjerovali u Božju svemoć, usta ne bismo smjeli otvoriti.** Ali, mi molimo da se vrši njegova volja. Za mene osobno presuda u Haagu znači slobodu za generale. Ali moje mišljenje o njima, **mišljenje našega naroda ne ovisi o nekakvoj presudi nekakvog političkog suda.**

Da ih sto puta osude na najduže kazne, **oni će za mene i za narod biti heroji** o kojima će povijest pisati. Oni koji su ih predali i lovili (Mesić, Račan, Sander), oni se trebaju brinuti što će o njima povijest pisati, što će usmena pre-

daja među Hrvatima o njima govoriti. Naši branitelji, naši generali i njihova veličina ne ovise o presudi tog „suda“. S druge strane, **mi molimo da ih oslobode radi njih, radi njihovih obitelji, a ne radi toga da bi u našim očima bili veliki.** Oni to već jesu.

Glasnik: Pranje ruku i lustracija. Niste političar, ali nas ipak zanima Vaše mišljenje o neprovođenju lustracije u hrvatskom društvu. Možemo li ga čuti?

don Pavao: Predsjednika Tuđmana smatram velikim čovjekom, možda najvećim za naš narod, iz više razloga. Jedan je svakako i taj što je, jednom zauvijek, htio pomiriti Hrvate između sebe. Stoga sam bio veliki zagovornik pomirbe. Međutim, **kad vidim tko je ostao i što radi u medijima i politici, hvata me mučnina. Smatram da bi pod hitno trebalo izvr-**

šiti lustraciju. Podmeću od straha oni koji kažu da je sad kasno. Pogledajte razne Puhovske, Beškere, Mandiće, Uzelce, Mesiće i sl. koji su progonili domoljube i prije a i sad opet. **Njih treba ne samo ukloniti iz javnog života, nego i suditi.**

Kapelica Kraljice Hrvata u Osekovu

Glasnik: Nakon prvih 30 molitvenih skupova posao vjerojatno ne će biti gotov. Što dalje?

don Pavao: Ovisi, ako svi hrvatski branitelji, nevinu osuđeni ne budu na slobodi, **mi nastavljamo dalje.** Jednakim žarom i ljubavlju. To je jedino „oružje“ koje imamo i ne ćemo posustati.

Glasnik: Konačno, navikli smo tako pitati, i kad nije u pitanju šport, koji se rezultat očekuje?

don Pavao: Pravda uvijek pobjedi a mi igramo u toj ekipi. **Trener nam je Isus Krist, taktika Evanđelje, u obrani Blažena Djevica Marija a u napadu Duh Sveti.** Mi izgubiti ne možemo.

Hvala Vam lijepa na odgovorima punim vjere.

KRALJICE SVETE KRUNICE

Kraljice svete krunice,
beskrajne sreće more!
Tebi se puci klanjaju,
anđeli tebe dvore.

Kraljice krunice, moli za nas!
Kraljice krunice, budi nam spas!

Divno si čudo stvorila,
krunicu kad si nam dala,
nebo i zemlja pjevaju:
bila ti čast i hvala.

Zrncima svete krunice,
cvatu nam bijele ruže,
nose ih k tvome prijestolju
anđeli što te kruže.

Ruže te divno mirišu,
radost su vječnog raja,
svaka ta ruža čudesna
nebo sa zemljom spaja.

Drhću na svakoj ruži toj
suze nam crnih dana.
Neka te, Majko, sjećaju
krvavih naših rana...

Križeve teške nosimo,
okovi sve nas tište,
svi smo mi sužnji nevoljni,
svaki te pomoć ište.

Tko će nam, Majko, pomoći,
ako ne ti s visina?
Kraljice svega svemira,
kraljuješ srcem Sina.

Posljednji kad nam smrači vid,
prekrije smrti tama,
Majčice, dođi, moli daj
krunicu zadnju s nama!

NEKA TAKTIKA NE POJEDE POLITIKU

Rudi Tomić, Kanada

Taktika je posebna grana vojne vještine koja se bavi proučavanjem planova u neposrednom napadu ili obrani na bojištima. Taktika je umijeće, odnosno sposobnost u izboru sredstava za ostvarenje konačnog cilja.

U povijesti ima **mного slučajeva gdje je taktika bila pogrešna** i zbog čega su bile izgubljene ine bitke na bojištima, kao i veliki promašaji u politici. Ovdje ne ćemo analizirati nikakve svjetske taktičke promašaje, bilo vojne ili političke, već ćemo se ukratko osvrnuti na najnovije taktičke poteze dinamičnog **Hrvatskog uljudbenog pokreta (HUP)**, čije su najave nekih (ne)taktičkih akcija izazvale žučljivu polemiku u javnosti, ne samu u Hrvatskoj nego i u Srbiji, čak i u nekim krugovima u svijetu.

HUP je obznanio u javnost, u isto vrijeme, tri kontraverzna prijedloga (generala Gotovinu za predsjednika RH, spomenik Poglavniku NDH i odlazak u Srbiju na uviđaj spomenika Draže Mihailovića), koji su po svojim temeljnim osnovicama u proturječnosti i s političkog i s nacionalnog stajališta. Sjetimo se da je Masaryk rekao Radiću kako mu je **taktika pojela politiku**. Ne će se, valjda, u Hrvatskoj povijest opet ponavljati!

Kandidiranje generala Gotovine

Za realnu mogućnost kandidiranja generala Ante Gotovine za predsjednika Republike Hrvatske na izborima početkom sljedeće godine, ne bih vjerovao ni svojim očima (Incredibile visu!). Ali, siguran sam da bi većina hrvatskog naroda pozdravila ovaj prijedlog i dala podršku generalu Gotovini na izborima za predsjednika RH. No, u politici nije samo bitna taktika, nego su potrebne i druge povoljne okolnosti koje su (trenutačno) u svezi s Gotovinom u velikoj neizvjesnosti.

Ne zaboravimo da je Vlada u Hrvatskoj pristala na izručenje generala Gotovine u Haag, gdje je među ostalim svjedocima, koji su teretili Generala za ratne zločine, bio i aktualni predsjednik Republike Hrvatske Stjepan Mesić.

Dakle, Ante Gotovina je zatočenik haškog suda, čiji je ishod neizvjestan, jer Hrvatima se u Haagu sudu po političkom ključu, što je već dokazano u mnogim procesima i potvrđeno s teškim brojnim kaznama. Zbog navedenih činjenica teško je predvidjeti kada i kako će se konačno završiti dramatični sudski proces hrvatskom Vitezu u Haagu.

Uz navedene neizvjesnosti o sudbini ishoda u Haagu, potrebno je naglasiti još dva faktora koja mogu biti presudna u kandidiranju generala Gotovine: a) pored već deklariranih pretenđenata za predsjedničku fotelju, vjerojatno će biti još potencijalnih kandidata, što bi moglo negativno djelovati u izboru nekog čestitog, uzornog čovjeka. Naime, **glasovi će biti razbacani**, a ljevica će, u koaliciji sa svim petokolbonašima, izaći organizirano na izbore, i u velikom broju. Međutim, domoljubni Hrvati, većinom razočarani, ne će čak mnogi ni htjeti ići na izbore!; b) ratni zapovjednici nisu dobri vladari u miru. Velike vojskovođe nisu se pokazale dobrim političarima u demokratskim sustavima, pa ja pitanje bi

li general Gotovina uistinu bio dobar predsjednik kao što je bio dobar vojnik i zapovjednik?

Spomenik Poglavniku NDH

U nacionalnim državama mijenjaju se političke stranke na vlasti, ili mijenjaju se diktatorski režimi, ali čuvaju se nacionalni interesi i državne granice. Međutim, Nezavisna Država Hrvatska, koja je stvorena voljom hrvatskog naroda, bila je slomljena silom okupatora i domaćih izdajica. Hrvatski bojovnici i civilno pučanstvo mučki je ubijeno u Bleiburgu i u Koloni smrti, jer su srbokomunisti i hrvatski partizani osudili na smrt one Hrvate koji su se borili za NDH. Nad većinom vojnih i civilnih zarobljenika su izvršili pokolje, a Hrvate koji su se spasili od kame bili su proglašeni ratnim zločincima. Među njima je bio i Poglavnik NDH dr. Ante Pavelić, na kojeg su pokušali izvesti nekoliko atentata.

Dakle, u demokratskoj državi, gdje je predsjednik Republike Hrvatske bivši (i posljednji) predsjednik Jugoslavije; gdje su većinom na vlasti bivši komunisti, partizani i djeca čiji su očevi ubijale državotvorne Hrvate (vidi priopćenje Rade Bulata, 1999.); gdje u hrvatskim saborskim stolicama sjede Srbi, kojima je petokraka u srcu, šajkača na glavi, kama u džepu i antifašizam na jeziku (ili, "je... Srbina koji nema barem jednu pušku u kući") zar se može očekivati dozvola za podizanje spomenika bilo kome tko nije njihov?

Ako nisu uspjele tolike demonstracije u Zagrebu za promjenu imena trgu pred Hrvatskim kazalištem, onda je očividno tko ima vlast u Hrvatskoj. Predsjedniku komunističke i veli-

kosrpske Jugoslavije Titu podignuti su spomenici svugdje po Hrvatskoj. I danas mnoge ulice u gradovima naslovljene su s njegovim imenom, ili s imenima partizanskih prvoboraca, ubojica hrvatskog naroda. I taj smrad još zaudara svuda!

Da bismo mogli podići spomenik Anti Paveliću potrebno je, prije svega, **promijeniti vlastodršce u Hrvatskoj**, pa tek onda po uzoru europskih država podići spomenike svojim vitezovima, vrhovnicima, državnici, kulturnim i vjerskim uglednicima, koji su se borili za dobrobit hrvatskog naroda, bilo u kojem režimu i ideologiji.

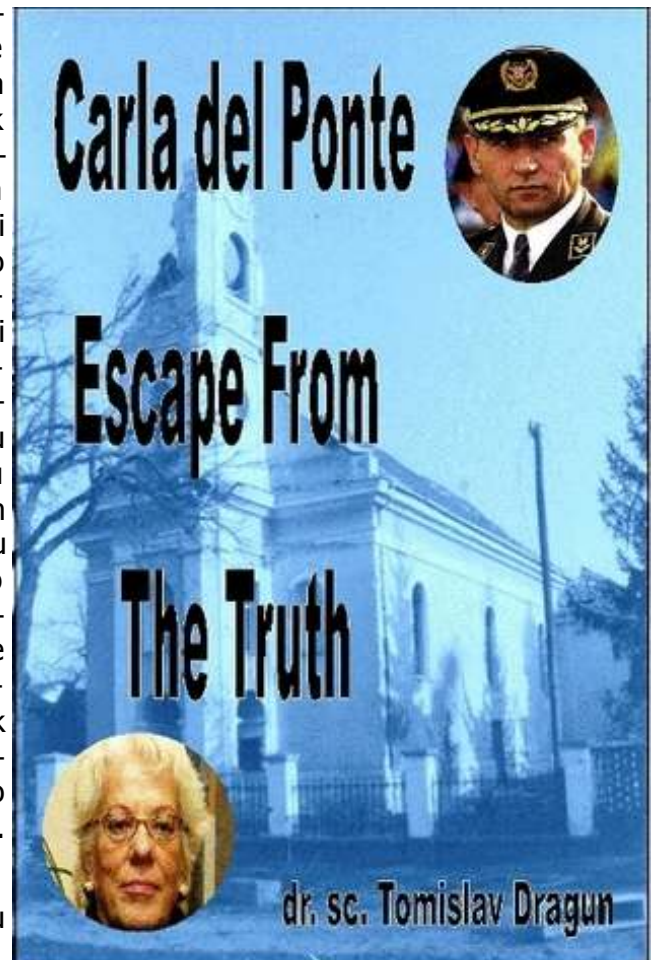
Odlazak delegacije HUP-a u Srbiju

Odlazak delegacije HUP-a u Srbiju, s nakanom da se sastanu s predstavnicima četničke organizacije "Ravna gora" i da pogledaju spomenik četničkog vođe Draže Mihailovića, bila je šokantna vijest i za četnike (odnosno skoro polovicu pučanstva u Srbiji, koji su se deklarirali četnicima na demokratskim izborima u Srbiji), ali ostavili su mogućnost i takvom susretu. Tisak je u Hrvatskoj proglasio HUP ustaškom organizacijom, čija je inicijativa bila ocrnjena i osuđena čak i od Srba u Hrvatskoj, koji drže do Draže kao do sv. Save!

Stoga, odlazak u

Srbiju zbog uviđanja spomenika Draže Mihailovića **smatram promašajem i ponižavajućim**, jer taj četnički vožd nije se borio za slobodu i nezavisnost Srbije, nego za ekspanziju Srbije, što je bilo aktualizirano pokoljem i progonom što većeg broja Hrvata. Takav vožd ne može biti moralnim i kulturnim uzorom ni srbijanskom narodu, ako taj narod još u sebi ima trunak kršćanske uljudbe.

U politici je najvažniji publicitet. A ova tri kontraverzna priopćenja HUP-a su intenzivirala umišljene antifašiste u hrvatskim informacijskim sredstvima javnog izvješća u toj mjeri, da su u svojim požuri optužbama, u mržnji hrvatske desnice, odnosno imaginarnog ustaštva, promovirali Hrvatski uljudbeni pokret u najpopularniju organizacija u Hrvatskoj!

POGUBNE ZABLUDE

dr. sc. Tomislav Dragun

Rudi Tomić, kao i inače, i u ovom svom tekstu "Neka taktika ne pojede politiku" lijepo, argumentirano, pošteno i od srca, posebno velike ljubavi za našu domovinu Hrvatsku, iznosi svoja stajališta. Teško da bi mu se u tom smislu moglo išta prigovoriti, kamo li osporiti.

Međutim, njegov članak polazi od krivih činjenica, i inače prečesto nazočnih u našem iseljinstvu, što je pak vrlo blisko zabludama i krivim zaključcima. Ponaajprije, tu je zabluda već u potrebi za jasnoćom cilja i sredstava kojima se do njega treba doći. Dakako, istina je prije svega. Nikada i nikako laž. Slažem se u potpunosti. Ali takvom taktikom naš prijatelj Tomić vrlo brzo bi ostao kratkih rukava – u svakoj partiji pokera.

Partija pokera? Da! **To je ta naša stalna i trajna borba s komunistima. Upravo s njima.** Dakle,

Zabluda br. 1

"Komunisti i partizani vladaju Hrvatskom." Netočno. Hrvatskom vladaju hrvatski građani, pri tom se samo koristeći (nadajmo se privremeno) partizansko-komunističkim uslugama. Zašto? Interes, obmana, strah.

Bez partizansko-komunističke pomoći mnogi bi današnji "tajkuni" i dalje bili sirotinja. Trebam li nabrajati: **Ivica Todorčić ("težak" 22 milijarde kuna), Franjo Gregurić, Darko Ostojja, Miroslav Kutle, Jako Andabak, Milan Artuković, Ra-**

dimir Čačić, Nadan Vidošević, Goranko Fižulić, general Ivan Čermak, ... U državnoj upravi "radi" barem 150.000 nepotrebnih ljudi. Kud bi svi oni, da nije ovih na vlasti? Mislite li da su oni jedini? Velika su vrijednost 40 milijardi eura duga i rasprodana sva vrijedna državna (bolje: narodna) imovina.

Domovinski rat je uspio, jer su Hrvati bili jedinstveni. Pomirila su se konačno djeca ustaša i djeca partizana. Eh, da se to prije dogodilo. Dimemo li u to, ode Hrvatska. **Nikada partizanska djeca (i obitelji) nisu vidjela bojišnice**, niti su uprli svoja leđa kako bi obranili Hrvatsku. Njima je i dalje na raspolaganju bila "Zvečka". Manimo se toga i očistimo kukolj. Vrijeme je žetve.

Odmah je tu, uz obmanu, i strah. U određenim trenucima opravdan, ali ne uvijek. Čitam dosta, ali u naših vrljih strategičara i taktičara dosad ne nađoh ni retka u kojem bi se **precizno utvrdili i popisali važniji komunističko-partizanski kadrovi koji "vedre i oblače" Hrvatskom, te procijenila njihova zbiljna operativna snaga.** Spalo slovo na samoga Mesića, a nama pune gaće.

Lenjin je rekao: Osramotiti protivnika (neprijatelja), izmaltretirati ga, a onda ga uplašiti. S tim je on osvojio vlast u Rusiji, ali će ga ipak, kad-tad, seliti s "Crvenog" trga u Moskvi.

Zabluda br. 2

"Nije vrijeme podizati spomenik Poglavniku Dr. Anti Paveliću." Netočno. Tko to kaže ("tko to laže")? Stjepan Mesić!

Onaj, koji kad zatreba, rado zapjeva "Juru i Bobana"?

Učinilo mu se, u ono slavljeničko vrijeme, da je Republika Hrvatska naša, pa se pritajio, a sad mu se opet pričinja, ne vidim razložno utemeljenje toga, da je iznova postala partizansko-komunistička. Nije, dragi prijatelji, niti će to ikada više biti! Vrijeme Pola Pota je zauvijek za nama. **Republika Hrvatska je naša država**, država hrvatskog naroda. Njegove priče i želje su samo ... uz vjetar.

Zovnu me jutros (30.9.2009.) Ante Gabelica iz Imotskog. Bivši je ustaša iz borbenih postrojbi, 1926. godište. Kaže da mi pozna oca i tetku. Protivi se, što drugo, posjetu četnicima na Ravnoj gori, ali i podizanju spomenika Poglavniku u Zagrebu. "Podići ćemo ga kad ga oni na vlasti dopuste." Tko su ti oni, imenom i prezimenom, ne reče mi. **Njegovo prihvatanje ropskog položaja ne djeluje mi baš ustaški!** Neka vrsta limunade. Koplje u trnje i prije bilo kakve bitke, tek

u kojoj bi se moglo vidjeti tko je tko i koliko tko može.

Da je kojim slučajem Boris Tadić (ili možda Ljubo!) Hrvat i predsjednik RH Dr. Ante Pavelić bi u Zagrebu imao **barem tri spomenika**. Onaj kukavelj s Pantovčaka nije u stanju, virkajući iza kakvog debela, ni samom sebi postaviti dolično poprseje. Recimo u Orahovici.

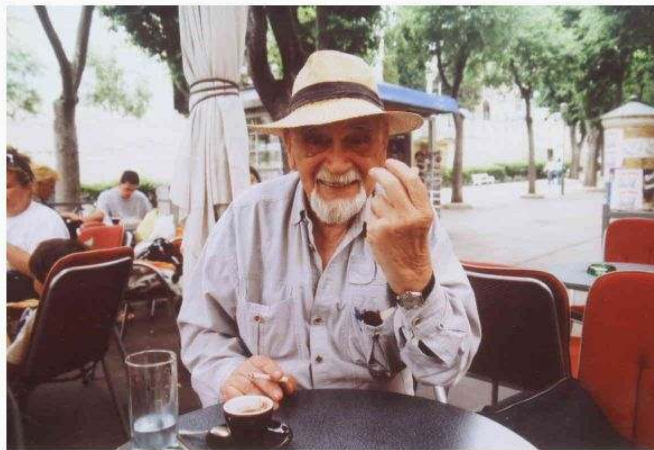
Zabluda br. 3.

"Nezavisnu Državu Hrvatsku su stvorile ustaše." Netočno. Ustaše su samo bili uzurpatori, koji nisu imali odlučnosti privesti borbu pobjedničkom kraju. Volim ih, ali im i zamjeram. Pali su "šaptom", kao i Bosna 1463. Nezavisna država Hrvatska (malo "d") stvorena je 1918. godine, odnosno kako to kaže prof. Mirko Čorlukić (u novom broju "Ognjišta", br. 13 - 7.10.2009.):

"Povijesna je činjenica da je 1918. g. Hrvatski sabor nakon odluke o odvajanju od Austrije i Mađarske donio odluku o uspostavi Nezavisne države Hrvatske u koju su uključene i Istra i Bosna, ali je odluka o regionalnom uređenju ostavljena za kasnije. No, Sabor nije potvrdio odluku kontroverznog Narodnog vijeća (Vlade) o pristupanju Hrvatske Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca. Stoga je u formalno-pravnom pogledu uspostava te države bila ništetna, što samim time vrijedi i za njezinu slijednicu Titovu Jugoslaviju. Zato je bilo logično za očekivati da se prigodom "razdruživanja" Jugoslavije ta odluka Narodnog vijeća iz

1918. poništi i da se prvo uspostavi granica prema Srbiji iz 1918. g., a republike s jedne i druge strane da se odluče o svome statusu. Na žalost, to nije učinjeno."

Put prema obnovi Nezavisne države Hrvatske započeo je hrvatsko-srpskom nagodbom **u kolovozu 1939. kada je utemeljena Banovina Hrvatska** (onako usput: registracijske oznake automobila u svim banovinama počinjale su brojkom, osim u Banovini Hrvatskoj, gdje je u upotrebi bilo slovo "H"). Ako je 10. travnja 1941. postojala Jugoslavija, a izgleda da to nitko ne osporava, onda je toga dana postojala i Banovina Hrvatska. Dne 8. travnja 1941. u Bjelovaru proglašena je Nezavisna Država Hrvatska, ali ne kao neka nova državna tvorevina, nego samo kao osamostaljena Banovina Hrvatska.

Prof. Filip Čorlukić

Tek dva dana kasnije, 10. travnja 1941. godine, vojskovođa (maršal) Slavko Kvaternik, u zagrebačkoj nazočnosti Josipa Broza, ali ne i u nazočnosti Dr. Ante Pavelića, proglasio je Nezavisnu Državu Hrvatsku. Nova nezavisna država odmah je funkcionirala, preuzevši upravne službe i vojne postrojbe ("zaštitari") Banovine Hrvatske – bez ijednog ustaše. **Dr. Ante Pavelić i 200-tinjak**

ustaša došlo je, na gotovo, u Hrvatsku tek 15. travnja 1941., da bi prva sjednica Hrvatske vlade bila dne 16. travnja 1941. godine, dok je Andrija Hebrang 17. travnja 1941. godine pohodio Banske dvore, te pred Dr. Milom Budakom i Dr. Mladenom Lorkovićem u ime hrvatskih komunista (Mjesni odbor KPH Zagreb, odnosno KP NDH), a uz znanje Sovjetskog Saveza i samoga Staljina, **priznao Nezavisnu Državu Hrvatsku. Zato je i ubijen. Da je toga trenutka ustoličio Tita sigurno mu se to ne bi dogodilo.**

Zabluda br. 4

"Hrvatski uljudbeni pokret ide na poklonstvo četnicima."

Netočno. Hrvatski uljudbeni pokret prihvaća mir sa Srbima, sa Srbijom. Istodobno smatra da takvo raspoloženje preteže i u Srbiji, više u Šumadiji, nego li u Beogradu. Uostalom, zar nisu mnogi Šumadinci glasali za Stjepana Radića? Jer, poslije aktualne pljačke Hrvatske, od čega nije imuna ni Srbija, jasno je da više nitko nikada ne će poželjeti ginuti, a da bi se banditske vlastodržačke klike obogatile.

Kanimo otvoreno razgovarati sa Srbima,

kao Srbima. Onakvima kakvi zaista jesu. **Kakve ih je srpski ćaća napravio!** Kad je to mogao Dr Vladko Maček, zašto ne bismo mogli i mi. Ne ćemo valjda dopustiti da to u maše ime rade Ivica Todorčić ili Nadan Vidošević, koji ne samo što putuju čseto u Srbiju, nego tamo nose i hrvatski narodni novac, kako bi ga "oplodili" za svoj džep.

Domovinski i državotvorni Hrvati

imaju na to pravo. Nitko im to nema pravo, niti može zabraniti, osobito oni koji se, iz potaje, provokacijski nazivaju ustašama. Dakako, i ustaše su domoljubni i državotvorni Hrvati, ali nika-ko jedini, kamo li svima zapovjedni!

Poslušajmo i ovdje prof. Filipa Ćorlukića:

"O uređenju država s lijeve strane Drine, najbolju, vizionarsku je ideju imao Dobroslav Paraga. On je predlagao uspostavu Savezne države Hrvatske i Bosne, a Slovenci neka se odluče žele li se pridružiti, ili ne žele. Emisari su (ne samo Paragini) obilazili Zagreb i Sarajevo, ali su u Zagrebu nailazili na čvrsti otpor Franje Tuđmana.

Taj nekadašnji Titov miljenik, najmlađi general, odgajan u boljševičkom duhu, premda se naglo 'preobratio' u tvrdog nacionalistu, ostao je privržen 'svetosti' AVNOJ-a i ZAVNOH-a, kao i Ustava iz 1974. Zagrebom je tada kružilo kazivanje da je na prijedlog uspostave Savezne države Hrvatske i Bosne izjavio: 'j... ti državu s dva milijuna Srba i dva milijuna muslimana'."

Bosna je u svakom slučaju naša, samo je pitanje tko smo to mi? Mi, bez onih koji odavno u njoj obitavaju?!

Zabluda br. 5

"General Ante Gotovina ne može biti predsjednik Republike Hrvatske. Nikad generali

nisu dobro upravljali državom. Treba naći za ovaj trenutak prikladnu osobu. Inače, rasut će se glasovi." Netočno iz mnogo razloga.

Alija Nametak

Nema nikakvih formalnih ograničenja za izabrati generala Antu Gotovinu za predsjednika RH. Nije osuđen, posebno pravomoćno. To što je u pritvoru, **samo je sigurnosna sudska mjera.** Nekima se sudi, iako su na slobodi.

Bit će osuđen! Bravo. A što ako ne bude? Tajni pakt Stjepana Mesića, Carle del Ponte i Save Štrbca, uglavljen svojedobno u Banja Luci, naveliko propušta vodu. Više nije nikakav valjan izborni argument.

Međutim, dijelom se slažem s našim kritičarima. General Ante Gotovina zaista je nepodoban za primiti u uzvratni posjet Fidela Cas-

tra. Nu, tu je i dalje živi Stjepan Mesić. Neka ga on prima na svom imanju u velikoj Gorici.

Priča pak o rasipanju glasova stari je komunistički trik. **Najbolji je jedan kandidat na izborima.** Tad on sigurno prolazi. Samo, tko će njega izabrati? Amerikanci imaju javne predizbore, što je svakako dobro. Mogli bi ih imati i Hrvati. Zašto ne? Zato što bi onda ti "pravi kandidati" odmah u početku nestali s političke pozornice.

Dr. Miroslav Tuđman, Nadan Vidošević, Željko Kerum, Milan Bandić, Dragan Primorac – zajedno na jednoj strani – i sam General na drugoj.

Što bi frcalo perje! Ja znam čije, a Vi?

Hrvatski uljudbeni pokret pokušat će prikupiti potpise za

kandidaturu Generala. Možete mu pomoći, ako hoćete. Mi ćemo učiniti što je u našoj moći, jer su i "pravi kandidati" jaki, U podmetanju nogu. Milan Bandić već u pet navrata uopće nije odgovorio na naš zahtjev za dopuštenje materijalnog opremanja skupova koje organiziramo.

Poslat ćemo i pismo predsjedniku suda u Haagu. Zamolit ćemo njegovo privremeno predizborno puštanje na slobodu od 1. prosinca 2009. do 31. siječnja 2010. Hoćemo li uspjeti? Zavisu to i od Vaših pisama.

Zoliko ovaj put. Bože daj da sve ostane samo na ovome!

PAVELIĆEVE PRISTAŠE U OBILASKU SRBIJE

Matanović: Četnicima i nama komunisti su zajednički neprijatelji!

Marina Šaponja, VOX, Zadar, 26. rujna 2009.

"Tito ima svoje spomenike, ulice i trgove po cijeloj Hrvatskoj, a za Pavelića se ne može podići spomenik!? Ukoliko nam ne dopuste da ga napravimo u Zagrebu, dignut ćemo ga na privatnom zemljištu i nicat će spomenici Paveliću kao gljive poslije kiše!" - Ivo Matanović

Pavelićevi pristaše iz Hrvatskog uljudbenog pokreta u ožujku sljedeće godine otputovat će u Beograd gdje planiraju istražiti gdje je pokopano 200 hrvatskih visokih časnika ubijenih 1945. godine. Također planiraju obići spomenik Draži Mihailoviću u Ravnoj Gori, kako bi isposlovali da im hrvatske vlasti dopuste nošenje ustaškog znakovlja i cr-

ne košulje.

"Ne idemo u Srbiju ni po kakav savjet niti, ne daj Bože, tražiti kakvu moralhu potporu. Naprotiv, u Srbiju idemo po sasvim drugom zadatku, a to je dogovoriti zajedničku suradnju protiv zajedničkog nam neprijatelja. I njima i nama zajednički su neprijatelji komunisti", kazao je Ivo Matanović, član društva Hrvatskog uljudbenog pokreta, te dodao:

"Sa srpskim radikalima planiramo razmijeniti iskustva kako bi podigli spomenik našem Poglavniku u Zagrebu. Imamo već predviđene dvije lokacije. Ukoliko nam vlasti to ne dopuste, dignut ćemo Paveliću spomenik na privatnom zemljištu. Sramota je da Tito ima svoje spomenike, ulice i trgove po cijeloj Hrvatskoj, a Pavelić nema i ne smije imati. Nicat će spomenici Pavelića kao gljive poslije kiše, usprkos partizanima i komunistima!"

Matanović ističe kako obilazak spomenika Mihailoviću ne znači da će se oni klanjati četnicima, a u odlasku za Srbiju ne vidi ništa loše.

"Srbin Aleksandar Vučić je prošle godine bio u obilasku zadarskog zaleđa, pa možemo valjda i mi otići u Srbiju!? Ako su radikali, četnici, sinonim za srpstvo, tada smo mi ustaše sinonim za hrvatstvo. Na kraju krajeva, mi smo Srbe dobili u dva rata i priča je završena, s njima nemamo nikakvih problema. Smeta mi što je percepcija javnosti takva da se nas ustaše smatra krvnicima, a partizani se veličaju kao heroji - objašnjava Matanović. Matanović navodi i kako Srbi nemaju ništa protiv njihovog dolaska, a zajedno će, između ostalog, razgovarati i na koji način se boriti protiv komunista koji su na vlasti.

Za odlazak u Srbiju predviđeno je 12 članova Hrvatskog uljudbenog pokreta, a među njima i Ljubo Česić Rojs.

ZAHTJEV ZA ISPRAVKOM

Ivo Matanović, Zadar

Poštovana gospođo Šaponja!

Najprije se zahvaljujem na korektno prepričanom mome tekstu, kao i na brzoglasnom razgovoru koji sam obavio s Vama dan prije objave članka o „suradnji ustaša s četnicima“. Međutim oštro odbijam nesuvislu Vašu rečenicu:

„Također planiraju obići spomenik Draži Mihailoviću u Ravnoj Gori, kako bi isposlovali da im hrvatske vlasti dopuste nošenje

Ivo Matanović

ustaškog znakovlja i crne košulje", koju ste umetnuli u tekst, a ja je nisam izgovorio, niti bilo tko od nas iz udruga Hrvatski uljudbeni pokret i Ustaški pokret. Stoga molim da se moj prosvjed na ovu rečenicu objavi na istoj stranici gdje je i objavljen.

O ustaškim odorama, crnim košuljama i famoznom slovu „U" nitko od nas iz obju udruga nije ni riječi progovorio, a poglavito o tome se neće razgovarati s četnicima, a još manje s našim vlasti-

ma. Sva naša ponašanja, glede nošenja odora, mi smo riješili našim Propisnicima (Statutima). Zanimljivo je, ali još više i degutantno, kako se crne košulje uvijek podmeću pod nos upravo nama - hrvatskim nacionalistima, a ne i drugima, koje vidimo svakodnevno na svakom drugom čovjeku u Hrvatskoj. Ne mislite li valjda, da su svi crnokošuljaši i Ustaše. Daj Bože kad bi bilo tako! Nu, na žalost, to nije istina. Osim toga ustaše nisu nosili crne

odore i crne košulje, već svijetlo braun - samo je jedan manji dio „Francetičevaca" nosio crne odore. I ova odora nije nastala u znaku potpore talijanskim crnokošuljašima, već sasvim slučajno se to dogodilo 1941. g. u Sarajevu kada je fomirana Francetičeva Crna legija. Pri oblačenju prišlih dragovoljaca nigdje se u gradu nije našla druga tkanina, osim crne, pa je tako prvi stotinjak crnih odora na brzinu skrojeno u Sarajevu.

DOSTOJANSTVO MRTVIH

Akademik **Mirko Vidović**, Pariz

"Mir pepelu uspomena!" (Oskar Davičo).

Svi mrtvi su apsolutno jednaki - to posebno vrijedi za one koji ne vjeruju u postojanje ljudske duše, u uskrsnuće i u život vječni. A onima koji imaju vjeru dovoljno je ponoviti onu Spasiteljevu: "Duh je taj koji život daje, tijelo ne vrijedi ništa".

Jedan od ostataka poganstva u raznim sektama i kršćanskim herezama bio je, a i dalje postoji - obožavanje mrtvog ljudskog tijela. U vrijeme koje je prethodilo 'crkvenom raskolu', tu i tamo prakticirana je i simonija - trgovina posmrtnim ostacima ljudi za koje je smatrano da i nakon smrti i sitni dijelovi njihovog tijela imaju veću vrijednost od kipova i slika po svetštima.

Obožavanje slika odnosno ikonofilija i odbacivanje svetosti djela ljudskih ruku, ikonoklastija doveli su do strašnih građanskih ratova i u samom Carigradu, kakve ni poganski progoni nisu prakticirali nad kršćanima.

Podsjetimo se ovdje na onu Pavlovu: "Sve što se čini protiv savjesti - grijeh je". Nitko poput Apostola nije onako točno definirao "bezdušne ljude", kad je, govoreći o onima koju su ga kamenovali u Efezu, ta čudovišta koja su se sobom izuzela iz Logike Stvaranja nazvao - "zvjeri u ljudskoj spodobi".

Uzimajući u obzir te povijesne i doktrinarne zasade, bar što se tiče krajeva u kojima se običava svojatanje Gospodina Boga ili Njegovo temeljito nijekanje, a sve to u ime Čovjeka i čovječnosti, osvrnimo se ovdje na jučerašnji (24.9.2009.) posjet stratištima i mučilištima u Jasenovcu i u Staroj Gradiški zagrebačkog nadbiskupa i kardinala Mgr Josipa Bozanića s još četiri stotine svećenika, redovnika i drugih crkvenih dostojanstvenika.

Uzoriti kardinal Bozanić je i u svom držanju i svojim riječima

Akademik Mirko Vidović

govorio nadahnut Duhom Svetim, poput blaženog Alojzija Stepinca (našeg druga s robije) i u neku ruku stavio je na istu tezu - lju svako zlo i svaki zločin prema Čovjeku koji su počinjeni na ta dva povijesna lokaliteta u zadnjih sedamdesetak godina. O Jasenovcu je svašta pisano, a o Gradiški je i dalje nemoguće iznositi

na javnost u Hrvatskoj svjedočnije mučenika suludog titizma, kao posebno okrutnog i složnog istočno-zapadnog satanizma.

No, grozna zbivanja na tim stratištima, koja su se zbila do svibnja 1945 i nakon toga - u vrijeme grčevitih napora obnove nezavisnosti hrvatske države i svih nastojanja internacionalista, odnosno komunista, da - kako je to u svojim ratnim uspomenu naveo Veco Holjevac - u sukob uvuku što više nepismenog, zatraženog i zavedenog civilnog pučanstva - u međusobnim obračunima, posredstvom primitivnog agit-propom izmanipuliranog svijeta, poraze jedni druge i dokažu - da je ideologija bezobzirnijih veća i jača od onih koji se zavaravaju praksom proizšlom iz fraza o - varkama i čarkama, sa što manje štete i to - do pobjede. Parle moi de l'amour du procha-in...

Veco Holjevac u svojoj knjizi "Moj grad Karlovac" detaljno opisuje kako su se **komunisti u domobranskim odorama** uvlačili i u bolnice u kojima su, u Karlovcu, liječeni ranjenici, upadali u zoru u sela s pravoslavnom većinom i tamo palili, žarili i ubijali, kako bi uvjerali pravoslavne seljake kako im nema spasa dok se ne pobjegnu u šumu i pridruže se - partizanima.

No, nakon jednog takvog napada na pravoslavno selo, Holjevac opisuje kako je tamošnji, pravoslavni pop, išao u Karlovac da obavijesti vlasti NDH o napastovanju partizana u njegovom selu, pak se je vratio "na čelu odreda od 500 ustaša" nazad u svoje selo, da se obračuna s partizanima...

Nakon toga ta praksa je proizvela ono o čemu je opširno pisao u svojim memoarima Dr Dinko Šu-

Lovorka Dragun Mirković, Akademik Mirko Vidović i Ivo Matanović

ljak ("Tražio sam Radićevu Hrvatsku"), kako su komunisti zavedeni i hrvatske katolike da idu na svoju domobransku braću, pa kad bi se zametnule čarke, komunisti su s leđa ubijali Hrvate partizane i tako stvarali famu o "fašističkom teroru" na području krševitih krajeva "Kordun, Banje, Dalmacije, Krajine".

Krv koja je tim postupcima prolijevana tu i tamo pala je svima "na oči" i potakla je one koji su (zlo)upotrebljavani u ideji da se država ne može ni stvoriti, ni razoriti bez - krvoprolića među braćom.

Uzorit kardinal Bozanić to odlično zna. Crkva je jedina institucija u našim krajevima koja vodi detaljno i savjesno svoje "ljetopise" i kronološki bilježi sva zbivanja pa i ponašanja pojedinaca točno onako kako su se dogodili.

Crkveni ljetopisi onemogućuju šarlatanima da, u ime znanosti, jedne stvari prešućuju, druge iznose pod povećalom, a sve to da bi opravdali vlast bezobzirnijih, koji ih za takvu sramotnu izdaju znanosti i plaća. A kako ne

znadu ništa drugo raditi, "komesari Partije" idu do kraja u svom obeščaćenju znanosti. Jer - poluistina je najgori oblik laži!

Nakon što je HRT "maherski" povadio izvratke iz homilija kardinala Bozanića, a onda ih pokušao obezvrijediti pa i ismijati izjavama nekog Pupovca i nekog Goldsteina, onaj tko odista pozna našu povijest, osobito u zadnjih sedamdeset godina, osjetio je sigurno da se mi još nismo "riješili đavla".

Jer, poluistine su gore od laži: pozivaju se na nešto točno i preuveličano, a prešućuju ono bez čega to "točno" nema smisla niti je shvatljivo u kauzalitetu odnosa u zbivanjima. Naučni radnici, ukratko, i dalje su - jedini ovlašteni "tumači" naše stvarnosti u tradiciji Jožine "dijaljektike" po kojoj - ono što nije "konstruktivno" mora biti prešućeno, zabranjeno pa i - kažnjivo.

Jer, da bismo shvatili npr. Jasenovac, mi se moramo podsjetiti na ono suludo vrijeme sukoba između borbenog ateizma komunista i otpora komunizmu npr. u

Španjolskoj. Otpor komunizmu u Španjolskoj vrlo je srodan otporu komunizmu u Irskoj i u Hrvatskoj: na sva ta tri punkta otpora nacionalizma internacionalizma (pa bili oni teistički ili ateistički) radi se o - kontinuitetu povijesti naroda ugroženih ideologijama i imperijalnim navadama bezdušnih ljudi.

No i u tom "trokutu", valja razlikovati: situaciju u Španjolskoj, koja je bila nekoliko stoljeća bezdušni iskorjenitelj čitavih naroda pa i rasa izvan Europe, Irske koja nije mogla podnositi nekog okupatorskog nacionalnog "boga", pak se je borila za opstanak u ime Boga svemogućega, oca svih ljudi i jednakih - naroda, a u Hrvatskoj pak vođena je borba na dvije fronte: protiv tuđinske porobljivačke vlasti i protiv nama apsolutno strane antiteističke ideologije: protiv, u prvom redu, marksizma, koji je nas Hrvate, prije 150 godina, u više napisa i Marxa i Engelsa, osudio da kao nacija "nestanemo s Kugle Zemaljske".

Vođa španjolskih nacionalista protiv internacionalista a i snaga koje su išle za tim da u podčinjenosti Castilli održe, npr. Cataloni-

Općinski sud u Zadru (1.10.2009.)

ju, Biskaju,

Andaluziju i - bio je španjolski 'caudillo' Francisco Franco, španjolski židov po podrijetlu.

U Hrvatskoj je iz malog "Ustaškog pokreta", pogodnog najviše za to da njime manipuliraju susjedne siledžije, proizišla jezgra oružanih boraca državotvorne misli i, na poziv vođe hrvatskog seljaštva, Dr-a Mačka (koji je već u Banovini Hrvatskoj predvidio logore za komuniste) - Građansku i Seljačku zaštitu pretvorila u Domobranstvo koje je - dalo lavovski udio u obrani provizorno proklamirane i krvlju branjene hrvatske državne nezavisnosti.

Protiv hrvatske državne nezavisnosti digla se je "kuka i motika" - kako komunisti tako i velikosrpski imperijalisti i to uz pomoć bezdušnih vanjskih siledžija koji su nas manipulirali, rušeći naša sela i gradove - za svoje interese rušili su 43 puta samo grad Zadar, a da nam ni do dana današnjega nisu objasnili zašto su to činili, budući da je u Londonu Ban Šubašić bio prije generala de Gaulle-a, pa ni Vladko Maček, ni Andrija Hebrang u pritvoru i u šumi - ni osobno, ni preko svojih predstavnika u ZAVNOH-u, oni nisu bili neprijatelji Zapada. Naprotiv.

Zašto je Zadar rušen - nakon što je Mussolini potpisao akt o restituciji Dalmacije NDH? Zašto su Mussolinijevi "borsaglieri" skinuli sa šešira "fascio" i stavili crvene zvijezde petokrake pa - pod Titovom vrhovnom zapovijedi - udarali na hrvatske Domobrane i Oružnike po Dalmaciji, da ih odatle istjeraju, kako bi Jugoslavija mogla zaživjeti - kako je to 1945 rekao Milovan Đilas?...

No, što se Jasenovca tiče, i bez

obzira kakvu ulogu u njemu igrao general Vjekoslav Luburić, on je u svoj svojoj djelatnosti nesхватljiv bez uloge koju je u to vrijeme - i u tom smislu - igrao šef UNS-a, hrvatski židov Dido Kvaternik - izravno podložan Canarisu, šefu Hitlerova Abwehra!.

I da previše ne duljimo - o svemu tome je već mnogo toga napisano i objavljeno i to usprkos sramotnim krivotvorinama i sračunatim klevetama hrvatske nacije u cjelini onih ničijaša - partijskih komesara koji ne znadu ništa drugoga raditi do li - lajati za koju škudu, da im koritašce ne bi ostalo prazno. Od nečeg se mora živjeti.

Valja uzvratiti i Milbradu Pupovcu: Imaj, Milorade, na umu da su međunarodna sudišta osudili samo dva uzročnika velike ljudske nesreće kao vinovnike u dvadesetom stoljeću - zbog GENOCIDA počinjenih u Europi od 1933 do 1999 - **njemačke naciste i bosanske Srbe.**

Pa vi sad pričajte malo sa samima sobom - pomozite babama gatarama da mlate lan - da im brže prođe dan...

Poput španjolske "Valle de los Caidos" (goleme podzemne grobnice u kojoj leže kosti palih boraca obiju zaraćenih strana) - tako i u Jasenovcu - nad kostima onih koji su se borili da posvjedoče obnovu pune hrvatske državnosti i onih koji su je pokušali ostvariti - dže se u vis - CVIJET - koji sobom simbolizira - neuništivost i preporod hrvatske državne nezavisnosti nad golemim grobištem zavedene i u smrt poslana braće.

A Luburićevci su bili najbolji suradnici u Domovinskom ratu, i u Hrvatskoj i u Bosni - i Franje Tuđmana i Stjepana Mesića!

SVEĆENICI ZAGREBAČKE NADBISKUPIJE NA HODOČAŠĆU U STARU GRADIŠKU, JASENOVAC I PETRINJU

"Glas Koncila", Zagreb

"Ovdje, u Jasenovcu, osjećamo duboku bol zbog svih žrtava, a posebno zbog onih koji su ovdje trpjeli i bili ubijeni od strane pripadnika hrvatskoga naroda, a još više od strane pripadnika Katoličke Crkvi. Iako prepoznamo grijeh onih koji su nedostojno nosili katoličko ime, Katolička Crkva nikada u tome i takvim zločinima nije sudjelovala niti ih je podupirala. Štoviše, iako neki žele Crkvi pripisivati propust 'nečinjenja', toliko je pokazatelja kako su se predstavnici Crkve i njezini vjernici na razne načine u teška vremena protivili nečovječnoj ideologiji koja je bila usmjerena prema drugomu čovjeku, a osobito prema pripadnicima židovskoga i srpskoga naroda, prema Romima, ali i političkim neistomišljenicima iz hrvatskoga naroda", kazao je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić u homiliji izrečenoj u četvrtak u župnoj crkvi u Jasenovcu.

Jasenovac je bio druga postaja Hodočašća svećenika Zagrebačke nadbiskupije na znakovita mjesta novijih hrvatskih stradanja: Staru Gradišku, Jasenovac i Petrinju, u okviru jesenskoga Svećeničkog dana.

U homiliji izrečenoj prigodom molitve Srednjeg časa kardinal je

istaknuo da je Jasenovcu, kao i stotinama drugih stratišta u Hrvatskoj, potrebna istina kojoj se ništa ne dodaje i iz koje se ništa ne izostavlja te koja neće biti ušutkana novim ideologijama i promicana do razine novih poniženja i zločina.

Braćo i sestre, ovdje baš sve vapi za istinom i molitvom, poručio je zagrebački nadbiskup.

Nakon molitve Srednjeg časa i kardinalove propovijedi svećenici su pohodili Spomen-područje Jasenovac.

Hodočašće, koje se održava se u sklopu proslave Svećeničke godine Zagrebačke nadbiskupije, započeo je dolaskom u Staru Gradišku, gdje su hodočasnike dočekali starogradiški župnik Josip Vračarić i načelnik općine Velimir Paušić, koji je svećenicima predstavio mjesto i njegovu povijest te ih upoznao s poteškoćama vezanima uz današnje stanje.

Iscrpno izlaganje o mjestima stradanja održao je kanonik dr. Stjepan Kožul, koji je prigodom hodočašća napisao knjigu u kojoj je predstavio mnoštvo važnih činjenica o životu Crkve i povijesnim pojedinostima u Staroj Gradiškoj, Jasenovcu i Petrinji.

Svećenici su u Staroj Gradiški obišli zatvorski kompleks i gradilište nove župne crkve koja se podiže u spomen na stradanje svećenika, redovnika i redovnica te vjernika koji su bili mučeni i zatočeni u tamošnjem kaznionici.

Svećeničko hodočašće Zagrebačke nadbiskupije završit će misom u župnoj crkvi u Petrinji, kao simbolu etničkog čišćenja, razaranja i svih žrtava na području povijesne Zagrebačke nadbiskupije.

Nakon Stare Gradiške, svećenici Zagrebačke nadbiskupije posjetili su danas 24. rujna Jasenovac. U župnoj crkvi prigodom molitve Trećeg časa zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić u homiliji je rekao da u Jasenovcu čovjek, otvoren istini, osjeća duboku bol koju je prouzročilo nasilje, nepravda i nečovječnost. Tu je, prema kardinalovim riječima, puno toga neizrecivoga urezano duboko u dušu, ostavljajući neodgovorena ozbiljna pitanja, a u mnogima i zatrovanost mržnjom.

PROPOVIJED KARDINALA JOSIPA BOZANIĆA U ŽUPNOJ CRKVI U JASENOVCU

Žrtve nas obvezuju na traženje istine

Draga braćo biskupi i prezbiteri, subraćo u Kristovu svećeništvu! Dragi braćo i sestre!

1. Biti u Jasenovcu, kao svećenik i kao kršćanin, i slušati riječi apostola Petra o davanju obrazloženja nade koja je u nama - ima svoj

poseban i snažan odjek. Nalazimo se na mjestu koje nije obilježeno samo jednom stranicom povijesti u kojoj se očitovao zlo, zločin i ponajprije grijeh, nego je bezbož-

nost s ovoga mjesta željela širiti zlo do neslućenih razmjera produžujući ruku laži sve do naših dana.

Došli smo najprije u crkvu, u prostor koji, po nama i našoj vjeri u Isusa Krista, spaja Božju blizinu, otajstvo Isusove muke, smrti i uskrsnuća i naš zemaljski hod u kojemu toliko puta ostajemo zbunjeni pred zloporabom ljudske slobode.

U Jasenovcu čovjek, otvoren istini, osjeća duboku bol koju je prouzročilo nasilje, nepravda i nečovječnost. Ovdje su mnogi

suočeni sa spomenom na gubitak svojih najbližih. Ovdje je puno toga neizrecivoga urezano duboko u dušu, ostavljajući neodgovorena ozbiljna pitanja, a u mnogima i zatrovanost mržnjom.

Ovdje smo u svećeničkome spomen-hodu kojemu u središtu nisu zločinci i zla koja su nanijeli, nego poglavito svjedočanstvo vjernosti, ljubavi i žrtve; otajstvo patnje koja, pročišćena Božjim Duhom, postaje snagom za činjenje dobra. Jer, ne postoji niti jedno mjesto na zemlji na kojemu bi zlo bilo toliko snažno da i u njemu ne bi mogla progovoriti ljubav i mir. Mi to donosimo i time želimo prožimati mjesta koja pohađamo i na kojima se molimo. Ništa ne dopire tako duboko u zbilju svijeta i čovjeka kao molitva. Ona, jer joj je izvoriste i uvir u Bogu, obuhvaća sva vremena i sve prostore, dodiruje nas i zahvaća sva naša iskustva stapajući u Božje milosrđe prošlost, sadašnjost i budućnost.

Mir ovisi o otvorenosti istini

Svećenici su se okupili i u jasenovačkoj crkvi na molitvi srednjega časa

2.

Iako je s prolaženjem godina sve manje onih koji mogu svjedočiti o svojim iskustvima i strahotama Drugoga svjetskog rata, važno je da njihovom pomoći i svjedočanstvima u istini novi naraštaji dobiju i čuvaju primjereno razumijevanje tih događaja, sa svim grubostima i potrebom za čišćenjem spomena.

Novi naraštaji, a posebno djeca i mladi, vremenskim odmakom od stvarnih događaja, imaju priliku da svojim zalaganjem osvjetljaju istinu koja nas jedina može osloboditi od otvorenih i skrivenih sukoba, proizšlih iz manipuliranja istinom. Kao Crkva zdušno se zalažemo da se svim istinoljubivim sredstvima što prije istraže svi aspekti događanja prije, za vrijeme i nakon Drugoga svjetskog rata. Premda je prošlo toliko vremena, a u njemu i mnoštvo mogućnosti, taj trud ne samo da ni danas nije uzaludan nego je nužno potreban. Valja se potruditi

oko dostupnosti svih relevantnih dokumenata i svjedočanstava, otvaranja arhiva koji imaju veze s razumijevanjem cjelokupnoga konteksta, oko primjene valjane znanstvene metode koja je prožeta čeznjom za istinom i zauzetošću za dobro.

Posao koji može izgledati isključivo kao zadaća povjesničara - jer obično se kaže da se time treba baviti struka, a ostali se trebaju okrenuti budućnosti - taj posao ne tiče se samo povjesničara, nego svakoga od nas. Znamo da puno toga, a osobito mir, ovisi o svakomu od nas: od našega htijenja, stavova, naših riječi i gesta, no najprije od nastojanja da budemo otvoreni u istini. Kao vjernici, moleći psalme, u ovoj smo liturgiji zazivali: »Istinom me svojom vodi i pouči me, jer ti si Bog, moj Spasitelj« (Ps 25, 5). Tko tako moli, u dubini svoga srca ne može nijekati temeljna ljudska prava i prebrisati moralna načela.

S velikim zanimanjem hodočasnici su obišli i jasenovačko Spomen-područje

Kada se iz osobnoga i društvenoga ozračja odstrani Bog i moralnost, oslonjena na opće dobro i dobro drugoga, kratak je put do želje za vladanjem nad drugima, do porobljavanja i iskorjenjivanja skupina ljudi, pa i čitavih naroda. Na temelju rasne ili klasne ideologije, na temelju diskriminacije nečijega podrijetla ili vjere, na temelju protuboštva koje ne prihvaća istinu da su svi ljudi Božja stvorenja jednakoga dostojanstva, ne može se graditi sreća pojedinca ni naroda.

Osjećamo duboku bol zbog svih žrtava

3.

Ovdje u Jasenovcu osjećamo duboku bol zbog svih žrtava, a posebno zbog onih koji su ovdje trpjeli i bili ubijeni od strane pripadnika hrvatskoga naroda, a još više od strane pripadnika Katoličke Crkve. Iako prepoznajemo grijeh onih koji su nedostojno nosili katoličko ime, Katolička Crkva nikada u tome i takvim zločinima nije sudjelovala niti ih je podupirala. Stovi-

še, iako neki žele Crkvi pripisivati propust »nečinjenja«, toliko je pokazatelja kako su se predstavnici Crkve i njezini vjernici na različite načine u teška vremena protivili nečovječnoj ideologiji koja je bila usmjerena prema drugomu čovjeku, a osobito prema pripadnicima židovskoga i srpskoga naroda, prema Romima, ali i političkim neistomišljenicima iz hrvatskoga naroda.

Imena žrtava, njihovi životi, njihov osobni hod kroz tamu jasenovačkog logora, obvezuju nas na traženje istine. Oni vape za tom istinom, jer samo nas istina vodi prema onome od čega čovjek živi - do ljubavi. "Zbog toga su obrana istine, njezino ponizno i uvjerenostno iznošenje te svjedočenje za nju vlastitim životom zahtjevni, ali i nezamjenjivi oblici ljubavi koja se, doista, raduje istini" (Caritas in veritate, 1). Ovomu je mjestu, kao i stotinama drugih stratišta u Hrvatskoj, potrebna istina kojoj se ništa ne dodaje i iz koje se ništa ne izostavlja; istina koja neće biti ušutkana novim ideologijama i

promicana do razine novih ponajenja i zločina.

Ne smijemo zaboraviti dragocjeni uzor hrabrih svjedoka, među kojima je, nedvojbeno, najuzorniji blaženi Alojzije Stepinac. Istina o njemu prešućivana je, zatim iskrivljivana, da bi se - prekrivena plaštem laži - morala i još uvijek mora probijati do pameti i srca novih naraštaja. Žrtve u jasenovačkome logoru vape za istinom, one vape za

istinom i o našem blaženiku. Žrtve jasenovačkog logora poštovane su kada im se pristupi s poštovanjem, koje se očituje i u brizi za istinitim i cjelovitim popisom žrtava - do mjere da nisu instrument ničijih političkih zabluda i manipulacija.

Žrtve u službi stigmatiziranja hrvatskoga naroda

Dobro znamo koliko su bile upravo žrtve jasenovačkog logora iskoristavane u svrhu stigmatiziranja hrvatskoga naroda kao genocidnoga naroda i hrvatske države kao nepoželjne jedinice. Znamo da su zloporabe išle do mjere opravdavanja mnogih ubijanja i zločina koji još uvijek nisu dobili svoje pravo ime; i to ne samo neposredno nakon Drugoga svjetskog rata nego i u sve vrijeme komunističkoga režima, kao i u pripremanju i provođenju agresije i nasilja u Hrvatskoj te Bosni i Hercegovini osamdesetih i devedesetih godina prošloga stoljeća.

Dobronamjernomu čovjeku ne može biti jednostavno ni razumjeti, a kamoli prihvatiti tumačenje

da su žrtve Bleiburga i »križnih putova« posljedica onoga što je ustaški režim počinio u Jasenovcu. Skamenjeni od čuđenja mogli smo slušati opravdavanja nasilnika u Domovinske ratu (1991-1995) koji su tolike poubijali, razorili mnoge obitelji i domove, nanijeli neizrecivu bol i protjerali s njihovih ognjišta nevine ljude, kao da je to bilo preventivno djelovanje da se ne bi ponovila zvjerstva iz ustaškoga logora u Jasenovcu. Još je nerazumljivije da se danas s političkih pozornica, bez posljedica za javno izgovorenu laž, propagira da je Katolička Crkva uporište ustaštva.

Zašto se ne provodi Rezolucija EU parlamenta?

4.

Braćo i sestre, ovdje baš sve vapi za istinom i molitvom. Na ovome našem putovanju, ispunjeni Božjim strahom, promatramo gdje se nalaze granice mržnje, razaranja čovjeka i granice okrutnosti. I ovo mjesto jasenovačkog logora je škola u kojoj se spoznaje do koje mjere ljudi mogu biti neljudi. Zlo nije apstraktno, ono je uvijek

S velikim zanimanjem hodočasnici su obišli i jasenovačko Spomen-područje konkretno, dogodilo se na određenom mjestu i po određenim ljudima. Ovdje se ne može ostati ravnodušan prema patnjama nanesenim žrtvama ovoga logora. Ovdje, duboko suosjećajući s nedužnim žrtvama, taj osjećaj patnje čovjeku daje pravo na molitveni krik: Bože, oslobodi nas od zla!

I dok ovdje s kršćanskim pijetetom molimo, spomi-

njući se žrtava ustaškoga režima, s ovog mjesta dižemo svoj vapaj i za istinom o žrtvama komunističkoga režima, jer nažalost još uvijek se u nas taji, skriva i niječe zločin komunizma učinjen tijekom rata, poraća i sve vrijeme njegove strahovlade. Postavlja se pitanje zašto, i poslije devetnaest godina od demokratskih promjena, još uvijek nema popisa žrtava komunizma, ni dužnih obilježja, niti doličnih spomena. Tko to priječi, tko se tome suprotstavlja? Zašto se kod nas do danas nije poradilo na provedbi Rezolucije Europskog parlamenta o europskoj savjesti i totalitarizmu, od 2. travnja ove godine, u kojoj se jasno obrazlaže kako je pomirenje krajnji cilj otkrivanja i ocjenjivanja zločina počinjenih od strane komunističkih totalitarnih režima?

Upravo ovakva mjesta vapi za mirom, opraštanjem i pomirenjem, ali i za spomenom. Vapaj je to za pravdom, jer govoriti o nepravdi i nevolji, znači govoriti o onoj nadi koja vjeruje u pravedniji

svijet i teološko osmišljenje ljudske patnje. Čovjek je dužan priznati nepravedno nanesenu patnju kako bi sebi prokrčio put budućnosti.

Braćo i sestre, i nacizam i fašizam i komunizam su dio su hrvatske povijesti, jer je i hrvatsko pučanstvo tijekom dvadesetoga stoljeća pogodila tragedija koja je, po riječima sluge Božjega Ivana Pavla II, obilježena trima velikim zlima: fašizmom, nacizmom i komunizmom. Opravdavati jedan totalitarizam odnosno prikrivati i prešućivati nepravdu koju je nanio, znači unositi trajni nemir u društvo i javnost, jer i povijesna laž je zločin. Pitanja vezana uz Drugi svjetski rat i totalitarističke režime dvadesetog stoljeća neće prestati unositi nemir i neprijateljstva u naše društvo dokle god se istom mjerom ne odnosimo prema svim totalitarističkim režimima i dok istom mjerom ne bude zagarantiran spomen za sve žrtve.

Katoličkoj Crkvi je poslanje prokazivati zlo

Kardinal Bozanić, zajedno s pomoćnim biskupima, predvodio je molitvu u jasenovačkoj crkvi gdje je održao i propovijed

5.

Pa, zašto smo danas ovdje? Uputili smo se ponizno na ovo mjesto jer osjećamo da je došlo vrijeme da se, na način koji ne vrijeđa istinu, pristupi govoru o ovome mjestu ispunjenom bolju, u čežnji da nad njim progovori samo molitva.

Nismo došli ovamo radi raspravljanja i polemiziranja. Ne dolazimo iznijeti - premda to od nas neki i dalje traže - isprike, opravdanja, očitovanja, neka politička stajališta. Upravo su ona, oslonjena na neistinu, često zagadila istinu. Ipak, dobro je reći da je Crkva uvijek očitovala svoju slobodu od političkih i drugih bezbožnih motiva koji su vodili um nabogodavaca i ruke krvnika u svim diktaturama, od onih koji su stvarali boljševičke gulage, nacističke i fašističke koncentracijske logore, kao i komunističke kazamate. Crkva je to činila i činiće, iako je za to plaćala visoku cijenu životima svojih vjernika i predstojnika, iako se na nju nabacivalo blatom bez utemeljenja.

Kada su i Katoličku Crkvu u Hrvatskoj ideoloziji s raznih strana poučavali što treba činiti u odnosu na Spomen-područje u Jasenovcu, zaboravljali su da je Crkva nositeljica istine, bez obzira na grešnost njezinih vjernika, grešnost za koju se kajemo svakoga dana nastojeći biti bolji nasljedovatelji Isusa Krista. Crkva ne može i ne smije biti dio političkoga nasilja nad žrtvama. Ovim pohodom ponajprije otvaramo sebe Bogu, a molitvom patnju prožimamo nadom.

Katoličkoj Crkvi je poslanje, a to je i činila u mjeri svojih mogućnosti, prokazivati nepravdu, rasne isključivosti, religijske nesnošljivosti, nijekanje stvorenosti čovjeka na Božju sliku, dokidanje prava narodu na dom i domovinu... Kako su to činili pastiri i vjernici u prošlosti, tako to čine i danas.

Logori su samo vrhunac šire stvarnosti

6.

Dovoljno je zločinaca pokazalo što može bezumnost i nečovječnost.

Nisu u pitanju samo strahote represivnih sustava i vodstva Kraljevine Jugoslavije, niti težnje i strahote Ante Pavelića i ustaša, slijepih privrženika nacionalnoj ideji čiji je put vodio u vezanje uz ideologiju nacizma i fašizma, daleko od kršćanskih temelja i baštine našega naroda, što je sav hrvatski narod odvelo u tragediju patnje i poniženja. Nije posrijedi ni sama ideološka zaslijepjenost i strahote partizana i komunističkih vlastodržaca pod vodstvom Josipa Broza Tita koji do današnjega dana - pod krinkom antifašizma - ne žele priznati i preuzeti odgovornost za nečovječnost koja ide uz bok s nacističkom. Tu se suočavamo s otajstvom zla.

Kao vjernici, na mjestu smo gdje vidimo pogaženost vjere u Boga i vjere u čovjeka, kako je to rekao sluga Božji Ivan Pavao II. u koncentracijskome logoru Brzezinka 7. lipnja 1979. godine.

Vežano uz ovu temu, papa Benedikt XVI. prije mjesec i pol dana rekao je sljedeće: "Nacistički logori, kao i svi drugi koncentracijski logori, mogu se smatrati krajnjim simbolima zla, pakla koji se otvara na zemlji kada čovjek zaboravi Boga i postavlja se na njegovo mjesto, otimajući mu pravo da odlučuje što je dobro a što zlo, da daje život i smrt. Nažalost, ta se žalosna pojava ne bilježi samo u logorima. Oni su prije vrhunac jedne šire i raširenije stvarnosti, čiji su razmjeri često nesagledivi. (...) S jedne strane, postoje filozofije i ideologije, ali sve više također načini razmišljanja i djelovanja, koji ističu slobodu kao jedini čovjekov princip, kao

Kao znak na pohod Spomen-području jasenovačkim žrtvama, kardinal je upravi Spomen-područja predao "rascvjetali" križ

alternativu Bogu, i na taj način pretvaraju čovjeka u Boga koji svoj sustav ponašanja gradi na samovolji. S druge strane, imamo upravo svece koji, provodeći u djelo evanđelje ljubavi, daju razlog svoje nade; oni pokazuju pravo lice Boga, koji je Ljubav, i, istodobno, istinsko lice čovjeka, stvorena na Božju sliku i priliku.

Draga braćo i sestre, molimo Djevicu Mariju da pomogne svima - u prvom redu nama svećenicima - da budemo sveti poput tih junačkih svjedoka vjere i samopredanja sve do mučeništva. To je jedini način da se na ljudska i duhovna pitanja, koja pobuđuje duboka kriza suvremenog svijeta, pruži vjerodostojan i iscrpan odgovor: onaj istine u ljubavi" (Benedikt XVI. Papin nagovor uz molitvu »Anđeo Gospodnji« u nedjelju 9. kolovoza 2009).

Ovakva nas mjesta uče da zlo nema zadnju riječ

7.

Promatrajući događaje koji su obilježili ovaj kraj polovinom prošloga stoljeća, oslušujući šapat

žrtava, čujemo ono što ih je na zemlji vezalo - nadu. Bila je to nada posred tame srdaca onih koji su htjeli iz njihovih života, kao zadnji oslonac, istrgnuti upravo nju - nadu. Iako nisu pripadali istim religijama, nada ih je spajala, a zajednička baština vjernika iz izraelskoga naroda i kršćana mogla je stvoriti današnju psalamsku molitvu, ujediniti ih u nadi: "K tebi, Gospodine, uzdižem dušu svoju, u tebe se uzdam, Bože moj" (Ps 25, 1). Taj je sadržaj u teškim vremenima nosio i blaženi Alojzije svojim biskupskim gestom: U tebe se, Gospodine, uzdam! Nada je dovoljna snaga za mučeništvo, a ljudi beznađa uvijek pristaju biti zločinci.

Djeca i mladima trebaju školska pomagala i učitelji koji će graditi kulturu mira na istini. To također traže žrtve iz Jasenovca, kao i žrtve drugih stratišta u Hrvatskoj. Crkva će poduprijeti i promicati svaki napor i nastojanja koja uviđaju opterećenost prošlošću, ali koji otvaraju budućnost u svijesti da joj je potreban spomen. Spomen pak koji nije istinit, prestaje biti spomen; spomen zatrovan lažima, nijekanje je njegove biti i

nasilje nad žrtvama.

Za nas kršćane **mysterium iniquitatis** Kristovim je križem preobražen u **mysterium caritatis**. Sam je Bog sišao u pakao trpljenja i trpi zajedno s nama. I ovakva nas mjesta uče da zlo nema zadnju riječ. Nismo ovdje da bismo ponovno otvorili rane, nego da bismo u ranama vidjeli novoga čovjeka, preobražena za vječnost, odgovorna za patnje svojih bližnjih.

I nakraju, vraćam se na psalmske riječi koje su danas iz srdaca stotina svećenika Zagrebačke nadbiskupije uputile poziv koji reže u zbilju nijekanja Boga i čovjeka: "Sve su staze Gospodnje istina i ljubav za onog koji čuva Savez njegov i propise" (Ps 25, 10).

Amen.

КАРДИНАЛОВА КАРДИНАЛНА ГРЕШКА

Кардинал Бозанић у Јасеновцу је дошао до пола пута, али се онда окренуо и вратио, каже публициста Славко Голдштајн

Р. Арсенић, www.politika.rs – 28.9.2009.

Недавна прва посета једног загребачког надбискупа и кардинала месту некадашњег усташког концлогора у Јасеновцу и даље изазива различите реакције и коментаре у хрватској јавности.

Тако је познати загребачки издавач и публициста Славко Голдштајн посету кардинала Јосипа Бозанића Јасеновцу оценио као „велики корак према суочавању Католичке цркве с истином о том губилишту, коју је та црква до сада избегавала“, али је коментаришући кардиналов иступ у Јасеновцу додао:

„Кардинал Бозанић у Јасеновцу је дошао до пола пута, али се онда окренуо и вратио.“

Кар-ди-нал Бо-за-нић у Јасеновцу

ku Hrvatsku, pa Vas molimo za odgovarajući kontakt u Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srbije.

Na području Republike Srbije živi i hrvatska nacionalna manjina, Hr-

vati pojedinci i pojedine hrvatske zajednice. Želimo obići neke od njih i vidjeti kako im je. Molimo Vas za odgovarajući kontakt s nekima od njih koji borave u Zemu- nu, Slankamenu i Petrovaradinu.

Obradovao bi nas skori razgovor s Vama, na razini koju Vi odabere- te, pa s nestrpljenjem očekujemo Vaš pristanak.

USTAŠE I ČETNICI U DUHU SURADNJE POZVALI MINISTRE

www.ezadar.hr -
24.09.2009

Obećali da će se u Srbiju ići bez "nacionalne ikonografije" i "iritirajućih poruka" Hrvatski uljudbeni pokret (HUP) danas je poslao obavijest Veleposlanstvu Srbije kako se u travnju sljedeće godine spremaju na trodnevno studijsko putovanje u tu zemlju, a cilj putovanja je "Ivanjica i spomenik generalu Draži Mi-

hailoviću u suradnji s Srpskim četničkim pokretom "Ravna gora", piše index.hr.

Naime, čelnik Hrvatskog uljudbenog pokreta Tomislav Dragun prije samog odlaska u Srbiju od veleposlanika Radivoja Cvetičanina traži kontakt radi neophodnih "savjeta" te se u pismu obećava kako će se u Srbiju ići bez "nacionalne ikonografije" i "iritirajućih poruka".

Podsjetimo, kako smo prvi pisali, hrvatski uljudbeni pokret kreće na "studijsko" putovanje u Srbiju kako bi iz prve ruke, od četničkih vojvoda, saznali na koji su način u toj zemlji uspjeli podići spomenik Draži Mihailoviću, ratnom zločincu

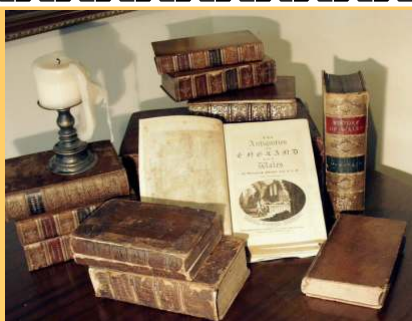
i zloglasnom četničkom vođi, kako bi njihova iskustva prenijeli u Hrvatsku te pokrenuli inicijativu za podizanje spomenika poglavniku Anti Paveliću, čelniku kvislinške Nezavisne Države Hrvatske.

Organizator putovanja, lider HUP-a, potvrdio je za Index da je za sada siguran general Ljubo Česić Rojs, a i dalje se traže povjesničari kako bi bili spremni za razgovor.

"Hrvati žive pored Srba, uz njih, pa i zajedno. To su činjenice od kojih se ne može (i ne treba) pobjeći. Ima u tome problema, ali podloge za suradnju, za suživot. Ovaj put željeli bismo razgovarati s predstavnicima Pokreta (Ravna

gora op.a) i o njihovim iskustvima u svakodnevnim odnošajima s komunistima", stoji u obavijesti veleposlanstvu Srbije u kojem se dodaje kako bi na sastanku hrvatskih desničara i četničkog pokreta trebali svakako biti predstavnici ministarstva vanjskih poslova Hrvatske i Srbije.

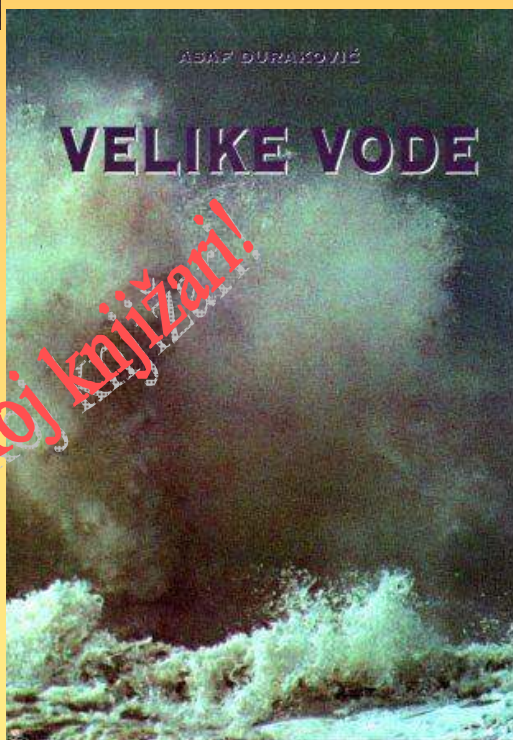
Također, HUP je izrazio i želju da se ostaci 35 osuđenih pripadnika, kako ih HUP naziva Hrvatske vojske, osuđenih u srpnju 1945. godine prebace u Hrvatsku, a moli se za pomoć i MUP-a Srbije. Isto tako žele posjetiti i predstavnike hrvatske manjine u Zemu- nu, Slankamenu i Petrovaradinu.

HRVATSKA KNJIŽARA

knjizara.hrvatskauljudba.hr

preporučuje Vam knjigu:

Asaf Duraković:
VELIKE VODE

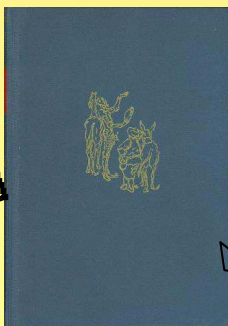
str. 124, 1995. g.

75,00 kuna

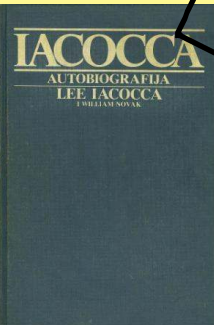
Samo u Hrvatskoj knjižari!

Izdvajamo iz ponude antikvarijata (cijene treba uvećati za poštarinu):

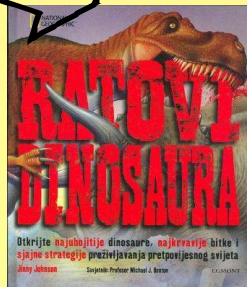
Lee Iacocca:
AUTOBIOGRAFIJA
str. 302, 1987. g.
70,00 kuna

Jimmy Johnson:
**RATOVİ
DINOSAURA**
str. 144, 2007. g.
100,00 kuna

Miguel de Cervantes Saavedra: **DON QUIJOT OD MANCHE I-IV**
str. 256+270+278+347, 1942. g.
200,00 kuna

Hrvatska knjižara, Zagreb, Četvrte poljanice 8, tel. +385 1/2923-756, fax. +385 1/2923-757,
+385 91/3388-433, e-mail: lovorka.dragun.mirkovic@gmail.com

MUSLIMANI JUGOISTOČNE EVROPE (3)

Ahmet Alibašić, Sarajevo
(pisano na bosanskom jeziku)

Zagrebačka džamija

Ne bih ti mogao odgovoriti na postavljeno pitanje. Po nekoj logici, onaj ko je naredio da se ova minare-minareta sruše, a njen imam objesi na vratima džamije, prije toga je naredio i da se džamija opljačka, jer se imalo šta pljačkati, posebno u ono poslijeratno vrijeme, gdje je svaka stvar imala mnogo veću vrijednost od stvarne. Inače, vjerovatno znaš da su se i širom BiH rušile mnoge džamije pod ovim ili onim izgovorom a vjerski službenici proganjali. Ako si pratio sve postavljene naslove, onda ti nije bilo teško zaključiti, da od balkanskih ratova pa do ovog posljednjeg rata, ta praksa nije prestajala. **Muslimani BiH su opstali samo zahvaljujući činjenici što je BiH bila u sastavu Austro-Ugarske**, inače Bošnjaci bi doživjeli istu sudbinu kao i muslimani: Rumunije, Vojvodine, Srbije, Bugarske i Grčke.

Rumunija

Prvi muslimani, desetak hiljada anadolskih Turkmena predvođenih Sari Saltukom, naselili su se u crnomorskoj oblasti Dobrudža krajem 13. stoljeća. Poznati arapski putopisac, Ibn Betuta (1334.), ostavio nam je prvi **zapis o životu Tatara** u ovoj oblasti. Druga muslimanska zajednica Rumunije, ona iz osmanskog perioda, brojala je u jednom trenutku preko milion članova da bi sa povlačenjem Osmanlija bila drastično reducirana, a **u Banatu, na jugozapadu zemlje, potpuno je iščezla**. Osmanlije su provincije Vlašku (Walachia) i

Moldaviju, koje su se kasnije ujedinile i formirale Rumuniju, osvojili 1476. i 1504. i njima direktno ili posredno vladali narednih tri stotine godina. Crnomorsku provinciju Dobrudžu su osvojili ranije u periodu 1371. do 1419., a Banatom su vladali od 1552. do 1716.

Osmanska vlast je u Rumuniji formalno okončana 1878., mada su stvarno vlast izgubili još 1829., kada su Rusi okupirali rumunske provincije. Kada je 1878. Rumuniji pridružena Dobrudža, **polovina njenog stanovništva su bili muslimani**, ponajprije Tatari, Turci i Čerkezi. Procjenjuje se da je do 1913. iz ovih krajeva iseljeno oko 100.000 muslimana.

Trend iseljavanja se nastavio i kasnije iako je Rumunija do uspostave komunističke vlasti bila vrlo korektna prema svojoj muslimanskoj manjini. Šerijatski sudovi su ukinuti 1935. godine.

Danas muslimani uglavnom naseljavaju oblast Dobrudže između rijeke Dunava, Crnoga mora i rumunsko-bugarske

granice. Oni su sunnije, hanefijskoga mezheba i **potječu iz četiri etničke grupe: Turaka, Tatarata, Roma i Albanaca**, te nešto malo Rumuna konvertita. U Rumuniji živi i izvjestan broj muslimana iz arapskog svijeta. Prema popisu stanovništva 1992.g., u Rumuniji je živjelo 29.533 Turaka, 24.649 Tatara ili 0,23% od 22.760.449 rumunske populacije. Pretpostavlja se da u Rumuniji živi i oko 10-15 hiljada muslimanskih Roma i 3.000 Albanaca-muslimana koji su se uglavnom

integrirali u tursko-tatarsku muslimansku zajednicu. Prvi prijevod Kur'ana na moderni albanski (pisan latinicom) objavio Ilo Mitko Qafezezi – rumunski Albanac 1921. g. u Ploiestiju. Muslimanski cigani Dobrudže nemaju pisane kulture, ali imaju bogatu usmenu tradiciju koja uključuje bajke, legende, pjesme. Malo toga je zabilježeno. Oni su sunnije hanefijskog mezheba. Drugi ih muslimani, međutim, smatraju slabim muslimanima i često ih nazivaju Al-lahsiz insanlar (bezbožni narod). U džamiju odlaze uglavnom samo za bajrame. **Svojoj djeci daju dva imena. Jedno ime je obično tursko-muslimansko, a drugo rumunsko (često krš-**

Džumaja džamija Plovdiv

ćansko). Zavisno od prilika, oni koriste jedno ili drugo ime, što govori o položaju ove skupine i njihovom načinu preživljavanja.

Nakon 1989. u Rumuniju su počeli pristizati i muslimani arapskog porijekla, ali oni i tatarsko-turski muslimani žive paralelne živote. Osim prethodno spomenute procjene prema kojoj u Rumuniji ima 70.000 ili 0,3% muslimana, druge procjene govore o 200.000 ili 0,9% muslimana. U Dobrudži je 1890. bilo 260 džamija, 1940. 419

sa 576 službenika, a već 1945. g. svega 151. **Danas jedva 80 džamija služi svojoj svrsi.** Najteži period 20. stoljeća za muslimane Rumunije bile su šezdesete kada su zatvorene škole na turskom i tatarskom jeziku, uključujući i jedinu medresu u Medžidiji, islamska izdanja zabranjena, a hodočašće u Mekku zbog restrikcija na putovanja učinjeno nemogućim. Rumunski muslimani generalno slabo poznaju učenja islama, a uglavnom su sitni zemljoradnici i radnici.

Rumunske muslimane u parlamentu predstavljaju dvije političke organizacije turskotatarske zajednice. Muslimani Rumunije imaju organiziranu Islamsku zajednicu na čijem čelu je **muftija sa sjedištem u Konstanti.** Polovinom devedesetih godina 20. st. sa radom je počela muslimansko teološko-pedagoška srednja škola "Mustafa Kemal Atatürk" Ova škola nastavlja tradiciju najstarije medrese sagrađene 1484. g. po naređenju sultana Bajezida II u Babadagu. Ona je 1903. premještena u Medžidiju, a zatvorena 1967. godine.

Bugarska

Islam je u Bugarsku stigao mnogo prije Osmanlija, ali je značajniji uticaj na bugarsko društvo ostvario u periodu osmanske vlasti. Osmanlije su Bugarsku počeli osvajati 1341. i u potpunosti je osvojili 1396. godine. Većinu Bugarske su napustili 1878. g., a neke dijelove 1908. godine. **Polovinom 19. st. oko trećine bugarskog stanovništva bili su muslimani.** Kao i na drugim mjestima, i ovdje je došlo do egzodusa muslimana nakon povlačenja osmanske vlasti 1878. godine nakon što je Rusija intervenirala na strani bugarskih ustanika.

Godine 1885. u Bugarskoj je bilo oko 900.000, 1910. oko 600.000, a 1956., uprkos svim ratovima, progonima, masakrima te povremenim prisilnim pokrštavanjima, 1,060.000 ili 13,9% muslimana. Prema popisu iz decembra 1992. g., u Bugarskoj je bilo **oko 1,110.000 muslimana** (ili 13,1%), od čega 92,3% sunnija i 7,7% šiija). Komunističko razdoblje bugarske historije obilovalo je pritiscima i progonima, posebno u periodu 1969.-1973. i krajem osamdesetih godina 20. stoljeća.

Prema popisu stanovništva 2001., Bugarska muslimanska zajednica danas broji 966.978 muslimana. Oni su pripadnici četiri veoma različite etničke skupine koje ponekad vode paralelan život. **Turci su najbrojnija muslimanska skupina u zemlji.** Prema popisu stanovništva iz decembra 1992., u Bugarskoj je bilo oko 822.000 Tura-

ka, a prema popisu iz 2001. samo 746.664. Pretpostavlja se da se 1992. oko 20% Pomaka izjasnilo kao Turci te nešto Cigana muslimana jer u popisu nije bilo mogućnosti da se Pomaci izjasne drukčije. Turci su naseljeni u raznim regionima (Deli Orman, Dobruđa, uz Dunav i zapadni Rodopi). **Pokušaj nasilne asimilacije Turaka u drugoj polovini osamdesetih 20. stoljeća, oličene u promjeni turskih imena i prezimena u bugarska, izazvao je egzodus oko 300 hiljada muslimana u Tursku.** Neki su se vratili, dok su mnogi otišli u treće zemlje. **I ovaj egzodus je potvrdio antiislamsku narav nacionalizma pravoslavnih naroda Balkana.**

Islamizirani Bugari, poznati i kao Pomaci, broje oko 250.000 članova ali se kao zasebna etnička zajednica ne pojavljuju u popisu stanovništva 2001. Oni govore bugarski i žive na planinama Rodopa i na jugozapadu zemlje. Bugarske su vlade nastojale izbrisati zasebni identitet Pomaka na mnoge načine više puta. Posljednji takav pokušao desio se tokom osamdesetih 20. stoljeća kada su Pomaci bili prisiljeni 'bugarizirati' svoja imena i prezimena. Nakon pada komunizma pritiska ovakve vrste nema, mada su Pomaci i dalje izloženi pokušajima pokrštavanja i asimilacije. Ovim procesima na ruku idu **ustavna odredba o povlaštenom položaju Pravoslavne crkve,** te dozvola pravoslavnog prozelitizma među muslimanima, a ne i obratno. Uprkos činjenici da se Pomaci često sami nacionalno izjašnjavaju kao Muslimani ili Muhamedanci, uticaj vjere na njihov svakodnevni život je slab iako jača. Gorljive vjernike moguće je uglavnom pronaći među starijima od 50 godina.

Banibasa džamija Sofija

THE BEAUTY AND THE BEAST: RACE AND RACISM IN EUROPE, PART III

Tom Sunic, Zagreb, August 22, 2009

In April 1988, several weeks before I was awarded a PhD degree in political science at the University of California–Santa Barbara, I had a private and casual dinner with a famous author of human ecology, professor emeritus Garrett Hardin. After a beer or two, he told me, if I recall his words well: "Look, Tom, I have been lecturing in biology; I can get away with saying things to my students about race that you will never ever be able to in humanities."

Being young and living in the allegedly freest country in the world, I did not exactly understand what he meant. Years later I grasped the meaning of his words. I realized that there are academic fields in humanities that are subject to strict inquisitorial

means receiving a kiss of academic death.

Intellectual terror in American colleges is well-hidden behind the garb of feigned academic conviviality and the "have-a-wonderful-day" rhetoric of superficially friendly peers. Yet it has far more insidious

effects than the naked terror I experienced in a drab ex-Communist Europe.

Apart from being a derogatory, value-laden word that immediately lends itself to an array of catastrophic fantasies and judgment day scenarios, the word "Nazi" also gives birth

A Hollywood image of a German officer (the "Jew Hunter") played by Christof Waltz in Quentin Tarantino's *Inglourious Basterds*, a fantasy of Jewish revenge against National Socialism

here), the false reenactment of political events leads to their farcical repetition — with dangerous political consequences. In our postmodernity, the overkill of false images leads to the real kill. The often rowdy and infantile behavior of such "proud Aryan internet warriors" scares off serious White people who could otherwise be of some help in these decisive days of struggle for Western civilization. We must ask ourselves: Cui bono? Who benefits?

Indeed, the surreal image of National Socialism as exclusively Nordic has been promoted by the left — antifascist scholars, environmentalists, Freudo-Boasians, various Jewish and pro-Jewish academic think tanks, the caviar-left, the gated community White liberals, etc. How? For decades they have been cranking out an overkill of one-sided books and movies on National Socialism and racism, and this for two simple reasons. First, it pays well and provides lush media and academic sinecures. Secondly, there has been a well-conceived peda-

Diane Kruger and Christof Waltz who played major roles as Germans in *Inglourious Basterds*

control and to undisputed canons of political rectitude. This sacred triangle consists of three subjects: a) modern historiography; b) Jewish power and influence; and c) the race question. Lecturing on these topics in an open and honest way on these topics

cialist Germany as a country populated by Albino-like Nordic-Übermenschen) possessing a hidden force that could be resuscitated any day either in Patagonia or on astral UFO's. As noted previously in TOO (see hereand

gogical project ever since 1945 to prevent a critical reexamination of race and racism.

Joseph Goebbels

The Many Faces of National Socialism

For starters, the second most powerful National Socialist man in the Third Reich was a dark-haired "shrunken German" ("nachge-dunkelter Schrupfgermane"), the proverbial Joseph Goebbels, a thin man, little over 5 feet tall, whose stature and face resembled more an ancient Roman quaestor than a blond fighting machine. His thin lips, a round protruding back head (occiput), sad, yet very sharp eyes, testified to a man who under different historical circumstances would have made an excellent professor in comparative literature. Goebbels was born in the German province of Westphalia, close to France. In the 1st century ad, this area was an important Roman military outpost and a region in which many Germans today still show distinct Mediterranean facial traits.

The much discussed German anti-Slavic policies, which were based on the alleged racial inferiority of Slavs, are nonsense — all the more so since at least one out of three Germans carries the name of Slavic origin. Prior to 1945, well over 15 million Germans were born and lived in the Slavic speaking areas of East Europe, including the third-ranking man in the National Socialist command, the Russian-Baltic born German Alfred Rosenberg. Rosenberg's face shows Nordic features with a slight Alpine Slavic streak.

The linguistic approach to the study of races should not be neglected because it was common for many Slavs all over Europe to change their names to German names ("Weber," "Bauer," "Schmitt"), just as it was common for many Germans to change their names to Slavic ones. One needs to open up the white pages in Vienna, or in the once heavily Polish-populated Rhine basin, or in Berlin, to realize that one in every three German names ends with the Slavic syllable, such as 'ski,' 'tschc,' or 'c.'

In former Prussia — which is today under Russian and Polish jurisdiction — lived a significant number of Germans of French ancestry with names like "Fontane," "de Maizière", or "Lafontaine," bearing witness to a significant group of expelled 16th-century French Protestant Huguenots, many of whom became prominent German leaders and scholars. Unlike all other European kingdoms, 18th-century Prussia under Frederick the Great was the first country to endorse, the American Declaration of Independence. Prussia was then the most tolerant place

on earth, attracting Enlightenment philosophers from France and from other parts of Europe.

Some of the highest ranking German generals in the Wehrmacht were of Slavic-German origin. Their family names are clearly Slavic and their skull morphology points to a large variety of all European subracial types, from the Alpine ("ostisch"), the Mediterranean ("westisch") to the Nordic: Hans Hellmich, Curt Badinski, Bruno Chrobeck, Emil Dedek, Heinrich Domansky, Walter Dybilasz, Erich Glodkowski, Kurt Mierzinsky, Adalbert Mikulicz, Bronislaw Pawel, Georg Radziej, Hans Radisch, Franz Zednicek, Walter von Brauchitsch. So were the other high German officers such as the master of panzer warfare, the round-headed Heinz Guderian, who was of distant Armenian origin, or the tall and big-

Alfred Rosenberg

nosed Wilhelm Canaris, who was of Italian/Greek origin. (See the important book by Christopher Dolbeau — practically unknown in France — Face au Bolchevisme: Petit dictionnaire des

résistances nationales à l'Est de l'Europe: 1917–1989. (Against Bolshevism: A Little Dictionary of National Resistances in East Europe: 1917–1989).

Ernst Kaltenbrunner

The Beautiful Beast?

To assume, therefore, that the Institute for Racial Hygiene in Germany or the Gestapo were checking the names or the cranial index of high German officials, before admitting them to high military positions is academic lunacy. Yet a type of deliberate lunacy is still alive in some influential anti-German conspiratorial circles in the West and in America. The alleged racism of Germans against Slavs was part and parcel of the Allied propaganda and later of the Frankfurt School, whose goal was to whip up Slavs during and after WWII into anti-German frenzy. By accepting more than one million volunteers from Russia, Ukraine, Croatia, Slovakia, etc. in the Wehrmacht and by allowing half a million non-

German European volunteers in the Waffen SS, the German high military command thought it could create its own version of united Europe and successfully fight the war on two fronts.

Even the very bad guys — the men most feared by Communists and Jews all over Europe and only trusted by Adolf Hitler in the last year of the war — were not quite the paradigms of the "Nazi Nordic" supermen. Or were they? Those haunting five were: the SS Gestapo and Interpol chief, the Austrian-born Ernst Kaltenbrunner; the Czech-Moravian born SS Reichskommissar and Foreign Minister hope-

ful, Arthur Seyss Inquart (real name Arthur Zajtich); the Austrian-born SS Chief of Special Forces, whose name appears to be of Hungarian origin, Otto Skorzeny; the Italian, Trieste-born SS police chief of Slovenian origin, Odilo Globocnik, who put down the Warsaw Jewish ghetto uprising in late April 1943; and finally the Croat-born Wehrmacht general, Lothar von Rendulic, who, even long after the war, was considered an expert on terrorist communist guerilla warfare. Many of their fellow travelers — the ones who escaped suicide or the

Allied gallows — played a crucial role in the development of the US strategy for Cold War Communist containment.

Physically, all these men could be described as of the Dinaro-Nordic mixture, with prominent long heads and, to top it off, they are well over 6 foot tall, with Kaltenbrunner measuring 6' 7" (201 cm) feet and Skorzeny 6' 4" (194 cm). It is striking that all five were born in the former Austro-Hungarian Empire, an area of Europe where Hitler himself was born and which he knew best.

Traditionally, tall stature has been a matter of pride and a trademark of ethnic groups in this part of southeast Mitteleuropa. From Bavaria to Austria, along the German-speaking northern Italian province of South Tyrol and stretching further along the Croatian coast

Arthur Seyss Inquart

down to Montenegro, this part of Europe had been literally the military highway of different European and non-European armies since time immemorial. It is a convergence point of all European ethnicities: Goths, Celts, Latins, Illyrians and Slavs, with some inescapable Asiatic, Turkic recessive genes still to be detected, particularly further inland in the eastern Balkans. The Roman Emperor Marcus Aurelius in the 3rd century brought hundreds of thousands Roman legionaries to defend the limes on the Danube against Barbarians. The same can be said of the Goths who settled there in the 4th century and of Napoleon's Grande Armée, which went on foot all the way from Paris to Vienna, then further north to Moscow and then further south to the Croatian coastal and medieval town of Dubrovnik. There was a brief Mongol incursion in the 13th century, followed later, from the late 15th to the early 18th century by lengthy and painful Turkish invasions, which the populace in this region holds in very bitter memory. The German derivative of the noun

'Türke,' the past participle verb 'getürkt' ('faked,' 'screwed up') has a very derogatory meaning today. So does the noun 'Turčin' among Croats, or 'Turco' in Italian — words still used to depict gross and violent behavior.

It is a common sight in the capital city of Bolzano, in South Tyrol and in the Croat coastal town of Split, to see lank long-limbed women who are 6 feet tall. Incidentally, the tallest man in Europe was a Croat, Grgo Kusic (1892–1918), who was 7'9" tall (2.37m) and who served in the

Lothar von Rendulic

Royal Guard of the late Austrian emperor Franz Joseph II. His contemporary, the Montenegrin Princess Helena measured 6 feet and was married to the late Italian King Victor Emmanuel III, who measured a modest 5 feet.

California governor Arnold Schwarzenegger also comes from this region. Born in the small village of Thal, right on the Slovenian-Styrian Austrian border, his physique and facial traits are not quite common for this region. He

Otto Skorzeny, whose face had a prominent Schmiss (German for "gash") from academic fencing in his youth

is a typical Nordic specimen — highly intelligent, although his square jaw is reminiscent of old Cro-Magnon chromosomes. Although born as a provincial "hillbilly" ("Bergtrottel" in colloquial German), after being successfully coached by his wife Maria (a member of the Kennedy dynasty), he learned the ropes of political survival in America. A few Californian pep talks about multi-racial conviviality, coupled with his generous donations to Jewish organizations, made him a success story that his lookalikes in Austria could only dream of. Otherwise, under different historical circumstances and in differently crowded times, he would have ended up like his father, singing a different political tune — albeit with another heavy accent.

To be continued.

Tom Sunic (www.tomsunic.info; <http://doctorsunic.netfirms.com/>) is an author, former political science professor in the USA, translator and former Croat diplomat. He is the author of *Homo americanus: Child of the Post-modern Age* (2007).

Odilo Globocnik

USPOSTAVA HRVATSKE DRŽAVE, DR. FRANJO TUĐMAN, TUĐMANIZAM I DETUĐMANIZACIJA (20)

Marko Francišković, HRVATSKA KNJIGA OPSTANKA, ulomci

Narodne mase intuitivno osjećaju tu visoku kvalitetu pomirbe koja je usmjerena primarno na mladost, a tek sekundarno na one starije, jer mladost je budućnost svakoga društva. Osim toga, lakše je postići potrebno jedinstvo između onih koji nisu opterećeni neposrednim sukobom iz prošlosti već samo nose teret sekundarnog sukoba s kojim nisu toliko čvrsto emotivno vezani.

Kada je tome već tako i kada je to velika vrijednost tuđmanizma, onda o pomirenju treba opet pristupiti kao ideji koju treba obnoviti. Ideju treba doslovce uskrsnuti na način da se od nekadašnjeg Tuđmanovog pomirenja partizana i ustaša sada ide na ostvarenje pomirenja unutar populacije hrvatskih ratnika iz rata za slobodu i nezavisnost od '91 – '95. To

je sasvim dovoljno da se ostvare rezultati koji bi bili nastavak Tuđmanovog dobrog djela koje je postigao, a ispravljalo sve ono što je radeći kaodržavnik pogriješio.

Prema tome, današnja Hrvatska mora u sebi obnoviti ideju velike hrvatske pomirbe koju je započeo Franjo Tuđman jer se time opet ostvaruje oprost kao velika kršćanska vrijednost, a po toj vrijednosti dolaze i razne ostale milosti. Hrvatskoj prijeko nužna pomirba treba prvenstveno početi unutar braniteljske populacije i to iz više razloga.

Jedan razlog je u nedostatku jednog lika kakav je Slobodan Milo-

šević, jer se zahvaljujući njegovom nedvosmislenom velikosrpskom nasrtaju na Hrvatsku i Hrvate dogodila intuitivna homogenizacija koja je samo čekala nekoga tko će tu homogenizaciju staviti u okviru određene političke ideje. Sada jedne takve očigledno prijetće opasnosti nema i sve se izvođi podmuklim metodama opsjene i distrakcije u svrhu kontrole ljudskih masa. Zato nije za pretpostaviti ponovnu nacionalnu homogenizaciju potaknutu izvana nego ju se mora iznutra izgraditi.

Drugi razlog je u tome što zbog hrvatske demografske katastrofe nema dovoljno kritične mase prisutne unutar one populacijske skupine koja je oduvijek bila pokretač većine društvenih transformacija – bile one dobre ili loše svejedno. Taj nedostatak mladosti koja nije navezana na materijalne vrijednosti i već samo po tome je sklona upuštanju u rizike promjena stanja u društvu nije slučajnost.

Oni koji imaju moć društvenog inženjeringa namjerno su stvorili od cijele Europe (dakle, ne samo od Hrvatske) jedan veliki starački dom upravo zato da bi time zace-

mentirali svoju nakaradnu tvorevnu. I ono mladosti što se u Europi pojavljuje nije kulturno i etnički europska te je njihova težnja za promjenama prvenstveno usmjerena na drugačije područje interesa od onih koje bi bili u slučaju postojanja izvorne europske mladosti. To je klasični primjer pre-ventivnog socijalno-etničkokulturno-religijskog modularanja na načelu "podijeli pa vladaj" jer se i ono mladosti što Europa ima konfrontira unutar sebe.

Znajući ovu realnost nepostojanja kritične mase mladosti koja je na djelu u Hrvatskoj dolazi se do traženja načina kako pokrenuti već donekle ostarjelu braniteljsku populaciju i tu stvoriti potrebnu kritičnu masu. Što je ono što ima u sebi dovoljno inicijalnog goriva da pokrene jedno starošću već dobrano okoštalo kolektivno tijelo? I ne samo okoštalo nego i izuzetno rascjepkano uzduž i poprijeko, a što je isto rezultat jedne smišljene politike.

Sagledavajući cijeli tijek krvavog stvaranja hrvatske države nameće se spoznaja da početak ili osnovna jezgra te ponovne pomirbe hrvatskog naroda može biti ostvareno jedino unutar vukovarske braniteljske populacije.

Ako se hoće stvoriti potrebna lavina općeg nacionalnog pomirenja i time postizanja čvrstog nacionalnog jedinstva kao ona gruda koja lavinu može pokrenuti moralo bi se najprije unutar vukovarskih branitelja ostvariti suglasje o nacionalnoj ugrozi i potrebi okupljanja svih Hrvata na projektu nacionalnog i državnog opstanka.

NAMETNUTA PREMIJERKA JADRANKA KOSOR VJERNO SLIJEDI SANADEROVU SLUGANSKU POLITIKU PREMA EU, A NA ŠTETU VLASTIOG NARODA I DRŽAVE

Josip Kokić, Zagreb

Najžalosniji primjer je tzv. pregovor o morskoj granici sa Slovenijom, koji je posve poznat javnosti, kao i sve njegove apsurdne odrednice na štetu RH. Gospođa Kosor pritom bezočno laže hrvatskoj javnosti o sadržaju predložka Ugovora, na temelju kojega će tobože pregovarati s premijerom Pahorom.

Prva reakcija na takvo njeno ponašanje je neopoziva ostavka gospodina Davorina Rudolfa, predsjednika komisije za granice, koji ne želi sudjelovati u toj prljavoj i ponižavajućoj raboti. Dakako poniženi su i gospoda Ibler i Vukas, vrsni stručnjaci za tako važnu problematiku. Dakle izravno krši Ustav RH kao premijerka, a Sabor odavno ionako ne postoji. Sjetimo se u vrijeme Račana i njegove koalicije, kako je preko noći smijenio komisiju g. Rudolfa i postavio ljude koji su urgentno riješili pitanje granice s Crnom Gorom, jasno na štetu RH.

Tada su i Damir Kajin, Vesna Pusić i svi ostali šutjeli, a danas su postali najveći kritičari Jadranke nasmijane i tzv. zaštitnici hrvatskih interesa u kampanji za predsjedničke izbore. Pritom uzdižu do nebesa tekućeg predsjednika Mešića, koji je u vrijeme Račana za Dnevnik HTV-a izjavio očekujući predsjednika Kučana u Fažani: "Gle Kučana, On kasni a ja (ili mi) mu nudimo teritorij". Jasno onaj iz Ugovora Račan – Drnovšek, a danas pjeva istu pjesmu, ali na drugačiji način.

Uostalom zar nemaju slobodan prolaz na otvoreno more, i je li se dogodio ikada ikakav problem oko slobodnog prolaza? Čak su se usudili proglasiti svoj gospodarski pojas, po onoj digla žaba nogu vidjevši kako se konj potkiva. Ovako nešto se sigurno ne događa niti u jednoj državi koja drži do sebe i svojih građana. Nacionalni interes za njih je nešto što je izvan svake rasprave, a naša Jadranka nasmijana se ponaša kao da je u zemlji čudesa u kojoj Ona o svemu odlučuje.

Josip Kokić

Ovakvi profili kadrova mogu isplivati samo u Hrvatskoj, jer taj sloj postoji i egzistira cijelu hrvatsku povijest, kako ih je admiral Domazet nazvao, kao vučji čopor. Žive u Hrvatskoj, muzu je do krajnjih granica, služe tuđinu svih boja, a mrze je iz dna duše. Upravo ta mržnja je njihovo prokletstvo i nikad mira neće imati. Mržnja je

njihova ljubav, i to ih održava.

Evo i Slavka Goldsteina kojemu nije dosta što je nadbiskup Božanić posjetio Jasenovac. Zaboravlja da je biskup Kokša još u komunizmu služio misu u Jasenovcu. Čudi me da to biskupi zaboravljaju spomenuti. Goldstein i njegov sin povjesničar se ponašaju kao da su oni gubernatori u RH, dakle poput Kosorice. Ako im se nitko ozbiljno ne suprotstavi, ti ljudi niti ne znaju gdje su im granice, a u svim režimima su uvijek GORE.

Pomirenje koje je Tuđman aktualizirao, shvaćaju tako da se hrvatski rodoljubi i domoljubi moraju pomiriti s činjenicom, da oni i dalje ostaju gore, a ostali i dalje dolje. Nažalost, tako i jest, a ovo današnje vrijeme upravo sazrijeva za odlazak takvih u ropotarnicu prošlosti.

Jadranka Kosor s ovakvim svojim ponašanjem nakon svih žalosnih i krvavih iskustava morala bi dobiti skori IZGON iz RH, jer prešla je sve granice, a čaša se je počela prelijevati. Kod nje je sve farsa, od njene tzv. uciviljenosti za poginulim braniteljima i njihovim obiteljima, kao i iza današnje svoje permanentne nasmiješenosti, uvijek se je krila prljavom rabotom, pa nije čudo da se ona i njoj slični i sami javno brane kako oni nisu tuđinska vlast. Uostalom znam što sam prošao s njome boreći se i štrajkujući glađu za Dan sjećanja na Vukovar.

U Vukovaru 1999 godine kod Veleprometa prišla je meni i mojoj supruzi ispričavajući se za sve loše u čemu je sudjelovala i kako

želi sa mnom surađivati, a bila je potpredsjednica Sabora. Jasno, sebi je prisvojila proglašenje tog dana, a bila je glavna kočničarka upravo tog Dana, kao i njen Šeksić. Nakon toga susreta zvao sam je više puta telefonom i nikada se

nije javila. Da bi farsa bila još veća, Dan sjećanja na Vukovar, promijenili su u Dan sjećanja na žrtvu Vukovara 1991. U prvom nazivu sve je sadržano za sva vremena, a kod nje i Šeksića locirano je i transferirano ponajprije na to

kratko razdoblje od nekoliko mjeseci, samo da bi bilo po njihovom. Vukovar su dva temeljna kamena stvaranja države, a najgore su prošli u svakom pogledu. To nije slučajno.

SRBI I CRNOGORCI NISU HRVATSKOJ DONIJELI NIŠTA DOBRA

Razgovor s Ivom Matanovićem iz Zadra

Marija Pribisalić,
"Zadarski regional",
30. rujna 2009.

Nedavno je splitski gradonačelnik Željko Kerum izjavio kako Srbi i Crnogorci Hrvatskoj nisu donijeli ništa dobrog, te kako su 70 posto novinara Jugoslaveni. Ovakvim istupima u javnost Kerum je na sebe navukao brojne kritike, a mnoge javne ličnosti zgražale su se nad njegovim izjavama. Pogledajmo što o tome misle naši sugovornici ... Iako uglavnom osuđuju Keruma zbog ovakvog "ispada" neki od njih se s njim ipak slažu. No, to nije sve. Iako misle da Srbi i Crnogorci Hrvatskoj uistinu nisu donijeli ništa dobro, teško da bi odbili neku poznatu srpsku ljepoticu ili pak prihvatili poslovnu suradnju u milijunskim iznosima jer, kako kažu, novac nema nacionalnost. Zanimljivo ...

Zadarski regional: Nedavno je Kerum izjavio kako Srbi i Crnogorci Hrvatskoj nisu donijeli ništa do-

Ivo Matanović

bro. Kako to komentirate? Slažete li se s njegovom izjavom?

Ivo Matanović: Ja se slažem. Možda to Kerum iz pozicije gradonačelnika nije smio reći, ali to je istina. Oni su donijeli samo zlo. Srušili su Dubrovnik, Zadar, srušili su sve okolo. Ranije su bili u sastavu Jugoslavije gdje su i u vojsci oni dominirali. Mi svi Hrvati tako mislimo.

Zadarski regional: Mislite li Vi poput Keruma da su novinari Jugoslaveni?

Ivo Matanović: Pa ne mislim da su svi, ali ima ih barem 30 posto Jugoslavena. To se točno vidi kada se čitaju novine.

Zadarski regional: Biste li Vi prihvatili da se Vaše dijete uda/oženi za Srbina ili Srpkinju: Kako biste prihvatili tu situaciju?

Ivo Matanović: Da. Odabir mog djeteta bio bi odabir odraslog čovjeka. To je ista vjera. Možda ne bih tolerirao da mi dijete ode za muslimana, jer je to jedan sasvim oprečan narod. Antropološki se bitno razlikujemo.

Zadarski regional: Bi li Vam bilo pravo da Vam unuk nosim ime primjerice Slobodan ili Đorđe?

Ivo Matanović: Pa ne znam. Možda ne bih volio da se zove Jovan ili Savo, jer je to tipično srpsko. Ako bi se mene pitao ja ne bih dao to ime. Ali na kraju krajeva kada odraste to dijete može i promijeniti to ime. Danas je sve to moguće i za pedeset kuna takse.

Zadarski regional: U kojoj bi crkvi krstili dijete?

Ivo Matanović: U bilo kojoj, svejedno bi bilo je li riječ o katoličkoj ili pravoslavnoj. Samo ne protestantskoj, jer su oni isključili kult Majke Božje. Pravoslavna i katolička crkva se ne razlikuju, čak su i sakramenti isti, a uskoro će se to i sjediniti.

Zadarski regional: Da Vam u hotelsku sobu na vašem službenom putu uđe Suzana Mančić ili pak Lepa Brena, biste li prihvatili njezin poziv na večeru ili biste ju odbili, samo zato što je Srpkinja?

Ivo Matanović: Uхватili ste me na slaboj točki. Kad bi mi bilo koja dobra mačka upala u krevet, ja bih odradio posao s njom i baš

me briga što je: Srpkinja ili Kineskinja ... Svejedno.

Zadarski regional: Ali riječ je bila samo o večeri?!

Ivo Matanović: Ako bi se isplatio onda pogotovo bih, čak bih joj i platio večeru.

Zadarski regional: Da Vašoj tvrtci neka srpska tvrtka ponudi

poslovnu suradnju u milijunskim iznosima biste li ju prihvatili?

Ivo Matanović: Novac nema nacionalnost ni dušu. Nažalost moramo novcem baratati i pristao bih na sve što mi donosi dobit. Osim u ratu, ali sada je mir.

OPASNOST OD NOVIH OBLIKA TOTALITARIZMA (1)

Davor Dijanović, politički zatvorenik – odabrao **Šime Tolić,** Stuttgart

Totalitarne sustave dvadesetog stoljeća - komunizam i nacional-socijalizam - karakterizirao je, među ostalim obilježjima, i monopolistički nadzor nad sredstvima javnoga priopćavanja i komunikacije. Taj je nadzor vladajućem establishmentu omogućavao djelotvornu ideološku indoktrinaciju i političku propagandu u svim sferama društvenog života. No, budući da su ti sustavi posjedovali i monopol nad sredstvima prisile i bili obilježeni policijskim terorom i nasiljem, monopol nad medijima bio je samo jedan od kotačića koji su jamčili njihovu egzistenciju.

Vladajućima pritom nije bilo toliko bitno ono što ljudi misle, koliko ono što rade. Ljudi se, dakle, nisu morali nužno slagati s vladajućom politikom, ali sve dok su izvršavali ono što se od njih tražilo, bili su uglavnom sigurni.

Protivnici takvih režima završavali bi u logorima, bili ubijani, mučeni, ponižavani, deportirani ili podvrđavani različitim drugim oblicima fizičkog terora. Fizička je, dakle, represija bila kamen temeljac totalitarizama dvadesetog stoljeća.

U današnjem pak demokratskome sustavu, iako vladajuća elita raspolaže određenom fizičkom prisilom, ona nije dostatna. Radi toga je nužno nadzirati ne samo ono što ljudi rade, nego i ono što misle. Jer misli dovode do djela, a postoji opasnost da se misli materijaliziraju.

Upravo zbog toga je potrebno potencijalnu opasnost po vladajuću elitu uništiti na njezinu izvoru, a to je - misao. Nužno je pritom, u demokratskome sustavu, radi fikcije objektivnosti i slobode izražava-

nja, uspostaviti okvir dopustivog mišljenja odnosno pomisljivog mišljenja (Chomsky); jednu granicu preko koje nije dopušteno ići. Onaj tko bi se "zaletio" i prešao tu granicu, vrlo će brzo doći na udar misaone policije. On doduše ne će biti ubijen, ali može očekivati različite druge oblike društvenog isključivanja i šikaniranja. Utoliko možemo kazati kako su mediji (a ono čega u medijima nema, to danas zapravo niti ne postoji) vrlo važna poluga vlasti današnje elite; svojevrsni nadomjestak za fizičku silu na kojoj su se uglavnom bazirali nekadašnji propali sustavi.

Današnji prevladavajući demokratski sustav načelno podrazumijeva slobodu izražavanja i slobodu medija, no kao i drugi sustavi, ni današnja liberalna demokracija nije imuna na totalitarizam. A da korištenje protudemokratskih sredstava nije strano ni demokracijama, zorno smo vidjeli na primjeru ubijanja civila u Hiroshimi, Nagasakiju i Dresdenu. Dakle, nijedna ideja, pa tako ni demokracija, nije otporna na lošu uporabu. Stoga uvijek postoji potencijalna opasnost da se u ime neke ideje, ma kako ona dobra bila, počne širiti novi oblik totalitarizma.

BIJELI FRATAR IZ DUBROVNIKA*

Simo Matavulj (1852.-1908.)

– Priredio **Đivo Bašić**, Dubrovnik

U ranom djetinjstvu znao sam da je Grad Dubrovnik velik i bogat; da u njemu ima mnogo "conte"-a; da je njegov puk čisti i pitom i da ne psuje Boga i svece! To sam doznao od nekih mojih susjeda, od kojih je jedan neko vrijeme živio u Dubrovniku. Dakle po pričanju, stekao sam dojam da je taj daleki grad ljepši i gospodskiji od moga zavičaja Šibenika.

Nešto kasnije, otprilike kad sam bio u drugom razredu osnovne škole [oko 1860.], jedan događaj u Šibeniku pribavi mi drugu neku odliku grada Dubrovnika, - po mome ondašnjem shvaćanju, pretežniju od obje spomenute. Ja i sva šibenska djeca pravoslavne vjere i sva naša "matora [stara] djeca" (koje smo inače zvali: ljudima i ženama), bijasmo načisto o nekim velikim "istinama", od kojih ću, evo, napomenuti glavne. Znali smo da se cijeli kršteni svijet dijeli na dvije vjere, pravoslavnu i katoličku ("rišćansku" i "kršćansku"); da su Krist i njegovi učenici govorili onim jezikom kojim naš pop propovijeda, a ne latinski[m]; da su nosili brade i dugu kosu kao što nose naši [pravoslavni] svećenici, a nisu išli obrijani i na tjemenu probrijani, kao "don"-ovi i "fra"-ovi; da pravi rišćani izgovaraju: "vjera, dijeva, svjetlost", a ne "vira", "diva", "svitlost", itd.

Doduše, i mi rišćani u Šibeniku i po okolici govorimo ikavski, ali sam uvjeren bio da je to u starini bilo namješteno od nasilja kršćanskoga!

To su bile velike, nepomaknutljive istine, duboko usađene u našim glavama, kad nekakav bijeli fratar Dubrovčanin, samom svojom pojavom iskorijeni najglavniju od tih "istina"!

U vrijeme uskršnjeg posta dođe u Šibenik, kao obično svake godine u to doba, neki katolički propovjednik sa strane, koji će u stolnoj crkvi "predikati" talijanski i naški [ikavski hrvatski], izmjenično. I mi, rišćani, rado smo išli slušati. I mene moji povedoše. Propovjednik bijaše mlad, snažan, naočit, u bijelim haljama (dominikanac), te se već na prvi pogled svidje ženskome narodu u crkvi, a njegova talijanska besjeda, bujna, tečna, uz žive pokrete, zanese svakoga, - umalo što ne započese pljeskati i vikati: "Bravo!", kao na zabavama!

Ja sam pomalo razumijevao talijanski, ali sam nesrpljivo čekao sutrašnji dan, kad će lijepi fratar govoriti naški [ikavski].

I sutradan, predvečer, bio sam među prvima što dođoše u crkvu. Naravno, gospode tu nije bilo, nego samo težaci.

Bijeli fratar započne, ali nakon nekoliko riječi, nastade među slušateljima čuđenje, žamor, uzvici, smijeh, - gotovo buna: Kako i neće! Fratar je govorio po rišćansku: svijet, vjera, dijeva, ljepota, itd. Zaglušše ga uzvici:

- Kakav nam je to fratar, koji govori sasvim kao kakav bradati rkački pop!? Kakvo je to čudo!? Što to znači!?

Mome radosnom iznenađenju ne bijaše granica. Jedva sam mogao vjerovati svojim ušima! Dubrovački fratar govori sasvim onako kako se čita u mome Bukvaru i čitanci, onako kako naš učitelj hoće da se govori u školi; čisto "srpski", dakle pravoslavski! Ama, zar fratar pa govori pravoslavski!?

* Poštovani,

Pravoslavni popovi su u Dalmatinskoj Zagori do i oko 1860. govorili - hrvatski! Iz povijesti sam učio da su do 1860. stanovnici Vojne krajine za sebe govorili da su - Hrvati! Onda je nastupilo buđenje nacionalne svijesti, te su se otada počeli deklarirati kao Srbi.

naprijed se zahvaljujem.

Sa štovanjem,

Đivo Bašić

P.S. U privitku je tekst Sima Matavulja kojeg sam latinizirao s ćirilice, ponešto kroatizirao, te stavio u kutaste zagrade neka objašnjenja.

Pred crkvom, u malo svjetina ne premlati nasretnog propovjednika. Uzalud su popovi pokušavali urazumiti težake; da u Dubrovniku, odakle je fratar, svi kršćani onako govore; da onaj govor nije neka odlika pravoslavnihi! Uzalud se drugo večer griješni dominikanac mučio da okrene na ikavsku;

Oci pavlini, "bijeli fratri"

ne pođe mu za rukom, te postade još i smiješan slušateljima. Tako je trajalo nekoliko dana, pa morade pobjeći iz Šibenika. Ali meni ostade u pameti bijeli fratar, koji toliko potrese moju nekaku dušu i pamet, koji me naveđe da još onda počnem što više razabirati o tajanstvenom mjestu gdje i kršćani govore rišćanski!

Vrijeme je prolazilo, ja sam se borio za kruh svagdašnji i u toj borbi postupno gubio obmane i otvrdnuća mladosti, ali održala se čežnja da vidim Dubrovnik.

Najposlije, sudbina učini da se preselim u naše južno Primorje [Dalmaciju], - dobih učiteljsko mjesto u bokejskom [Herceg-] Novom. Bila mi je onda dvadeset- treća godina [oko 1875.]. Putujući u novi kraj svoga budućeg prebivališta, stigoh u Dubrovnik. Parni brod svrati u gruško pristanište rano iza podne, a ostat' će cijele noći. Put od Gruža do Grada prijedoh na kolima, i bio sam, u pravom smislu riječi, opčinjen ljepotom kraja. A kad na Pilama iskočih iz kôla, kad ugledah visoka i mrka gradska platna, bršljanom obrasla, kad mi se umah prikazaše očima Srđ, Menčetina Kula [Minčeta] i Lovrijenac; onda istom uvidjeh kolika je razlika između Dubrovnika i naših dalmatinskih gradova! Jer oni naši, i po obličju nalikuju jedan na drugoga, kao rođena braća, a da je Dubrovnik od druge loze, to se vidi na prvi pogled.

Čisto suzdržavajući se prijedoh opkop, pokretni most, unutrašnja gradska vrata, pa uđoh na "Placu" [Stradun], među dva dugačka reda jednolikih, od starine mrkih dvorova, sa svodnim vratima i prozorima pri dnu, te mi se učini da prolazim kroz kakvu fantastičnu ulicu koja će me odvesti u neki neslućen kraj, kak[v]i se u snu priviđaju čovjeku!

Simo Matavulj

Dugo sam tumarao po Gradu. Vidjeh Malu Braću, Divonu [Sponzu], gradski zvonik i česmu, [Knežev] Dvor, Svetoga Vlahu, Gospu i ostale znatnije zgrade i dvorove po unutrašnjim ulicama. Rekoh "vidjeh", i to je točno, jer nemadoh vremena nijednu pregledati. Najposlije uputih se ka istočnim gradskim vratima, gdje se nalazi ogromni dominikanski samostan, koji Dubrovčani zovu "Rozarijo" i koji izgleda kao da je sliven s gradskim platinama, s te strane. Kad uđoh u veličanstvenu starinsku crkvu (zidana je godine 1306.), koja onda još bijaše popločana vlasteoskim grobovima, obuze me ponovno uzrujanost, jer mi uskrsnu u pameti moj bijeli fratar iz djetinjstva koji je bio iz toga samostana; pa se sjetih da se tu čuva križ srpskoga kralja Stefana Uroša III., pa se opomenuh da ću tu, prvi put u svom vijeku, vidjeti sliku besmrtnoga Ticijana! Stupajući oprezno po grobnim pločama dubrovačke vlastele, na kojima bijahu ispupčeni grbovi, likovi, ukrasi, odjednom moradoh zastati, i jeza me prođe, jer naiđoše bijeli fratri da mole ve-

černje molitve. Bilo ih je, valjda, preko dvadeset, starih i mladih. Pitah se da li je među njima i onaj što mi u Šibeniku učini otkrivenje o Dubrovniku? To nije tako davno bilo - prije samih petnaest godina. Pošto se dominikanci u tišini a istim redom uklo- niše, nađoh crkvenjaka i prvo pitanje koje mu postavih bilo je spomenuto. Ali crkvenjak nije znao za taj događaj, niti je zapamtio da je 'ko od Bijele Braće kadgod propovijedao u Šibeniku! On me odvede u riznicu gdje mi dade cjelivati i pregledati križ kralja srpskog; pa me odvede pred prvi oltar, s lijeve strane, da promatram Ticijanovu sliku koja prikazuje: Mariju Magdalenu sa svetim Vlahom i arkandelom Rafaelom i Tobijinim sinom koji drži u ruci ribu. Pred tom gomilicom nebesnika kleči neki vlastelin u pošnji [molitvi] XVI. stoljeća, - jedan od Pucića kojima je Ticijan bio gost, i kojima je izradio taj umotvor! Još me crkvenjak odvede u kapele sa strana glavnoga oltara, gdje se nalaze slike dubrovačkog slikara Nikole Dubrovčanina [Božidarevića]. Vratih se na "Placu", koja, u sumračju bijaše gotovo pusta, a sjenke se spustile. [Po]sustao, sjedoh pred velikom kafanom, a razigranoj mašti dadoh maha, te mi se počne pričinjati... - "Činilo mi se da gledam u šetnji starinsku dubrovačku vlastelu, da čujem kako šušte njihovi plaštevci po pločniku, jer zaista tome okviru ne dolikuju suvremeni ljudi", kao što je zgodno rekao neki francuski pisac pišući o Dubrovniku. Pričinjalo mi se da slušam kako ta dubrovačka gospoda razgovaraju o dnevnim prilikama, o humskim, zetskim, bosanskim i raškim vladarima i velikašima, s kojima sveđ "počtena općina" ima kakvih razmirica. Ti dubrovački državnici, znanstvenici, pjesnici,

Dominikanski samostan u Dubrovniku

umjetnici, mučenici za Dubrovnik, veliki trgovci i moreplovci, koji (se) u vjekovima (su)stžu u Grad(u) i u sumračje po "Placi" šetaju, nose imena neumrla. U dubokoj starini, tu je spomenuti slikar Nikola Dubrovčanin; kasnije Ruđer Bošković "anđeo po čistoći života, a demon u matematici"; pa dolaze, Bunić, mučenik za Dubrovnik, pa Pucići, Menčetići, Vetranići, Čubranovići, Držići, Ranjine, Gundulići, Palmotići, Đorđići i ostali, koji će se dovijeka "slaviti" gdje hrvatska [tu doslovno stoji "srpska"!] riječ živi!

Ali gle! Za ranog jutra izlaze iz Rozarija slavne dubrovačke gospođe, koje (se), također u vjekovima, (su)stžu: jedna Nikoleta Gučetić, koja je pred papu izlazila; Đula [Julija/Đive] i Nada Bunić, obje pjesnikinje; jedna Nikoleta Resti, slavna latiniskinja; jedna Cvijeta Zuzorićeva, čijoj su se ljepoti divili suvremenici i kojoj je, kažu, Torquato Tasso [1544.-1595.] pjevao; jedna Jelena Ohmučević, koja se je proslavila umjetnim zlatnim vezom, glazbom i pjesmom!...

Izlaze iz Rozarija s jutarnje svete službe plemenite, a krotke dubrovačke vladike, kojima se jedan narod za cijeloga svoga trajanja može ponositi, a koje su najmilije svjedočanstvo dubrovačke visoke kulture! O mile sjenke, da li će vas kadgod vaše žive druge, vaše sestre po krvi i jeziku, u pitomosti i umnom razvitku dostići?...

Vratih se pješke na brod, u mislima i milini, a s osjeća(n)jem da sam previše daleko od svoga zavičaja!

Godinu dana nakon toga [oko 1876.] nađoh se ponovno u Gradu, ali se ne dovezoh po moru, kao miran putnik, nego se, lomnih nogu, spustih s brda, kao ustanik bjegunac iz Hercegovine. Povijesna uloga glavnoga Grada da prima nevoljnike i bjegunce iz svih krajeva zaleđa [tu doslovno stoji "Srpstva"!], ogledala se u toj prilici. Po gradu je vrvjela ljudska mješavina, odavno nezapamćena. Noću su zatvarana dvojica gradska vrata, a po kula-

ma bdjeli su stražari.

Tada ostadoh u Gradu oko tri tjedna i imadoh vremena da potanko razgledam starine i divnu dubrovačku okolicu. Osim toga, tada upoznah mnogu vlastelu, među kojom knezove Puciće Meda, Nika Velikoga i Nika Maloga, posljednje potomke slavnoga doma, a dostojne svojih predaka. Uz njih književnike: Gradića, Kaznačića, Zoru, popa Stojanovića i ostale.

Za sedam godina, koliko sam prebivao u [Herceg-]Novom, kad god sam mogao, odlazio sam u Grad, među "latinsku mudrost i starinu", gdje sam krijepio dušu i pamet nijemim ali rječitim poukama stvari koje se vide i događaja koji iz prošlosti govore, a kojih je toliko obilje da ih jedva može zagrliti opsežni obim dubrovačkih "mirâ".

I svakog puta sjećah se svoga skromnog djetinjstva i onoga dubrovačkog bijelog fratra, koji je nehотиčno tako znatan utjecaj imao na mene!

I od svih pjesama koje su u Dubrovniku izviraše, najviše mi od srca ide, čim ugledam mire, ona, posljednjega pjesnika, - Meda Pucića:

**Dubrovnice, malo mjesto,
Ala! si mi drago!
U tebi mi biva nešto
Kako niđe, blago!
Sve obično, sve domaće,
Sve na jednu vlas,
Sve [s]pokojno, sve stajaće,
Stvoreno za nas!...**

(Ponešto kroatizirano iz: Spomenica o padu Dubrovačke Republike, (31. I. 1808. - 31. I. 1908.), /P. o. iz Srđ, god. VII, br. 1-5, (31. I. 1908.)), Dubrovnik, 1908, str. 4-14).

NAJLJUBLJENIJI SIN I GENIJ KOJEG JE OVA HRVATSKA ZEMLJA IZNJEDRILA I DALA

Branko Stojković, Bjelovar

Počelo je čak i odbrojavanje godina Mesiću

Jedna od posljednjih komunističkih tvrđava Pantovčak, čiji je neprikosnoveni gospodar, a ujedno i tvorac diktatorske vlasti u Hrvatskoj Stjepan Mesić – koji predstavlja krunu svih sadašnjih zala i nevolja Hrvata. Istovremeno on je i ogledalo tiranije nad hrvatskim pukom, u svim oblicima dinastičkih prerogativa i potpunih privilegija. Ta samovolja vladara i despota Mesića godinama se je uz propagandu i agitpropstvo održavala na vlasti. Od hrvatskog naroda se je vješto, ali uzaludno krilo – da se na čelu države nalazi paranoično-narcisoidna ličnost Stjepan Mesić – kojem je javljeno da je masa radnika ostala bez posla. I da je čitav lanac gospodarskih poduzeća propao. Poslije toga je, kao da se ništa nije dogodilo u Hrvatskoj, Stjepan Mesić sjeo u svoj specijalni „predsjednički avion“ i odletio u prijateljski posjet kubanskom predsjedniku Fidelu Castru. Pitam: Ima li Mesić onda pravo nekome reći da se u Hrvatskoj već šesnaest godina vodi kriva politika? Od Stjepana Mesića su najgore tri stvari: 1) Razaranje Hrvatske 1991. godine. 2) Ratno profiterstvo i pljačke. 3) Teret komunističke indoktrinacije.

Je li Mesić (bio) jači od Bozanića

Nije teško zaključiti – kako je Mesić prisilio Josipa Bozanića, nadbiskupa, da se dođe pokloniti u Jasenovac. Mi znamo kako je Stje-

pan Mesić mjesecima i godinama vrijeđao i optuživao Crkvu. Pa joj je čak i prijetio uvođenjem „crkvenog poreza“, te smanjenjem svećeničkih plaća i mirovina. Između ostalog i raskidom ugovora između države i Crkve. Mesić je optuživao svećenike da krše Ustav Republike Hrvatske. Umjesto da Mesić progovori gospodarskim jezikom, preko svih hrvatskih glasila spočitao je Katoličkoj crkvi da se je oduvijek stavljala na stranu nacizmu i fašizmu. Predsjednik Mesić htio je zatvoriti sve ventile, tj. sva financijska sredstva koja dolaze iz državnog proračuna Crkvi i svećenicima. Činjenica je, da Crkva zbog novca mora raditi što joj Mesićev režim kaže.

Branko Stojković (u bijeloj košulji) nakon konferencije za novinstvo o Maceljskim žrtvama

Skovali zajednički Đavolji plan urote

Bivši komunisti i Crkva još su se 1991-tih godina udružili, odnosno učinili su „tajni savez“, kako će dobro živjeti na grbači hrvatskog naroda. Oni su podijelili Hrvatsku, pola gradskih ulica zvati će se po komunističkom ideolozima, a druga polovica po svećeničkim dostojanstvenicima. Na taj način i Crkva je izdala svoj narod, jer se nismo riješili komunista i njihovog utjecaja. Umjesto da se zauvijek

prekine s komunizmom, i dalje se po nekim hrvatskim gradovima – kao u Bjelovaru dižu komunistički spomenici. U vlasti su pak ostali svi stari kadrovi ili su na njihova mjesta došla njihova djeca.

Carstvo „škuda“ Jude Iškariotskog

Ni jednog pozitivnog interesa nema za Hrvatsku. Mesić u sukob uvlači sve Hrvate protiv svih Hrvata. On kliče – drugovi zbijte svoje redove, a prezire Crkvu, kao svoju služavku – ako (ne)bude poslušna poskidat će njene križeve. Puno puta smo mogli vidjeti kako Mesić proslavlja komunističke praznike i kako se on prisjeća svih boljševičkih obljetnica od Triglava do Vardara. Zar nije točno da su (bivši) komunisti sve opljačkali u Hrvatskoj? A i danas dobro žive na račun naroda. Uveli su poreze, pa čak i stavili harač na spomeničku rentu, odnosno hrvatsku kulturnu baštinu. Sve negativno nasljeđe komunizma i danas uživamo, zahvaljujući Mesiću i komunistima, koji su se sakrili iza Hrvatsva i hrvatskih simbola. Ako Stjepan Mesić (tako najokrutnije) smije „šibat“ Crkvu, onda, i ja imam (pogotovo) pravo reći istinu, koja nas je kadra spasiti. Očito je, da je deset zadnjih godina Mesić učinkovito radio na smanjenju broja Hrvata, a razvijao razne manjine a hrvatskim novcima. Jesmo li mi Hrvati svoji na svome? Pitam vas: Hrvati što čekamo? Iziđimo van! Dokle ćemo zaboravljati i prešućivati naše nezadovanje.

ANTIFAŠISTI (OKUPATORI I NJIHOVE HRVATSKE SLUGE) KAO MINE ZA HRVATE - ŠTO JE KROZ POVIJEST OČIGLEDNO PRIPREMANO HRVATIMA

dr. sc. Ilija Barjašić, Zadar, predsjednik Pokreta za preporod hrvatskog duha i poticanje nataliteta u Hrvatskoj - ŽIVOT

Hrvatski okupatori, do sada u Hrvatskoj, su se služili svojim manjinama kao izviđačima preko kojih su, kao i preko „produženih ruku“ iz hrvatskog naroda, osvajali i porobljavali Hrvatsku. Dakle, naši „gosti“ i janičari pripremali su i donosili razne mine – lukavim načinima neprestano su planirali Hrvatima zamke, a sve zbog trajne okupacije - eksploatacije.

U Hrvatskoj su sada „građani“ a onda kao i sada operativci protiv Hrvatske! I evo Uzelca, Pupovca i drugih, sada kao pojedinaца građana. U redu, ako i konkretno pokažu i da su se kao Srbi otrijeznili i shvatili da su u stranoj zemlji bili kao izviđači za svoju maticu u namjeri za osvajanjem i porobljavanjem tuđeg, tj. hrvatskog teritorija i Hrvata. Tako su i Mlečani pod izlikom i „zbog bržnosti“ za svoje manjine, i to uz pomoć Vatikana, osvojili i uništavali Hrvate na zadarskom području i šire po Hrvatskoj.

Sada imaju priliku da pokažu koliko su lojalni, tj. solidarni s hrvatskim narodom u Hrvatskoj u kojoj žive. Već dvadeset godina Hrvati su i dalje žrtve od posijanih mina i „belog praha“. Zbog osvajačkih pobuda, zbog njihova plana o velikoj Srbiji – stvaranog uz pomoću

matice Srbije, Srbi na područjima Hrvatske znaju konkretno gdje su postavljene mine. Kada nisu sto

da se obnove. Mogli biste vi te mine odstraniti golim rukama - kad znate gdje su, da tako pokažete i svijetu kako se čovjek zbog sebe treba pokajati i kako ne smije u tuđa dvorišta postavljati mine, jer ga to kompromitira i truje mu dušu na putu beskonačna života. Na kraju čovjek po sebi – za sebe postane zlo, pa tako Srbi i ostali gosti u Hrvatskoj neka žrtvuju za svoju dušu zbog vlastitih djela i propusta u prošlosti, a što je bilo uzrokom toliko prolivenih suza i krvi na zemlji - i to baš Hrvatskoj, u kojoj žive i koja ih je stoljećima hranila.

Bog je tu izvor života za sve, zlo se ne ponovilo koje je začeto još davne 1844. godine zbog želje Srba za „velikom Srbijom“ (Načertanije). Zlo lukavo hvata maha 1918. – 1928. godine (ubojstvo dr. Stjepana Radića ..., vidi njegovu doktorsku radnju), od 1928. – 1941. godine nastavak ubojstvima i progonima Hrvata zbog stvaranja „velike Srbije“. Od 1941. – 1971. godine lukavo (uvijek ratovali na hrvatskom teritoriju) progonili Hrvate dok su paralelno zavaravali svijet učvršćujući svoje pozicije zbog teritorijalnog povećavanja Srbije. Zatim od 1971 – 1990. godine nastavak zla koje je haralo Hrvatskom, ali i primjetno kako su Hrvati odolijevali tako se zlo urušavalo, što je po Iskonu zapisano. 1990. do 2009. godine, dakle, koliko god se zlo upinjalo ono je konačno i vremenito i uvijek ostane bez daha, što se dogodilo i

dr. sc. Ilija Barjašić

postu uspjeti realizirati san o zamišljenoj velikoj Srbiji, sklepanoj od tuđih teritorija, i ako i dalje žele živjeti u slobodnoj Hrvatskoj, kao kršćani trebali bi pokazati da su obraćenici s Uzelcem i Pupovcem na čelu.

Maknite mine da Hrvati više ne stradavaju u vlastitom dvorištu upravo od mina koje ste im vi sami postavili! Tako ne bismo trebali skupe strojeve za razminiranje, za koje i onako nema novca nakon što su vam napravljene nove kuće i osigurane izviđačke i ... mirovine - dok Borićevac, Zrin i druga mjesta koja ste porušili u drugom svjetskom ratu još čekaju

hrvatskim okupatorima - eksploatorima. Ipak Hrvati za sada nisu dovoljno spoznali da treba stalno biti budan da se ne bi palo u iskušenje, dozvolili su svojim potencijalnim obraćenicima koji svojom lukavošću opet zauzimaju prve klupe, umjesto da su u zadnjima po njihovoj sudbini, dakle, bez pomoći ne mogu se lustrirati...

Od 1941. godine od Boričevca, Zrina, Bruvna, Karlovca, i tako redom uključujući i križni put 1945. do 1990. godine. Ali očito želja spomenutih gostiju je da se Hrvatima križni put nastavi i danas od Vukovara, Lovasa, Knina, sve do Dubrovnika i Boke Kotorske pod nazivom spaljena zemlja i uz pomoć posijanih mina za dugoročno stradanje i ... Sve to pokazuje da sinovi i unuci inih okupatora i Srba, skupa s hrvatskim janičarima, i sada drsko veličaju ustanak u Srbu, po redu tko zna koji dirigiran iz Beograda i druge metropole, sa zahtjevom da im i ova generacija Hrvata plaća za spomenike njihovih zlodjela u Boričevcu, ..., Udbini, kao i širom Hrvatske do danas i dalje. Spomenuti spomenici ni blizu i nisu toliko opasni koliko su opasni odmetnuti lutajući kipovi po šumama i gorama kao Z. Milanović, V. Pusić, M. Pupovac, Uzelac, i dr. Svi bi kao takvi i dalje vladali pod prozirnim parolama fašizma, anti-fašizma, komunizma ..., pomoću kojih su se kroz zadnje stoljeće proširili i okupirali hrvatske teritorije partizani - ustanici iz Beograda, Rima, Venecije, Budimpešte i ..., zbog eksploatiranja Hrvata za sebe preko poreza i harača u krvi.

Adekvatnim stilom i danas se služe, koji odgovara ovom momentu, da se Hrvati uskoro ne bi sjetili dok plaćaju vampirima lutalicama za njihovo orgijanje i bal. Krasti ili držali vreću je isto.

Dakle, potomci raznih eksploatora Hrvata toliko su postali bahati pa traže da im Hrvati dižu spomenike i da dalje rade za njihove pionire nasljednike kao „nadgradnju“ i pored zla koja su počinili isti nad Hrvatima.

Misle da im je taj neki antifašizam pokriće i zaštita za daljnje eksploatiranje i uništavanje Hrvata. Što su ustanici u Srbu podržavali: fašizam ili antifašizam, dok su, u zadnjem ratu protiv Hrvata, sa svojima postavljali mine od kojih Hrvati i danas pogibaju.

Na kraju, hrvatski je narod odlučan provesti lustraciju u vlastitom narodu, isto tako i vi kao manjine dužni ste u Hrvatskoj očistiti iz svojih redova produžene ruke vaših matica, da ne bi ikada više pretendirali preko vas osvajati Hrvatske teritorije i porobljavati Hrvate.

Pored ove konstatacije očito po spoznaji, koja će nas spasiti, doista kao i ostali narodi i mi smo tvorci vlastite sudbine.

Izdvojiti se iz zajednice u kojoj čovjek živi, iz općeg, zapravo je luciferstvo, svejedno od koga je potaknuto u pravcu zla, tj. smrti..., bilo da je riječ o Hrvatima ili pojedincima iz nacionalnih manjina koje žive u Hrvatskoj.

Zapravo, čovjek i narodi kao stvaranja trebaju slaviti život - čovjeka - dušu na beskonačnom putu, a što je samo potvrđivanje duše - života - po sebi - za sebe kao dobro.

Čovjek ne mora i ne smije postati žrtva bilo čije demagogije. Lucifer po volji ostane bez nepresušna izvora - Stvoritelja, postane i ostane samo prah po sebi - za sebe, bez odgovornosti za život i prema očiglednim mjerilima. Dakle, lutrija je mamac kao zamka lukavog zla, zamka čovjeku kao i

osvajanja - pomoću mina tuđe ljetine u tuđim dvorištima. Istina, čovjek se izgubi po duši u prostoru i vremenu zbog materije, čudo je ali i odgovornost duše kad pada niže pored Oca Stvoritelja kao nepresušna izvora za život. Samo zbog želje da kao stvaranje inverzijom postane apsolutni stvoritelj, što nije moguće.

Jer duši nije potrebno biti žrtvom vremena i prostora kao tijelu. Ona je čvrsta točka koja bi uredno trebala rješavati za tijelo, koje je po materiji osuđeno na kretanje u prostoru i vremenu. Što jest i tako će biti uvijek.

Dakle, nema valjana razloga da vlastito tijelo duši postane zamka. Otkuda umišljenost da čovjek može biti kategoričan - sjajati mine i smrt drugima i sebi. Čovjek izražava i odražava očigledno, a sve je kušnja po cijenu života, smisla što jest. Zbog nereda gubi se i zamjenjuje logiku zdravog razuma - nekim sklepanim znanostima ..., psihologijom. Borba da se pomoću materije pobjeđuje jednako je beznađe, jer čovjek ne zna da ga na putu beskonačnom koči prostor i vrijeme (baš - privid - materija kao zamka, kojoj se klanja), tako je odlučeno za stvaranje. Dakle, primarno, čovjek je duša - život po Stvoritelju, što čuva po sebi - za sebe i onda nema prepreka, a oni koji postavljaju tijelo na prvo mjesto nemaju budućnosti stavljajući drugom mine kao zamku - zapravo postavljaju ih sebi kao trovačima na putu osvješćivanja - spoznaje. Čovjek se pokazuje po djelima očiglednom, sebe prezentira i po minama kao zamkama životu ili je tako nešto urednom čovjeku zlo. Dakle, istine kao uzori i opomene u životu nama su na usluzi i servis zbog ravnjanja i orijentacije.

U BOSNI NISTA NOVO: PONOVO "SRBI" OTIMAJU "TURSKA" IMANJA

dr. Muhamed Borogovac,
Sarajevo

Ovaj "Zakon" o porezu na nekretnine u RS je još jedan pokušaj četnika, uz potpunu saglasnost njihovih saradnika iz SDA, SBiH i SDP, da natjeraju Bošnjake iz RS da bud-zašto prodaju svoja imanja. Primjetimo nedostatak preciznih mjerila za određivanje poreske osnovice u ovom "zakonu". Umjesto da se porez određuje nekim objektivnim metrom, kao što je npr. površina zemlje, ovim "zakonom" imovina se oporezuje prema navodnoj "tržišnoj vrijednosti". Svaki ekonomista na svijetu zna da se ne može znati "tržišna vrijednost" imovine ako imovina nije na tržištu, tj. ako vlasnik ne prodaje imovinu itd. Upravo zato se u svim državama poreska osnovica određuje nekom preciznom jedinicom, kao što je površina imanja, da ne bi bilo "od oka" određivanje poreza, prema vjerskoj i etničkoj pripadnosti ili čak prema ličnoj netrpeljivosti. A jedini način da se odredi "tržišna vrijednost" imanja je da se sastane komisija u opštini i svakom pojedinačno "uzmu mjeru" onako, po svom četničkom nahodjenju, tj. prema vjerskoj i etničkoj pripadnosti. Neprecizan zakon je u stvari bezakonje i državni teror.

Znajući četnike, jedini razlog za ovako neprecizan "zakon", je da se dovrši otimanje bošnjačke i hrvatske zemlje u RS. Poslije svakog dosadašnjeg genocida na "turcima", nastavak je bio državna pljačka "begovske", "aginske", "turske" zemlje. Nekada se taj

državni teror i pljačka zvala "agrarna reforma", zatim "nacionalizacija", a sada se zove "oporezivanje nekretnina prema tržišnoj vrijednosti".

Osim proizvoljnog određivanja poreske osnovice proizvoljne su i poreske stope, od 0,5% do 5%. Ni na jednoj zemlji na svijetu, ne postoji toliko "progresivan" sistem oporezivanja, da jedni plaćaju deseterostruko veći procenat poreza od drugih. U Americi, se plaća progresivna poreska stopa, bogatiji plaćaju znatno više poreza od siromašnijih, zato što imaju više, ali najveća poreska stopa nije ni slučajno 2 puta veća od naj-

manje, a u RS je deset puta veća? Sama ta činjenica jasno ukazuje na veoma prljave namjere zakonodavca u RS. Dakle, ovo je scenarij:

Bošnjacima, Hrvatima i Albancima opštinski službenici genocidne RS volontaristički procjenjuju imanja kao "tržišno veoma vredna" što im povećava poresku osnovicu, a time upadaju u progresivnu poresku stopu, koja ide i do 5% godišnje od vrijednosti imanja.

Ako plaćate 5%, to je dvadesetina vrijednosti imanja. To znači da svake godine otplatite dvadesetinu svoga imanja Republici srpskoj. Međutim, to znači da vi u

stvari za manje od 20 godina otplatite cjelo svoje imanje Republici Srpskoj, jer novac koji svake godine dajete za porez Republici Srpskoj bi vi inače mogli akumulirati u nekoj vašoj investiciji ili u banci. Dakle, ako je npr. prinos vaše investicije samo 5%, vi svakih 15 godina otkupite svoje imanje od Republike Srpske. Znači jedan Bošnjak koji živi 75 godina u svome životu otkupi svoje imanje od RS 5 puta.

Kako se ponašati u svemu tome? Ni u kom slučaju ne treba svoje imanje prodavati, pogotovo ne Srbini, jer je upravo to i cilj "poreza". Prodaj ga Albancu, ili Bošnjaku bilo iz BiH, bilo iz Sandžaka, ako baš moraš. Jednostavno ne treba im plaćati porez. Nikakvo plaćanje poreza i igranje po njihovim notama neće nas spasiti od ove najnovije nacionalizacije "turske zemlje". Jedino nas može spasiti bankrot i ukidanje genocidne tvorevine. Svaka kooperacija sa genocidnom tvorevinom samo produžava našu agoniju, ali neminovno vodi do našeg kraja. Ili ćemo se mi, koristeći se internacionalnim pravom i presudom za genocid obračunati sa RS, ili će nam RS svima doći glave. To je uvijek bilo tako. Ko god nam propovjeda da sa RS može drukčije ili je budala, ili je (mnogo vjerovatnije) provokator, iz Dodik-Tihić-Siljadžić-Lagumđijinog tima.

Zakon po kojem RS ima poseban poreski sistem nije mogao proći bez saglasnosti "bošnjačkih" poslanika. A skupljanje poreza je funkcija države. Dakle, "bošnjački" političari su dali i taj atribut držav-

nosti četničkoj tvorevini, a nama pričaju da RS nije država, da je to "samo entitet". Zovi ga kako hoćeš, ako to ima ingerencije države, ako ti može određivati porez kojim te tjera da trajno nestaneš iz svoje čaršije, to je država.

I ovaj zakon nije mogao proći, da su "bošnjački" političari stavili veto. Dakle, nisu nam krivi Srbi. Alija im je dao državu da imaju "zakonite" mogućnosti da nas dalje progone. A za taj specifični "zakon" su digli svoje ruke i

"bošnjački" poslanici u Skupštini BiH i u Skupštini RS, jer nisu stavili veto na tu najnoviju pljačku Bošnjaka od strane RS.

Ima jedna pravda u svemu ovome. Svima onima nedržavotvornim, sebičnim budalašima koji viču: "Mani politike, važna je ekonomija.", evo je došla politika glave. Jer ne možeš ti proizvesti koliko ti država može uzeti jednim ovakvim porezom. Zato oni narodi koji su znali cijeniti slobodu, tj. državu, imaju i ekonomiju i drža-

vu, a oni koji su prezirali državu, nemaju ni ekonomiju ni državu, a i ono što imaju od ekonomije, služi im da izdržavaju četničku državu. To vrijedi i za ove u Federaciji, jer ovo je samo probni balon za klapu na vlasti u Federaciji. Ako taj zakon profunkcionise u RS evo ga i u Federaciji. Oni moraju na neki način doći do para kojima će financirati svoje ogromne plate od 8.000 KM.

TIRAŽI MEDIJA U BIH

Sven Rustempašić i Dr. Muhamed Borogovac, Sarajevo

Interesantan je podatak je iznijelo vise izvora ovih dana, i koji izgleda dosta solidan, a to da "Dnevni avaz" prijavljuje da dnevno prodaje 50.000 primjeraka svojeg svakog izdanja, dok stvarni broj prodanih novina iznosi **maksimalno 17.000**. U stvari 50.000 je bio nekadašnji rekordni tiraž, koji se postizao jedino petkom kada izlazi TV program. Dakle, tiraž te novine realno nije veći od 17.000 prodanih primjeraka dnevno, pri čemu velika većina čitalaca čita sport, oglase, službene objave, smrtovnice i ostale lokalne, nepolitičke vijesti.

Kada se uzme u obzir da "Oslobođenje" vjerovatno ima oko 5.000 prodanih primjeraka, kao i to da niti tjednici "Slobodna Bosna", niti "Dani" nemaju tiraž mnogo veći od 5.000 stvarno prodanih primjeraka, onda je jasno da je Online glasnik NK RBiH ustvari REALNO i PROVJERENO najtiražniji tjednik u Bosni i Hercegovini i cijeloj bh. dijaspori, dakle najtiražniji medijski produkt u domenu pisane riječi od svih medija u BiH

i vezano za BiH - sa svojih preko 33.000 potvrđenih stvarnih, provjerenih e-mail adresa na svojem adresaru.

To što je Glasnik besplatan i što se distribuira preko Interneta, dosta mnogo ne mijenja ovo stanje, jer su članci istiniti, a uostalom, Glasnik također ne uzima novac od bilo kakvih sponzora, od bilo kakvih političkih lobja i interesnih grupacija, niti uzima novac od reklama, itd., kao što to čine ostali, ovdje imenovani štampani dnevni i tjedni mediji, čime je

položaj Glasnika još bolji.

Mi imamo veoma sofisticiran program kojim veoma uspješno brišemo nevažeće adrese, tako da imamo najviše do 3% vraćenih poruka zbog tehničkih razloga. Tiražu od 33.000 dodajte i Glasnike koji se čitaju na raznim web stranicama, a ima ih makar desetak koje stalno ili povremeno prenose Glasnike.

Međutim, veoma je teško znati koliki broj od tih 33.000 Glasnika zaista i pročita, a koliki se samo izbrše. Čak i da se pročitaju svih 30.000 Glasnika, ipak to nije ni približno tiraž kojega imaju TV i radio stanice koje su u službi daytonske podjele države, a od kojih većina naroda prima informacije. Sve u svemu, može se kazati da je narod BiH još uvijek u medijskoj blokadi.

Budući da Internet još nije rasprostranjen u Bosni i Hercegovini kao što je u drugim državama Evrope, svi vi koji primite Glasnik imate zadatak da širite istinu, po mogućnosti da štampate Glasnik i distribuirate ga do ljudi koji nemaju internet.

KNJIŽEVNO-KULTURNO DJELO HRVATSKIH MUSLIMANA I NAJNOVIJI POKUŠAJI NJIHOVA OTHRVAĆIVANJA (14)

Ferid Karihman, „Hrvatsko-Bošnjačke teme“, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 1996. – Prijevod sa španjolskog: Ivo Klarić

Na prvi pogled uočavamo da se stvarnim velikosrpskim pritiscima suprostavljaju izmišljeni hrvatski pritisci koji nisu mogli postojati u diktaturi dominirajuće srpske nacije. Isto tako, potpuno je pogrešan i površan koncept koji govori o tome što je narod, a što etnička skupina, a prema kojoj komunistički režim prihvaća definiciju nacije na temelju jedne univerzalne religije kao što je Islam.

U prvom redu, sa sociološkog stajališta: "etnička grupa je društvo rasno i povijesno povezanih ljudi, koji imaju zajedničku i posebnu kulturu",³⁴ dok je "država nacionalno tijelo koje obuhvaća određeni i organizirani teritorij pod vladom, posebice pod suverenom vladom".³⁴ Ukratko, **etnička skupina je bitno kulturni fenomen**, dok **nacija predstavlja etničku skupinu sa sviješću koja je neophodna da bi ta skupina bila zaštićena i da bi mogla napredovati u već uspostavljenoj suverenoj državi** ili u onoj koja je na putu uspostavljanja suvereniteta. Najjednostavniji model države je, prema tome, politički organizirana nacija.

Kad promatramo navedene definicije odmah uočavamo da je **definicija o muslimanskoj naciji u Bosni i Hercegovini veoma manjkava, jednostavno zato što ne ispunjava osnovne uvjete**. "Muslimanska etnička skupina", premda povezana serijom povijesnih događaja, ne posjeduje vlastitu, posebnu kulturu, jer je Islam univerzalna religija i ferment cijele jedne islamske civilizacije, zajedničke mnogim narodima, a ne samo određenoj etničkoj skupini. Međutim, postoji posebna hrvatska nacionalna kultura, plurikonfesionalna, s islamskim, katoličkim, pravoslavnim, protestantskim itd. sastavnicama.

U pretpostavljenoj "muslimanskoj naciji", koja pripada jednoj etničkoj obitelji (hrvatskoj), u kojoj se govori isti jezik (hrvatski) i koja je povezana određenim teritorijem (Turska Hrvatska i Bosna i Hercegovina), **nema svijesti, barem danas, da se treba boriti za vlastitu državu**, za naciju politički organiziranu u "musliman-sku državu". Ali, ni pretpostavljena "muslimanska država" ne bi mogla obuhvatiti cijelu Socijalističku Republiku Bosnu i Hercegovinu jer bi, jednom izdvojeni, bosanski muslimani imali većinu tek u nekim dijelovima tog teritorija. To bi onda doveo **do kompli-**

cirane podjele teritorija između hrvatske, srpske i "muslimanske" nacije.

Iz toga proizlazi da je nacionalni i demokratski hrvatski pluralizam, utemeljen na jednakosti vjera i uvođenje elemenata islamske u hrvatsku nacionalnu kulturu, najbolji garant obrane i očuvanja bosanskih muslimana. Fenomeni moderne plurikonfesionalnosti te nacionalna i kulturna svijest s dodacima različitih civilizacija kao što je hrvatska kultura (za razliku od srpske koja je monokonfesionalna i samo u okviru bizantske civilizacije), zatim **formiranje većine od 60 posto Hrvata s muslimanima** u Bosni i Hercegovini sa svim **garancijama za vjersku i nacionalnu slobodu manjine od 37,2 % Srba u obliku jedne autonomne Bosne i Hercegovine unutar demokratske hrvatske republike**, to je, sve do danas, najbolja alternativa i prijedlog za rješenje složenih situacija koje bi se mogle javiti u slučaju demokratizacije pa, prema tome, i konfederalizacije ili dezintegracije Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije.

³⁴ – The American College Dictionary, Harper & Brothers Publishers, New York.

MUSLIMANI U NJEMAČKOJ SAMI SEBI STRANCI

Deutsche Welle,
26. lipnja 2009.

Tijekom konferencije pokazalo se ne samo da se država i muslimani jedva poznaju, već i da su pripadnici 4,3 milijuna muslimana u Njemačkoj jedni drugima međusobno strani. List ocjenjuje da između pojedinih muslimana postoje različiti svjetovi. "Unutarmuslimanski

sukob obilježio je i jedan dio Konferencije o islamu. Ponekada su državni službenici i političari tijekom Konferencije sjedili i slušali dok se muslimanski predstavnici međusobno, nekada i vrlo glasno, kritiziraju," piše Frankfurter Allgemeine Zeitung.

Sudionici Konferencije bili su predstavnici države i predstavnici muslimana u Njemačkoj

JUGOSLAVENSTVO DANAS (27)

Predrag Matvejević, „**Jugoslavenstvo danas**“, Beogradski izdavačko-grafički zavod, Beograd, 1984.

POSTOJANJE CRNOGORSKE NACIJE

Očekujem da nećete mimoići ni Crnogorce ...

Iznijet ću najprije jedno iskustvo privatne naravi: među Crnogorci-

ma koje poznajem, srećem one koji se žale na Srbe i, još više, na svoje Crnogorce koji neće da priznaju postojanje crnogorske nacije, i istodobno one koji se zgražaju nad "izmišljanjem" zasebne nacije smatrajući sebe Srbima. Postoje, ne od jučer, dvije crnogorske svijesti, suprostavljene jedna drugoj. Znamo kakvi su bili u prošlosti sukobi između "zelenaša" (separatista) i

"bjelaša" (pristalica velikosrpsstva). Ne može se reći da se ta tradicija obnavlja u današnjim sporovima (vođenim ponekad na originalan, crnogorski način, žestok i samouvjeren), ali nekih analogija sigurno ima. Vjerovalo se da je revolucija, kakva je bila u Crnoj Gori (tj. ne zbijeg, nego doista narodni ustanak) sve to prečistila do kraja: pokazalo se da ipak nije.

BOSANSKI JEZIK (20)

Historijske činjenice, gramatika, razlike

Izvor: **Helga Kanzler**, ispravke: **ing. Salih Čavkić** Odabrao: **akademik Mirko Vidović**

Riječ "što" u bosanskom jeziku se drugačije upotrebljava nego u hrvatskom :

Hrvatski: "Za što si mijenjao knjigu?"

Bosanski: "Za šta si mijenjao knjigu?"

U nekim slučajevima upotreba je ista:

Hrvatski: "Sve što si napisao."
Bosanski: "Sve što si napisao."

Hrvatski: oprosti

Bosanski: izvini

Tu dolazi do iskrivljavanja pri govoru:

Pogrešno: "On se izvinuo."
Ispravno: "On se izvinió."

U hrvatskom se ne kaže izvini, jer im je to sinonim za izvinuti (u zrak), oni kažu: oprosti.

Neke bosanske i hrvatske riječi iz informatike:

računar – računalo

kompjuter – kompjutor

tastatura – tipkovnica

sedmica – tjedan

štopac – pisač

funkcioner – dužnosnik

štampa – tisak

Neke razlike između bosanskog i srpskog:

Srpski – Bosanski:

Ovde – ovdje

dve – dvije

obe – obje

Često se pogrešno kaže:

"Idem kod ljekara", a treba reći: "Idem ljekaru" ili "Idem doktoru."

U mnogim dijelovima Bosne piće pivo je ženskog roda pa kažu piva, npr:

"Daj mi dvije pive.", a treba "Daj mi dva piva."

Također je česta sljedeća pojava:

Pogrešno: "Imaš li šta za glavobolju?" (kao da čovjek želi glavobolju), a

Ispravno: "Imaš li šta protiv glavobolje?"

ili još gore:

"Imaš li šta za glavu?" (za glavu je i kapa, šampon)

Učestali su arhaizmi: "svako malo" – često, "dočim" – međutim.

Iz rata je ostala fraza: "odradili smo to" – što je malo neprirodno, ispravnije je reći: obavili smo, završili smo itd.

Dženaza za hrvatskog junaka, viteza Ibrahima Pjanića

HRVATSKA VOJSKA U DUBROVNIKU

Oduševljen doček hrvatskih i njemačkih četa

"Novine", Zagreb, 13. rujna 1943.

Zagreb 12. rujna – Zaposjedanje dalmatinske obale po hrvatskim i njemačkim četama nastavlja se brzim tempom po osnovi.

U toku 11. ovog mjeseca hrvatske i njemačke postrojbe ušle su u Dubrovnik, svečano dočekan od pučanstva ovog starodrevnog slobodarskog hrvatskog grada.

Brojne talijanske postrojbe su poslije kraćeg otpora pristale na predaju.

Bosanski musliman s hrvatskim grbom u podjelu Handžar

CJELOKUPNA I UJEDINJENA HRVATSKA IMA SIGURNU BUDUĆNOST

"Novine", Zagreb, 13. rujna 1943.

Dne 9. rujna doživio je hrvatski narod veliki dan, koji po svojem značaju i važnosti ne zaostaje mnogo za danom 10. travnja 1941. kada je hrvatski narod zbacio sa sebe tuđinski jaram i nakon mnogih stoljeća uzpostavio svoju državu. No poslije toga dana još uvijek nisu bile izpunjene sve težnje, svi ciljevi hrvatskog naroda. Hrvatska je država bila uzpostavljena, ali su mnogi njeni dijelovi i to baš oni, koji predstavljaju kolievku hrvatske državnosti, koje nastava najčičši dio hrvatskog naroda i kojih se hrvatski narod nikada u svojoj poviesti nije mogao odreći, ostali izvan hrvatske države.

Neprijatelj, koji je stoljećima vrebao na te neotuđive i najsvetije dijelove hrvatske zemlje, izkoristio je časove trenutne slabosti hrvatskog naroda, koji je tek stvarao svoju državu, te je prigrabio hrvatsku obalu, na koju nije imao nikakvog prava. Neprijatelj je poduzeo zatim sve mjere i nije birao sredstva misleći, da će tako moći za uvijek odtrgnuti ove hrvatske zemlje od majke domovine, ali se je u tom preva-

rio. Zbog razloga, koje su nalgale obće prilike i viši probitci, hrvatski narod nije mogao smjesta dolično odgovoriti na taj akt neprijatelja.

Hrvatski je narod s boli u duši podnosio sve zlo, koje mu je neprijatelj neprestano nanosio ne samo na ovim odtrgnutim dijelovima hrvatske zemlje nego čak i na onom području, koje se nalazilo unutar granica, koje su mu bile u času uzpostave države priznate. Baš po tom postupku hrvatski je narod mogao upoznati prave namjere neprijatelja. Cilj mu je bio uništiti mladu hrvatsku državu, iako se licemjerno pokazivao prijateljem, kako bi mogao osigurati vlast nad područjem, koje je hrvatskom narodu oteo, pa čak još i proširiti i nad većim dijelom zemalja, koje su već bile uklopljene u hrvatsku državu.

Hrvatski je narod sve to podnosi o, jer je znao, da će doći čas, kad će moći progovoriti i kad će moći opet povratiti svoje najdraže zemlje i obračunati sa svima onima, koji su trajno i sustavno pričili životni razvoj i krnjili njegovu vrhovništvo i bezobzirno vriedali njegov ponos i njegovo dostojanstvo. Hrvatski je narod u

to čvrsto vjerovao, jer je bio svjestan svoje snage, s kojom se kroz stoljeća mogao odhrvati i najgorim neprijateljima, a uz to je vjerovao i u one svoje saveznike, s kojima je bio vezan pravim prijateljstvom, potvrđenim u krvi i oružju, s kojima je bio vezan i tradicijom poviesti, a s kojima je dielio i dobro i zlo i od prvih dana svoje državnosti, boreći se s njima rame uz rame, kako na svom državnom području, tako i na dalekim područjima izvan domovine.

Hrvatski je narod znao, da ti njegovi pravi saveznici, a tu je bio u prvom redu njemački narod, vide sve ono, što se događa na hrvatskom državnom području, da su im poznate sve nepravde, koje se nanose hrvatskom narodu i da je sviestan podmukle igre onih, koju su u toku čitavog ovog rata, iako su formalno bili u savezu s ostalim mladim europs-

kim narodima, ipak trajno radili ne samo protiv njih, nego čak i protiv onih vrhovnih načela, koja su udruženi mladi europski narodi postavili u borbi, koju su povelili.

Događaji, koji su se odigrali 9. rujna, kad je konačno zbačena lažna krinka, potvrdili su, da se hrvatski narod nije prevario. Kad je izdaja, koja se dugo pripremala bila konačno i otvoreno objavljena, reagirali su njemački narod i svi njegovi pravi saveznici onako, kako je to trebalo i kako su to i zakoni najviše pravde zahtijevali. U tom se času pokazalo, da se je podmukli neprijatelj prevario, ako je mislio, da će se moći svojom izdajom i opet jednom okoristiti, kao što mu je to prije toga već mnogo puta uspjelo.

Pokazalo se, da su oni narodi, koji su se u ovom ratu borili za postignuće svojih prava i za zaista pravedne obće ciljeve budno motrili na sve one, koji su u toku čitavog ovog rata podmuklo i hinbeno u svakoj prilici ometali njihovu borbu, te da su predvidjeli i ovakav konac čitave te hinbene i nedostojne djelatnosti.

Odlučnim zahvatom njemačkog ratnog vodstva u zametku su onemogućene sve neprijateljske namjere, a za hrvatski narod je nastupio čas, koji je dugo očekivao. Vođa njemačkog naroda, koji vodi i upravlja sudbinskom borbom, u kojoj se danas nalaze svi europski narodi, javio je hrvatskom narodu, da je za hrvatski narod došao čas, da oslobodi sve svoje zemlje i da uzpostavi

svoje vrhovništvo nad čitavim svojim poviestnim područjem. Veliki vođa njemačkog naroda pokazao je tim svojim činom ne samo, da cieni vjernost i savezni-

ugovori, koji su hrvatskom narodu u času njegove trenutne slabosti bili nasilno nametnuti, a koji već i u času svog stvaranja nisu imali nikakve

prave podloge, ne samo zato, što su bili hrvatskom narodu nametnuti, nego i zato, jer ih se onaj, koji ih je bio nametnuo, nije nikada kanio držati osim u onim točkama, koje su mogle škodi

hrvatskom narodu.

Borba udruženih europskih naroda protiv zajedničkog neprijatelja, u kojoj sudjeluje i hrvatski narod, stupa u novo odlučno razdoblje. Führer Velikog Njemačkog Reicha, koji se nalazi na vodstvu ove borbe, u svom je govoru, koji je održao pred par dana, naglasio svoju nepokolebljivu vjeru u pobjedu u toj borbi. On je u tom govoru prikazao izdajničku politiku Italije, te je ujedno dao znati svima onima, koji su mislili da će neprijatelji Europe moći izvući bilo kakvu korist iz te izdaje, da su se prevarili.

Izstupanjem Italije iz rata ne znači u vojničkom pogledu ništa. Što više ovaj događaj, koji je konačno razkrinkao jednu podmuklu igru, koja je dugo trajala, taj je događaj, koji je konačno stvorio europskim narodima jasnu situaciju, te može Njemačkoj i njenim pravim saveznicima samo koristiti, jer se pokazalo, da su od Italije i u čisto vojničkom pogledu imali u čitavom dosadašnjem toku ovog rata više štete, nego koristi. Sada se je snažna fronta branitelja Europe oslobodi

štvo hrvatskog naroda, te velik ulog, koji hrvatski narod ulaže u zajedničku borbu, te da priznaje njegova prava, nego je tim aktom ujedno dao i najbolju potvrdu za pravednost onih načela, za kojih se ostvarenje danas bore udruženi narodi Europe pod vodstvom Njemačke.

Nakon ovog velikog časa počeli su se odvijati događaji od najveće važnosti. **Poglavnik je pozvao hrvatske borce, da krenu prema obalama hrvatskog Jadrana i da oslobode svoju braću, koja su kroz dvie i pol godine čekala taj čas.** Uz svoje prave saveznike, uz oružane snage Njemačkog Reicha, krenuli su hrvatski borci da izvrše najveću dužnost, koju im je domovina naložila. Neprijatelj je u najkraćem roku svugdje bio uspješno svladan i **danas se opet duž čitave hrvatske obale ponosno viju hrvatske zastave.** I posljednji ostatci onih, koji su se bili bahato bacili na hrvatske zemlje, povlače se danas s hrvatske obale.

U času, u kojem su hrvatski borci pristupili oslobađanju hrvatskih zemalja, **razkinuti su i svi oni**

dila samo jednog nepotrebnog i neugodnog tereta, a neprijatelji Europe morat će sada stupiti u pravu borbu, u kojoj ne će nailaziti na takove protivnike, koji i po nagbu bježe, koji se predaju ili koji rade protiv onih, s kojima se nalaze u savezu. Tu će naići na one borce, s kojima do sada u borbi sa jednakim omjerom snaga nisu doživjeli još nijednog uspjeha. Da takovu borbu, gdje se ne gleda na žrtve i riziko oni ne vole, to su već do sada uspjeli dokazati.

Danas cijeli hrvatski narod okupljen oko svog Poglavnika gleda ponosno i vedra čela u svoju budućnost. Nakon uzpostave vlastite države, na koju je hrvatski narod tako dugo čekao, izvršuje se i ujedinjenje svih hrvatskih zemalja. Uporo s tim ujedinje-

njem hrvatskih zemalja stvara se i unutrašnje jedinstvo hrvatskog naroda, koji je danas svjestan, da danas imade samo jedan cilj i da za izpunjenje tog cilja, o kojem ovisi sreća i blagostanje budućih hrvatskih pokoljenja, mora uložiti sve svoje snage.

Hrvatski narod imade u današnjim povjestnim trenutcima pred sobom najljepše izgleda. **Hrvatsko je vrhovništvo uzpostavljeno na celom hrvatskom povjestnom području.**

Podmukli neprijatelj napušta hrvatsku državu i sigurno više u skoroj budućnosti ne će doći u priliku da još jednom makar i samo pokuša izvršiti podmukli grabež nad bilo kojim dielom netuđive hrvatske zemlje. S povlačenjem i posljednjih neprijateljskih ostataka odpada ujedno i

najveći dio svih onih poteškoća i tegoba, s kojima se je hrvatski narod morao boriti u ove prve dvie i pol godine svoje države, a koje su sve bile izazvane bilo neposredno, bilo posredno od onog istog najvećeg i najopasnijeg neprijatelja.

Hrvatski narod gleda mirno nastavak ovog velikog ratnog hrvanja u kojem sudjeluje sviestan važnosti te borbe. Hrvatski narod nije ni do sada žalio žrtava u toj borbi, a pogotovo to ne će sada, kad su ostvarene njegove pravedne težnje, kad ima svoju državu zaista slobodnu i nezavisnu na čitavom svom povjestnom području i kad zna, da je osigurana budućnost te države, tog najvećeg i najuzvišenijeg cilja, za koji se je ikada borio.

PORUKA AMERIČKIH HRVATA POGlavNIKU OSLOBODITELJU I UJEDINITELJU HRVATSKE

Njemačka je jedina shvatila hrvatsko narodno pravo na dragocjene zemlje i priznala ga

"Novosti", Zagreb, 13. rujna 1943.

Buenos Aires, 12. rujna – Dopisnik HDU javlja: Argentinsko novinstvo javlja, da su hrvatske čete zaposjele uporišta i gradove u Dalmaciji, i da je Njemačka priznala pripojenje svih onih krajeva na Jadranskoj obali, koje je Italija bila oduzela Hrvatskoj nametnutim ugovorima u Rimu. Argentinsko novinstvo prikazuje značenje hrvatske obale od Boke Kotorske do Rieke, za jačanje i napredak obnovljene Nezavisne Države Hrvatske.

Među hrvatskim izseljencima u Americi izazvala je viest o ulazku hrvatskih četa u Dalmaciju i priz-

nanje s njemačke strane onih granica, koje nam pripadaju, veliko oduševljenje i zadovoljstvo. Predsjedništvo hrvatskih društava u Argentini poručilo je Poglavniku, kojeg naziva osloboditeljem i ujediniteljem, da hrvatski izseljenici iz Amerike ostaju nepokolebivo vjerni i odani u najdubljoj zahvalnosti Poglavniku, a posebice se iziće vjernost i zahvalnost vodi velikog njemačkog Reicha.

Inozemni Hrvati iz Amerike su se ovaj puta uvjerali – kaže se dalje u poruci – da se Njemačka pokazala kao najbolji prijatelj hrvatskog naroda, te da je ona jedina shvatila hrvatsko narodno pravo i priznala povratak majci zemlji onih krajeva Dalmacije, koji predstavljaju najveću dragocjenost. Poruka zaključuje, da je ujedinjenje cjelokupne oslobođene Hrvatske izbilo neprijatelju

Zadar, nekada sjedište hrvatskog dalmatinskog sabora, žarište hrvatske narodne misli, opet će oživjeti u okrilju Hrvatske ("Novosti", Zagreb, 13. rujna 1943.)

glavno i najjače oružje, s kojim je pokušao nastupiti protiv politike Nezavisne Države Hrvatske. Izseljeni Hrvati nisu se međutim dali ni jednog časa poljuljati u vjeri u bolju budućnost hrvatskog naroda pod vodstvom Poglavnika, a sada su stekli još jače uvjerenje u konačnu pobjedu pravedne stvari, za koju se bore nekada podjarmljeni narodi.

SAVJETI HRVATSKOGA DRŽAVNOG UREDA ZA JEZIK - 1941.-45. (19)

Prema knjizi: **Marko Samardžija – JEZIČNI PURIZAM U NDH**, „Hrvatska sveučilišna naklada“, Zagreb, 1993.

JEZIČNI SAVJET br. 30

(15) RADNJA. Ova, sama po sebi dobra hrvatska riječ ima srpsko obilježje, ako se upotrebljava u smislu: Geschäft, Gewerbe, Betrieb, a u značenju koje od ovih hrvatskih riječi: trgovina, obrt, posao, poduzeće, tvrtka, pogon, radionica, prodavaonica, poslovnica, gostionica, i sl. Stoga u takvom slučaju nehrvatski izraz rad-

nja treba ukloniti s izloga ili natpisa i treba ga zamijeniti jednom od navedenih ili kojom drugom prikladnom hrvatskom riječi. Tom prilikom neka se i izraz arijevski zamijeni riječju arijska.

JEZIČNI SAVJET br. 31

(16) PRIJEM. Ova se srpska riječ još uvijek može naći u hrvatskim novinama i časopisima. Hrvatski je oblik iste riječi *prijam*, ali, gdje se god može, bolje ju je zamijeniti riječima *primita* ili *primanje*. Mjesto prijemni

ispit hrvatski se kaže *prijamni ispit*, a mjesto prijemnik (radio-aparat) treba govoriti i pisati *prijamnik*.

JEZIČNI SAVJET br. 32

(17) SVIREP. Ovu riječ susrećemo više puta i u hrvatskim novinama za pojam osobite okrutnosti, ali ona pripada srpskom književnom jeziku. Ako nam se hrvatski izrazi *okrutan* ili *emilosrdan* čine u nekom naročitom slučaju preslabi, možemo reći *krvoločan* ili *krvožedan*.

HRVATSKI JEZIK I BIBLIJSKI STIL (4)

Prof. dr. sc. Ivo Pranjković, Zagreb

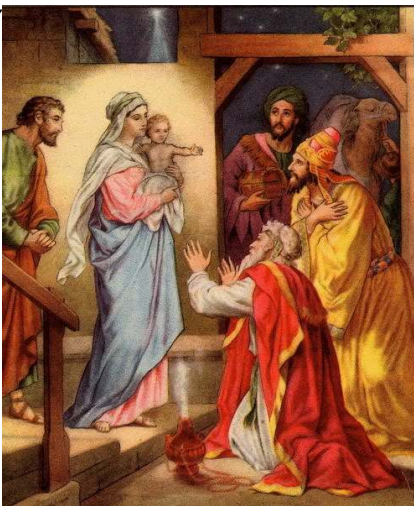
Drugi je primjer iz Psalama: Pogani me **okružiše**: / imenom ih Jahvinim uništih. / **Opkoliše** me odasvud: / imenom ih Jahvinim uništih. / **Opkoliše** me poput pčela, / ubod im žeže kao trnje zapaljeno: / imenom ih Jahvinim uništih. / **Gurahu** me, **gurahu**, da me obore, / ali mi Jahve **pomože** (Ps 118, 10-13).

I napokon, obilata poraba aorista i imperfekta svojstvena je ne samo Starome nego i Novome zavjetu. To će nedvojbeno

potvrditi ovaj (treći) primjer iz Matejeva evanđelja:

*Oni, saslušavši kralja, **pođoše**. I gle! Zvijezda koju **vidješe** na njezinu izlasku išla je pred njima dok se ne **zaustavi** nad mjestom gdje **bješe** dijete. Kad **ugledaše** zvijezdu, **magi se vrlo obradovaše**. **Uđoše** u kuću i **nađoše** dijete s Marijom, majkom*

*njegovom; **padoše** ničice i **pokloniše** mu se. Zatim **otvoriše** riznice svoje te ga **obdариše** zlatom, tamjanom i smirnom. Poslije toga, u snu **primiše** uputu od Boga da se ne vraćaju k Herodu, i **vratiliše** se drugim putem u svoju zemlju (Mt 2, 9-12).*

Tri kralja jahahu

VLASTITA IMENA (22)

„Hrvatski pravopis“, Zagreb, 1944.

Jednočlana imena

7. nazivi, koji su niečnom česticom ili drugim dodatcima izgubili značaj vlastitih imenica, na pr. nehrvat, nearijac, mongoloid, polužidov, panslaven, mladoturci, velikosrb, slavosrb, antisemit.

Ali vlastite su imenice Velikorusi, Malorusi, Mabazijci, Južnoafrikanci, Prahrvati, Pragermani (35, 36).

Nisu vlastite imenice nazivi obćeg značenja: južnjak, zapadnjak, iztočnjak, orientalac. (V. i 70.)

mr. sc. LUJO MEDVIDOVIĆ: CASTUS I PRAVDA (13)

ALFA, Zagreb, 2009. – str. 290

Priredio: **dr. sc. Tomislav Dragun**, Zagreb

"Osobna imena Ursus i Ursinus zabilježena su na mnogim antičkim spomenicima koji su pronađeni 'od prvog do kraja trećeg stoljeća na područjima rimskih provincija Norika i Dalmacije, a osobito često u Sabni, te njezinom priobalnom i kontinentalnom okružju' – kako nas upućuje učeni Geza Alföldy u svom djelu Die Personennamen in der römischen Provinz Dalmatia, Heidelberg, 1969."

Odnosno:

"Ovi podaci nadalje upućuju na zaključak kako su prezime- na Ursus i Ursinus, i njihove transkripcije: Ursić, Orsini, Medvjed, Medvid, Medović, Medvidović – krasila domaćine na tlu kršnoga zavičaja koji su se udomačili **znatno prije velikih seoba naroda** koje su se dogodile nakon pada Rimskog Carstva, pa dovode u pitanje tezu o Hrvatima kao doseljenicima iz sedmog stoljeća."

Četvrti dan potrage

XV. PLAHOVITOST I ŽU- DNJA

"Osjećaji su što su me napinjali svu noć i jutro."

Priskočio je u pomoć Vlado, susjed don Mladenov.

"Doktore, župnik mi je govorio o vašem poslu. To sve nas ovdje zanima. Bit ćemo vam zahvalni ako pronađete štogod korisno, što će pomoći ovom zavičaju da upozna samoga sebe. Evo vam

konja, da se manje umorite ...', velikodušno mi je ponudio svoju pomoć."

Odbio je. Otišao je u don Mladenovu knjižnicu i počeo istraživati.

XVI. HRVATSKI TURISTIČKI VODIČ

"Renomiranog nakladnika Leksikografskog zavoda

'Miroslav Kreža', Zagreb, 1998.,

vrlo je škrt u svojim opisima. Voluminozna knjiga od 584 numerirane stranice nema odrednicu Postranje, Berinovac, Sumbulova gradina ..., a glede lokaliteta Podstrana vrlo je oskudan i neprecizan."

XVII. PODSTRANA

"Je, prema istom Vodiču, 'naselje jugoistočno od Splita; 5.240 stanovnika. Gospodarska je osnova

poljodjelstvo i turizam. Na magistralnoj je prometnici (M21, E65). Rimski nalazi, vjerojatno antički Pituntium (Pitoncija). Iz ranog srednjega vijeka dvije crkvice sv. Jurja. Iz baroka je župna crkva sv. Ante te kuća Cindro'.

Izvori spominju da je kraj crkve sv. Martina sklopljen mir hrvatskog kneza Mislava s duždem Pietrom Tradonicom (837.-864.) – prvim čovjekom Mletačke Republike koja je pomno zapisala svoju povijest od svoga prvog dužda Paoluccia Anafesta (697. – 717.) pa do Ludovica Manina (1789. – 1797.), posljednjega dužda."

Slijedi obavijest Turističke zajednice:

"Podstrana i njezina rivijera

(Strožanac, Grljevac, Sveti Martin, Mutogras) odlikuju se lijepim pješčano-šljunčanim plažama, a osim u moru i obilju sunca, gosti uživaju i u bogatom mediteranskom raslinju, šumi borova i tamarisa.

Brojne restauracije i gostionice nude domaće specijalitete i dalmatinska vina. Kraj je čuven i po svojim posebno kvalitetnim breskvama i trešnjama. Javnim je prijevozom dobro povezana sa Splitom i Omišom. Omiljeno je kupalište Splitskana."

BAZALO (14)

dr. Mile Budak, hrvatski književnik, političar i državnik

Kao što ružino stablo ne izpituje tajne Providnosti, već posve pravilno donosi opasno trnje i najdivnije ruže opojnog mirisa, isto je tako i Ivan nosio svoje darove bez razmišljanja i bez umovanja, služeći se njima baš kao što se svojim ljepotama i teretima služe biljke i ptice i nebeska tjelesa. S tog je bio i sretan i divan drug i odan prijatelj i savršeno dobar čoban, a napose pobožan i nadsve čuvar Božijih darova, koje je nosio u sebi. On je osjećao i znao mnogo više, nego je pokazivao drugima, da zna, a pogotovo mnogo više nego je spominjao i govorio. Napose nije nikad isticao ono, što je bilo u njemu posve neobično i što bi svakako moralo izazvati i zavidnost i razprave kod drugih. On je o tom šutio, a ako je tko spomenuo, pretvarao se je, da ne razumije, a kad bi morao razumijeti, kad bi mu to oružje izbili iz ruku, on bi to onda ublaživao i svodio na ništa, dok ne bi izmakao i uklonio se. Nebrojeno je puta bio u neprilici zbog svoga njuha, koji je nadaleko razlikovao i ljude i životinje, no nikad nije htio o tom govoriti, nego je vazda tajio, koliko je bilo moguće. Naravno, da je bilo teško vazda preći preko te pojave, jer se je on gdje kad zaboravio, pa pokazao posve nesumnjivo, da je obćutio, što drugi nisu mogli ni naslućivati.

I sad je osjetio Mandu tako ži-

vo, tako neodoljivo snažno i blizu, da bi mogao pružiti ruke prema njoj i zagrliti je, pa kako bi onda bilo moguće, da se ne oda, kad bi slučajno tkogod bio s njim?! Češće se je nadala slična zgoda, koja ga je odavala, no on je ipak sretno brodio preko tih neprilika, jer ga nije nimalo smetalo, da ga smatraju čudakom, pa i budalom ---

Mali Alan - Velebit

Požurio je prema njoj, nastojeći, da blago odbije više nadesno prema vrhu Šarca, da se ne pomieša s Čoranovim blagom, koje je bilo više na protivnoj strani, prema Pilaru. Nije je nikako mogao opaziti, iako je naprezao vid i tražio povišena mjesta, s kojih je imao bolji pregled okolice. Ipak nije dugo potrajalo, da ju je i vidom odkrio. Bila je umotana u dugačku kabanicu i duvala u stisnute ruke, jer je studen bila još dosta jaka. Sve ga je vuklo nešto za jezik, da vikne i da joj se javi, ali ga je neka druga sila suzdržavala od te nakane i prisilila ga, da šuti. S tog je požuri-

vao blago, da brže napreduje, da joj se tako i on čim prije približi. Kad je došao na stotinjak koraka, zastao je i zovnuo je:

- Esi li, Mande?!

Zovnuo ju je, jer je osjećao, da je potrebno, da joj tim načinom dade posve jasno na znanje, da sva nesreća i sva krv, koja je poprskala putove između njihovih kuća, nije nimalo pomutila njegova prijateljstva prema njoj. Koliko je to bilo potrebno, vidjelo se je najjasnije po njezinu iznenađenju, koje ju je napalo, kad je čula njegov glas. Činilo joj se kao da je negdje pukla puška i da je opaljena na nju, no u istom času joj se je razvedrilo pred očima i tako joj je bilo kao čovjeku, koji je opazio pred sobom otvorena nebesa. Nije sama znala, kako bi tumačila njegovo držanje, al je osjetila, da je usrećuje, pa mu je odgovorila, sva presretna, no posve uzdrhtanim glasom:

- Evo, evo!

- A di si? - upitao je Ivan, samo da joj tim dade znak, da ju je čuo i razumio.

- Evo me tu prid tobom - odgovori ona već sigurnije.

Ne čekajući ni časa, on se odmah uputi prema njoj, a kad joj se približio, reče posve jednostavno i mirno:

- Vala Bogu, da je već pukla prošarica --- Barem se blago more proždračiti!

- E, e! - potvrdi djevojka. Ona se je u ovo nekoliko posljednjih go-

dina krasno razrasla, te je bila i stasita i veoma pristala. Nije se usudila, da mu pogleda u oči, jer je osjećala strahotu nesreće, koja je ležala među njihovim kućama i obiteljima. Ona je to shvaćala posve jednostavno, priprosto, kako su to uzimali i svi ostali graničari, bez ikakova obzira na spol, pa i na dob, jer su od kolievke pa do groba svi jednako mislili o krvi i obrazu. A u ovom se slučaju radilo baš o ta dva pojma: krv je ležala između tih dviju kuća i pitanje je obraza i ponosa, da se krv odstrani i smiri!

Tako je osjećala i Manda, djevojka, žensko, ali graničarka od komada, dok je Ivan gledao na to pitanje, kao i na sva druga, na svoje oči, iz svog posve neobičnog vidokruga.

- I eto lipa vrimena - opet će Ivan, ogledavajući se oko sebe kao da nešto traži. - Pravo proliće.

Manda je mijenjala boje u licu, slušajući njegove rieči, jer nije mogla vjerovati svojim ušima, da on doista onako govori, kako to dopire do njezinih bubnjića. Znala je, da je on neobičan i da drugačije gleda na sve neg ostali graničari, al je ujedno znala, da ima pitanja, na koja nitko nema prava gledati drugačije nego su to ustalila stoljeća vremena i bezbroj naraštaja i potoci prolivene krvi. Tu nema ni umovanja ni okolišanja ni ominjanja, jer je sve jasno kao dan i određeno

kao smrt. Zbog takog shvaćanja ona nije mogla razumijeti Ivanova držanja prema sebi i najradije bi mu okrenula leđa i utekla od njega, no nešto ju je držalo. Sjećala se je vazda onog prizora, kad ju je pred nekoliko godina spasio od vuka i ona mu onda prala krvavo lice. Onaj joj je doživljaj neizbrisiv tim više, što su se poslije toga češće sretali vazda prijateljski uzprkos neprijatnom i hladnom odnosu među obiteljima Kresojića i Mrkobrada. Njih dvoje su ipak bili prijatelji i to nisu međusobno tajili,

Vidikovac Mali Alan

iako nisu ni napose naglašavali i dizali na veliko zvono. Te su svoje osjećaje mirno i tiho nosili kao tajnu, koja nije baš trebala biti sama sobom nikakova tajna, ali s obzirom na kućne prilike - nije bilo pametno, da se o tom govori. Doduše, kad bi netko bio upitao njih svako na samu i oboje skupa, što zapravo krije ta njihova tajna, što je njezin sadržaj, ne bi ni jedno ni drugo znalo odgovoriti. Svakako bi se malko zacrvenili u licu, malko bi zat reptali kopcima, osjetili bi lake

trnce u tielu i - slegnuli ramenima, jer ne bi znali ništa odgovoriti. Ipak je među njima bila tajna liepog, tihog prijateljstva, koja je čekala svoj prirodni razvoj u naravnom produženju svakog takog osjećaja među čovjekom i ženom. Njih dvoje nisu sviestno tako nosili tu svoju tajnu. Ona je na njima ležala, ona je među njima lebdjela, ona ih je spajala i ujedno razdvajala kao san, kao laki treptaj proljeća koje se istom budi i još ni samo ne sluti, kakove tajne, kolika čudesa i kolike čudesne životne sokove nosi u svom čarobnom krilu i u svojim blagoslovljenim njedrima.

- Uprav sam se pripala - šane ona posve nesviestno, ne podižući pogleda sa zemlje.

- Česa si se pripala? - upita Ivan.

- Tebe --- Kad sam te čula ---

- Mene se pripala?!

- E!

- A jer bi se mene pripala, Bog bije s tobom?!

- La!

- A što?!

- Kun da ne znaš?!

- Bora mi ne znam.

- Pa, nisi blunast! Znaš, što j' bilo?!

- Što j' bilo, to j' i prošlo ---

- E, kad bi tilo proći! Al ima toga, što mi ne prolazi - odgovarala je Manda i sve se više umatala u kabanicu, jer je osjećala, kako

se trese od studeni, jer se je prepala, a uslied toga ju je studen sve više i više tresla.

- Budi pametna, Mande - rekao joj je Ivan posve blago i prijateljski. - Naš Stvoritelj nas pušta, da činimo svakake gadaline, al nam ostavlja, da radimo i ka pametni njegovi stvorovi, kad oćemo. Jer bi mi vaik išli u brez-danku ka munjeni, kad nas niko ne turka u nju?!

- Pa što?! - iznenadi se ona. - Kud ti to?!

- Tako, da znaš: što načiniše tvoji s našom Vranjicom, uno j' grijota od Boga, a što uradi naš Nikola s vašim Ivanom i s kućom, to j' i grijota i sramota do sudnjega dana. Eto, to j' to, što sam ti tije reći.

Ona ga je gledala posve neodređena pogleda i neodlučno, jer u njezinu glavu jednostavno nije išlo tako umovanje. Bila bi ga mnogo bolje razumijela, da ju je uvatio i kušao, da joj zavrne vratom il da je prikolje, neg što joj je to govorio.

- More i tako biti, al ti vindar nisi na svoj šesti - odgovori mu poslije kraćeg razmišljanja. - Moji nisu Vranjici ništa učinili, a što j' učinije unaj vaš ajduk, to će un platiti. Njemu će stric Pepica platiti vratom i još više, da će mu biti dosta.

Njezine su rieči Ivana iznenadile i ožalostile, jer ih nije očekivao. Mislio je, da je ta mlada dobra duša daleko od graničarskih grozota i osveta, pa su mu njezine rieči pale na mozak kao raztaljeno željezo. Ipak - osjećao je, da mu je i bliza i draga,

pa se nije na nju razsrdio, nit je pomislio, da bi trebao zašutjeti i otići, što bi u svakom drugom slučaju i sa svakim drugim sigurno učinio.

- Nemoj, jedna tako - rekao joj je blago i meko. - Ne daj, Bože, da mi sudimo za sve, što nam ko načini. To ne bi valjalo i Stvoritelj nam to nije ostavije. Znaš, kako je reka naš Gospodin: "Ne sudite, da ne budete suđeni!"

- Pušti ti to s mirom! - odgovori Manda veoma odlučno i osorno. Lako j' bilo našem Gospodinu tako divaniti, kad mu nije niko zapalije kuće ni brata ubije. Al da j' un živije tu pod Pilarom i da se je mora bočiti i s vukom i s ajdukom, ja bi ga unda tila viditi, kako bi divanije!

Ivan se je spustio na ovelik kamen kraj djevojke i netremice je gledao, osjećajući, da mu je bliza i draga. On nije osjećao ljubavi, kakovu osjeća momak prema djevojci, nego - ljubav obćenito, ljubav čovjeka prema čovjeka, bez i najmanje natruhe čiste mužkaračke naklonosti prema liepoj ženi.

- Mande, sestro, ne divaniš mudro - reče joj veoma prijateljski i toplo. Divaniš, kun da je naš Gospodin bije čoban --- Što j' god un reka, sve j' sveta istina.

- Est to - odgovori ona, pa se i sama spusti na kamen kraj njega. Ja ne velju, da nije, al nije reka sve istine, jer nije živije pod Pilarom, pa da vidi, kako se tu kuburi! Pušti ti to s mirom.

- Slušaj me, Mande - govorio je Ivan mnogo živahnije nego je inače bio njegov govor, jer je

osjetio želju i potrebu, da tu dragu djevojku obrati, da ju uvjeri u istinost svojih rieči i da sve izvede na pravi put istine. - Što se god nama kome dogodi, sve je to naše, sve je to zarade-no, sve je zaslužno, sve je pravedno, kao što je Stvoritelj pravedan i neprominljiv. Tako i ova naša nesrića --- Est, uno, nije lako izgubiti brata i ostati brez krova, al jope --- Da to nije vaše, ne bi tako ni bilo ---

- E, znam ja, da Kresojić ne more drugačije divaniti! - odreza Manda veoma povišenim glasom, a njemu se učini kao da mu je dala zaušnicu.

- Nemoj tako! Meni je svedno, bije Kresojić, bije Mrkobrad il Paripović. Ja na to ne gledam. Meni je svedno pokojni Ivan i pokojna Vranjica kun da su oboj sa mnom resli pod istim srcem! Viruj mi!

- Nek ti viruje, ko oće! - odvali Manda. - Ja vindar znam, da to nije tako, pa da mi divaniš do sutra, a znam, da ni ti tako ne misliš, man samo trokeljaš ka baba iz antrešelja, da meni baciš prašine u oči!

- A jer bi ja, molim te, to tebi tako?! - iznenadi se on nad tolikom tvrdoglavošću. - Ti vidiš, da ja ne tribam ništa ni od tebe ni od koga tvoga, pa jer bi unda tako?! Ne tribam ništa ni od koga na ovom svietu, a što tribam za drugi svit, to j' već sve u meni --- Ja sam mislije da si ti bolja od drugi i da se s tobom da divaniti ---

- Nisam ja ni bolja ni gora, kad nemam s kim. Ja vidim, da svi zavijaju ka vuci oko nas, pa ne

ću unda ni ja blejati. I ja ću zavijati. Ako triba, ja mogu i lajati i urlikati.

- Bože moj, Bože moj, velik li sil!
- reče Ivan skoro šaptom i zagleda se u djevojčino liepo lice. Učini mu se, da joj se oko glave vijaju veoma blatni oblaci misli, koji izobličuju njezino liepo lice i daju mu vid rugobe i strahote, koja zaprepasćuje i tjera u očaj.

- A što?! - upita ona ljutito.

- Čudim se, kako moreš tako, a tako si lipa.

- E, ako ti ne vali! - odvrati ona povišenim glasom. - Ti to sa mnom političiš i Bog zna, što li snuješ, što li ru-

ješ, pa ne ću unda ni ja drugačije, pa da si ti sveti Kresojić! Vrag je skakuća priko puta između naši kuća, pa sad ne more više nikakav blagoslov, ni tamjan ni trokraljska sveta voda, oprati tragove njegovi papaka. Sve ja znam.

- Nema, jedna vruga! - odgovori Ivan veoma uzdrhtanim glasom.

Ima samo zli ljudi i zli duova, al mi ih moremo sve molitvom i dobrim dilim smiriti ka janjce. Ja tebi velim. Slušala si Sveto evanjđelje i znaš, kako j' Gospodin gonije nečastive. Njega se svi boje. Tako sam i ja tije, da nas dvoj poravnamo putove između naši kuća.

- Ne bluni, jadan, kad si pametan čovik! - odgovori Manda i skoro mu se glasno i podrugljivo nasmiče u lice. - Divaniš, kun da si pa s kišom. To su benolije, koje ne bi divanije ni plovani, a kamo li mudri Kresojić! Ti to samo meni prodaješ ulake, al - nisam ni ja mazgu sisala!

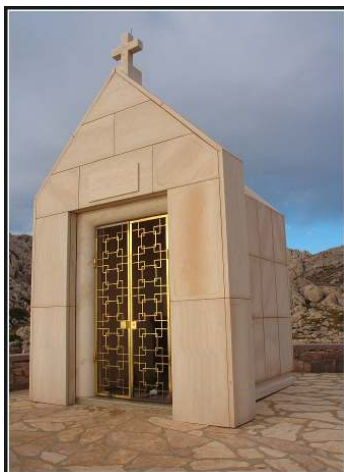

Mali Alan - Velebit

PRIPOMENE UZ PRAVOPIS I UZ IZBOR MISLI IZ BUDAKOVOG „BAZALA“ (12)

mr. sc. Dragan Hazler,
Basel, Švicarska

...Uostalom, sve se mijenja, pa i običaji, al čovjek ipak ostaje u glavnim potezima vazda isti. Na priliku: bila je vojna uprava, bila je Granica i sablja je gospodarila. Ljudi su bili djelomično zadovoljni, djelomično nezadovoljni. Kako tko i kako s čim. Sad je uvedena građanska uprava. Sablja više ne zapovije-

Na prijevoju Mali Alan

muče i rade, a drugi krađu i živu

da, al je drugačije ostalo sve pri starom: neki su zadovoljni, a neki nezadovoljni. Neko misli, da je prije bilo bolje, a drugi tvrde, da je sad neuporedivo bolje. Ljudi su ostali posve jednaki. Ima dobrih i zlih. Neki se

na tuđi račun. Sve je to tako, vjerojatno, od postanka svieta, pa do dana današnjega, sa manjim il većim promjenama boje i vanjskoga izgleda. Inače --- osim pojedinaca, koji ne spadaju u taj sklop i koje ostali smatraju ludima, sve drugo teče jučer, teče danas i teći će sutra--- Tko je što donio sa sobom, to i razvija, a tko nije donio ništa --- Takih nema! Svatko dolazi sa svojim tovarom i u njemu je njegova poputbina---

SOJIM ŽIVOTOM I VJEROM U ISUSA KRISTA I KAMEROM SVJEDOČIM ŽIVOT ČOVJEKA

Zvonko B. Ranogajec, kršćanski TV producent, 2537 Eastwood Avenue, Evanston, Illinois 60201 SAD, e-mail: ZRanogajec@sbcglobal.net

DA SE NE ZABORAVI! - SJEĆANJE (1)

Uvod

"Narod koji se ne sjeća što je bilo jučer, ne zna što je danas, niti zna što će činiti sutra!" S tim mudrim riječima američkoga predsjednika Woodrowa Wilsona započinje moja dokumentarno-povijesna TV emisija "Sjećanje" u trajanju od 20 minuta, a uvodni je dio moje jedinstveno-dokumentarno-povijesne TV serije "Iseljena Hrvatska - Taj Živi Dio Hrvatskoga Naroda!"

Fra Jozo Grbeš, župnik Hrvatske župe Sv. Jeronima u Chicagu jedan je od rijetkih Hrvata u Hrvatskoj dijaspori koji iskreno razumije brata Hrvata izvan domovine u dubinu njegove duše, bez obzira tko je on! Posljednih petnaest godina fra Jozo Grbeš pojavljivao se u mnogim mojim TV emisijama različitih zbivanja u brojno velikoj i veoma aktivnoj zajednici Hrvata grada Chicaga. Kada sam prije nekoliko godina odlučivao koga ću izabrati da govori u mojoj TV emisiji "Sjećanje", koja je uvodni dio moje jedinstveno-dokumentarno-povijesne TV serije "Iseljena Hrvatska - Taj Živi Dio Hrvatskoga Naroda", nisam dugo razmišljao. Bio je to fra Jozo Grbeš, Božji sluga i moj brat u Kristu, koji je odmah pristao!

"Sjećanje"

(Prvi segment TV emisije)

U prvom segmentu TV emisije "Sjećanje" fra Jozo Grbeš govori iz kršćanske perspektive razumijevanja i gledanja kako je sjećanje bitni dio čovjeka u njegovoj duhovnoj dimenziji i uopće ljudskoj dimenziji.

"Kroz ova sjećanja pokušavamo se sjetiti događaje ljudi iz naše zajednice koji su ostavili svoje pečate, ostavili su svoje tragove, posvetili su svoje živote određenim događa-

jima, određenim pokretima. Prema tome, ta sjećanja je vrijedno zabilježiti, bilo to televizijskom kamerom, bilo to rukom ili olovkom. Mislim da je to zaista važno zabilježiti da ne bismo zaboravili!", kaže fra Jozo Grbeš u ovom segmentu TV emisije.

"Čovjek sa filmskom i TV kamerom"

(Drugi segment TV emisije)

"Hrvatska zajednica Chicaga blagoslovljena je jednim čovjekom koji se bavi filmskim i televizijskim snimanjem kroz 35 godina!"

Ovim riječima fra Jozo Grbeš započinje ovaj segment TV emisije i nastavlja:

"Na svim hrvatskim događajima u svim udrugama on je bio nazočan i prepoznatljiv po svojoj filmskoj i TV kameri. Njegovo ime je Zvonimir Ranogajec. On je zabilježio te događaje, velike i male, više od 250 dokumentarno-povijesnih filmova, TV emisija, priloga i TV intervju na hrvatskom i engleskom jeziku, snimljenih i proizvedenih u zadnjih 35 godina u iseljenoj Hrvatskoj, većinom u Chicagu, a i ne samo u Chicagu. I to je ostavljeno za povijest! Vrijedno ga je spomenuti, vrijedno se je sjećati i to su jedini događaji koji su filmskom i TV kamerom profesionalno i veoma kvalitetno zabilježeni u iseljenoj Hrvatskoj!"

"Čovjek sa filmskom i TV kamerom"

(Treći segment TV emisije)

"U životu svake Hrvatske zajednice u cijelom svijetu došlo je jedno posebno vrijeme!", kaže fra Jozo Grbeš u TV emisiji i nastavlja:

"Kao što je to u životu Hrvata bilo u Hrvatskoj, a to je posebno vrijeme Domovinskog rata. Vrijeme devedesetih, vrijeme kada su se ljudi skupljali zajedno, vrijeme kad su izražavali želje i mogućnosti kako pomoći Hrvatskoj! Mnogi su pomogli na mnoge načine. Gospodin Ranogajec televizijskom kamerom zabilježio je djelovanje Hrvatske zajednice u gradu Chica-

fra Jozo Grbeš

gu upravo u vrijeme Domovinskog rata. Sjećam se nekoliko njegovih filmova gdje je zabilježio ljude gdje su ovdje u hrvatskim župama, u klubovima bili natiskani uz male radio prijamnike, kratki val, gdje su slušali direktno što se događa u Vukovaru, Dubrovniku i u Bosni i Hercegovini i bilo gdje u vrijeme Domovinskog rata! Radio programi, posebice 'Slobodna Hrvatska', su ostavili jedan dugoročni trag u sjećanju ljudi ovoga grada, kada su uspjeli prenositi upravo ono što se doma događalo, uspjeli su zabilježiti i uspjeli su sačuvati te emisije! Gospodin Ranogajec ih je zabilježio televizijskom kamerom! Vrijeme je to bilo dubokih rana i dubokih sjećanja, ali i jednog zajedništva u kojem su se ljudi našli upravo u vrijeme tragedije, ali i u vrijeme radosti u Domovini! Sretan sam da su ti događaji zabilježeni televizijskom kamerom!"

University Club of Chicago

Božja neograničena ljubav iseljene Hrvatske za svoju domovinu Hrvatsku

(Četvrti segment TV emisije)

U posljednjem segmentu TV emisije "Sjećanje" fra Jozo Grbeš govori o neograničenoj Božjoj ljubavi iseljene Hrvatske za svoju prvu domovinu Hrvatsku.

"Sretan sam da događaji Hrvatske zajednice ostaju zapisani. Ostaju zapisani za povijest. Ostaju video zapisani! Ja vjerujem, nadam se i molim da će jednoga dana i Hrvati u domovini pokazati više zanimanja, iskrene želje saznati što su to Hrvati u dijaspori radili? Kako su živjeli? Zašto su tako puno voljeli Hrvatsku? Zašto su tako puno radili, stvarali i organizirali se? I ne samo za sebe, i nego iz čiste ljubavi prema Hrvatskoj! I čini mi se dok pomalo gledam unatrag i sjećam se lica i imena ljudi, događaja i žrtava, onda zasigurno vjerujem, kao što je i sjećanje duhovna dimenzija, da ta duhovnost ljudi

koja je iznjedrila mnoge te doživljaje, koja je u njima stvarala i rađala snagu za ići dalje. Nesebično raditi, nesebično od sebe davati, nikada ne tražiti priznanja, nikada ne tražiti ništa za uzvrat, da ta snaga duha u čovjeku, snaga vjere, je jedina mogla biti kadra stvarati u zajednici. Stvarati za Domovinu, ostavljati tragove, prenositi generacijama iza sebe, i znati i vjerovati da takve stvarnosti zaista nikada ne mogu propasti, one možda mogu kasniti, ali ne mogu propasti, jer stvarnost u kojima snaga duha i snaga ljubavi koja nije sebična, jesu zajedno, one zaista ostaju zauvijek!"

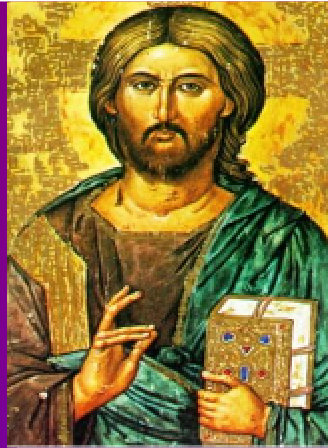
Odnosi između Hrvata u domovini i dijaspori

Mnoge su pojave neshvatljive među nama Hrvatima iz domovine i dijaspore, ali su istinite! Zaprepastan činjenicom da smo konačno nakon devet stotina godina ropstva i neslobode, zahvaljujući Bogu, našem Spasitelju, Sinu Božjem, Gospodinu Isusu Kristu dobili slobodu i državu, u nekim segmentima otkrili i svoje najnegativnije ljudske porive!

Na primjer, nebratski i nepojmljivo loši odnosi i suradnja između moje braće i sestara Hrvata iz domovine i dijaspore! O nama Hrvatima u dijaspori vrlo rijetko se govori u medijima. O nama se ne raspravlja na sjednicama Vlade. Mi smo postali rijetka tema i u Hrvatskom saboru.

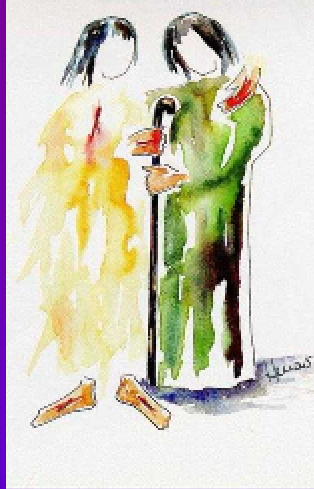
**XVe
NEDJELJA
KROZ
GODINU
B**

Marko 6, 7-13

U ono vrijeme: Dozva Isus
Dvanaesticu te ih poče slati dva po
dva, dajući im vlast nad nečistim
dusima.

I zapovjedi im
da na put ne
nose ništa
osim štapa:

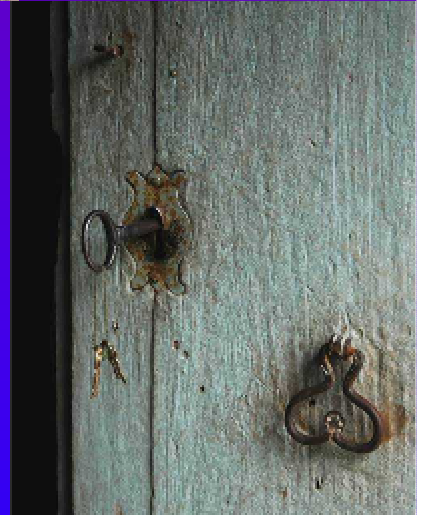

ni kruha, ni torbe,
ni novca o pojasu,

nego da nose
samo sandale da
ne oblače dviju
haljina.

I govoraše
im: »Kad
uđete gdje u
kuću, u njoj
ostanite, dok
ne odete
odande.

Ako vas gdje ne
prime te vas ne
poslušaju, izadite
odande i otresite
prah ispod svojih
nogu njima za
svjedočanstvo.«

Otišavši
propovijedah
u obraćenje i
izganjahu
mnoge
zloduhe

**i mazahu uljem
te ozdravljahu
mnoge
nemoćnike.**

Prezentaciju je izradio
FRANJEVAČKI SAMOSTAN i Župni ured
sv. Nikole Tavelića
Ivekovićeva 8 51000 RIJEKA
Tel. 051/ 641-449
Fax: 051/ 648-697
E-mail adresa: frs-
sv.nikola@ri.htnet.hr

RIJEČ ZA SVAKI TJEDAN (35)

Mieczystaw Malinski

ZAŠTO VAŠ UČITELJ JEDE S CARINICIMA I GRJEŠNICIMA?

Isus je odlazio među ljude. Pružao je ruke bolesnicima, kljastima, slijepima i gluha. Kretao se među carinicima, bludnicama i rubnim ljudima. To mu nije donijelo dobar glas.

A nama je prvo do dobra glasa. Najradije bismo na ljude gledali s visoka, drobili im svoju mudrost, gađali ih munjama i gromovima svoje srdžbe ili im dijelili lijepe savjete. Svoje ruke peremo od svake krivice i stresamo prašinu sa svojim oprava. – Nije čudo što nam se nitko ne navraća.

Želiš li pomoći ljudima, siđi sa svom umišljenog prijestolja, otiđi među ljude i uđi u njihov život. Dotakni se njihove prljavštine, rana, krvi i gnoja. Umazat ćeš svoje ruke, svoje odijelo; ogovarat će te i razvikati, a iza leđa šaptati. Svoju karijeru stavit ćeš na kocku. Ne će te pratiti dobar glas. No, ni Isus ga nije uživao.

10. nedjelja kroz godinu A,
Mt 9,9-13

TKO GOD VRŠI VOLJU BOŽJU, TAJ MI JE BRAT I SESTRA I MAJKA

Prijateljstvo. Bliskost veća no s braćom i sestrama. To se čudo ne događa kad se udružimo zbog bilo kakvih interesa, zbog bilo kakvih časovitih ciljeva, već kad se povežemo radi najsavršenijih stvari i najdubljih vrednota. Tada smo Isusu tako blizu kao brat, sestra i majka.

10. nedjelja kroz godinu B,
Mk 3, 20-35

Majke koje dijete uspavljaju

A ON GA DADE NJEGOVOJ MAJCI

Jesi li ikada bio u sirotištu? Jesi li vidio dijete koje pati od prinudnog boravka u bolnici? Ono više ne plače, već nijemo sjedi u svom ograđenom prostoru i tupo gleda preda se; ritmički maše glavom tamo-amo i malo-malo pa udari glavom o stijenu.

Gradimo dječja obdaništa. Dobro je to. A ne bude li, da zaboravimo najvažnije – dati djetetu majku? Omogućiti da zajedno provedu barem prve godine? Dati djetetu oca koji će naći svaki dan vremena za svoje dijete? Dati djetetu obitelj u kojoj će ga okruživati baka, djed, ujaci i tetke, bratići i sestrične?

Ne bi li se ljudi – vidjevši tako odbačenu i napuštenu djecu – trebali osjećati pozvanima, da jedno takvo dijete usvoje?

10. nedjelja kroz godinu C,
Lk 7, 11-17

NOVA USTAŠKA STRANKA NAPUŠTA OKUPLJANJA DOMOVINSKIH I DRŽAVOTVORNIH HRVATA (2)

Gen Kameni, Zagreb

A: Spremni.

B: Spremni!

A: Tramvajem sam, pa ...

B: U redu je! Sjedi! Nastavljamo čitati prosvjedna pisma u svezi s najavljenim pohodom Hrvatskog uljudbenog pokreta Ravnoj Gori i spomeniku generala Draže Mihailovića. Primili smo 78 prosvjednih pisama, među kojima se naročito ističu ona dobivena od Dragana Hazlera iz Švicarske, Zvonimir Došena iz Kanade, g. Dragana Rakića iz Francuske, Đive Bašića iz Dubrovnika i Diane Majhen iz Zagreba. Dakle, ...

Ibrahim: G. Ustrajniću molim za riječ.

B: Što je Ibrahim?

Ibrahim: Mi se ne slažemo s istupanje Nove Ustaške Stranke iz Okupljanja Domoljubnih i Državotvornih Hrvata.

B: Tko to?

Ibrahim: Mi **pučke ustaše**. Mi **euro-ustaše**. Članovi **Stranke Pučkih Ustaša**.

B: Nasmijavaš me Ibrahim!

Ibrahim: Treba ići u korak s vremenom.

B: Što to znači ići u korak s vremenom?

Ibrahim: To jednostavno znači g. Antica da je prošlo vrijeme ustaša Poglavnika Nezavisne Države Hrvatske Dr Ante Pavelića, jer ih ne priznaje Europska unija, posebno – a što je od velikog zna-

čaja – europski povjerenik za prijam novih članica Olli Rehn. Međutim, kad su u pitanju **pučke ustaše** stvari stoje sasvim drugačije. **Pučke ustaše**, kao osuvremenjene **ustaše**, dobro su došli u Europsku uniju.

B: Ma nemoj? Izmislili ste toplu vodu kako bi se poklonili zlatnom teletu europskih fondova. Častan ustaša nikad se ne prodaje za šaku eura, bile to kovanice, papirni novac ili kartice. Nema **pučkih ustaša**. Postoje samo Poglavnikove **ustaše**.

Foto: Pakracki list

Veljko Džakula na čelu Hrvatske Pročišćene Pravoslavne Stranke Prava

Ibrahim: Postoje itekako. Tu je prof. dr. sc. Zdravko Tomac, koji je s Pajom Gregorićem i Jakovom Blaževićem dizao **ustašanak** u Srbu, a što oni sa zlom nakanom imenuju kao srbski ustanak podignut protiv Nezavisne Države Hrvatske. Postoje tajni spisi ZAVNOHa o tome. **Ustašanak su digli pučki ustaše** iz Srba i okolice. Zatim su nam, ponavljam, kao **euro-ustašama**, već prišli prof. dr. sc. Ivo Banac, a odmah nakon Osnivačkog sabora pripojit će

nam se HNS i NHD. Znete li Vi koja ćemo mi biti snaga kad nam se pridruže gospoda Zoran Pusić zvani Goljip, Josip Manolić zvani Joža, Radimir Čačić zvani GCG, Vesna Pusić zvana ... (Uh, zaboravilih!), Damir Kajin zvani Starohrvat, itd..

A: Ha. Ha. Ha.

Ibrahim: O **pučkim ustašama** počinju pisati časopisi. Eto, na primjer, "Ognjšte" u sljedećem broju počinje objavljivati kazališni komad "**Ustaške nevolje**". To je dokaz našeg ugleda.

A: Ibrahim **razbijaš ustaški pokret!**

Ibrahim: Ako su se komunisti mogli rasporediti u dvije stranke, u SDP i HDZ, i to vrlo uspješno, zašto ne bi isto mogli učiniti i **ustaše**? Ili **euro-pravaši** Ante Đapića, koji imaju Hrvatsku Stranku Prava, Autentičnu Hrvatsku Stranku Prava, Čistu Stranku Prava, a uskoro stari pravaš Veljko Džakula pokre-

će **Hrvatsku Pročišćenu Pravoslavnu Stranku Prava**.

B: Nevjerojatno! Užas!

A: Može li mala stanka. Otišao bih do uredništva. Imamo najbolji WC u državi. Poklon s Pantovčaka.

B: Ništa, ništa! Pozdravite urednika. Neka navrati. Na čaj. Romanijski, od čubre.

A: Hoću. Spremni.

B: Spremni!

MIRINI VINKOVAČKI KOLAČI

Pripremila:
Marija Dragun
rođ. Takšić

Ruska salata

Sastojine za biskvit:

12 bjelanjaka, 12 žlica šećera,
6 žumanjaka, 6 žlica oštrog brašna,
1/2 praška za pecivo i
10 žlica mljevenih oraha.

Sastojine za nadjev:

6 žumanjaka,
25 dag šećera,
2 vanili šećera,
6 žlica oštrog brašna,
6 dl mlijeka,
2 štange čokolade,
10 dag mljevenih oraha,
10 dag sjeckanih oraha,
10 dag groždica,
10 dag žele bombona i
20 dag margarina.

Snimio: Marko Stjepan Mirković

Izrada biskvita: Od 12 bjelanjaka istuči čvrsti snijeg, dodati 12 žlica šećera, 6 žumanjaka i 1/2 praška za pecivo. Izmiješati mikserom. Na kraju žlicom ili kuhačom umiješati 6 žlica oštrog brašna i 10 žlica mljevenih oraha. Peči, u tepsiji na pomašćenju i pobrašnjenoj foliji, 25 minuta u pećnici zagrijanoj na 200°C.

Izrada nadjeva: Mikserom izraditi 6 žumanjaka, 25 dag šećera, 2 vanili šećera. Umiješati 6 žlica oštrog brašna i 1 dl mlijeka. Posebno zagrijati pola litre mlijeka da zakipi, te naliti na smjesu. U tu smjesu iskidati 2 rebra čokolade. Smjesu za nadjev kuhati dok se ne zgusne, uz stalno miješanje. U vruće staviti 10 dag

groždica, 10 dag mljevenih oraha i 10 dag sjeckanih oraha. Sve promiješati i na kraju umiješati 20 dag margarina. Ostaviti neka se ohladi. U hladno dodati 10 dag sjeckanih žele bombona (po želji).

Završna obrada: Biskvit skinuti s folije. Prerezat na pola po dužini. Pola nadjeva namazati na donji biskvit, staviti drugi dio biskvita i premazati kolač izvana s ostatkom nadjeva. Odozgora se može staviti i šlag.

Napomena: Biskvit se može peći i u šerpi od 4,5 l. Tako se dobije okrugla torta.

UJEO SI ME ZA SRCE DRAGI BRATE IVO MATANOVIĆU, MLATNUO SI ME PO MOZGU I PAMETI

dr. sc. Tomislav Dragun, Zagreb

U svom intervjuu "Zadarskom regionalu" (30. rujna 2009.), kojega u ovom broju Glasnika objavljujemo u cijelosti, na pitanje novinara ("Biste li Vi prihvatili da se Vaše dijete uda/oženi za Srbina ili Srpkinja: Kako biste prihvatili tu situaciju?") odgovorio si doslovno sljedeće:

"Da. Odabir mog djeteta bio bi odabir odraslog čovjeka. To je ista vjera. Možda ne bih tolerirao da mi dijete ode za muslimana, jer je to jedan sasvim oprečan narod. Antropološki se bitno razlikujemo."

Pročitao sam tih nekoliko rečenica desetak puta, uvijek se nadajući mome previdu. Nije ga bilo, točno si to rekao, ujeo me za srce i mlatnuo me po pameti i činjenicama.

Je li moguće da nisi čitao knjigu **"Studije o podrijetlu – etnološka razmatranja iz Bosne i Hercegovine"** - Matica Hrvatska, Zagreb, 1941. - dr. Čire Truhelke (otac: Čeh, mati: mađarska Njemica)? Ako nisi, upravo je držeći u ruci i pozorno je listajući, nastavno ti podarujem nekoliko odlomaka iz nje, nadajući se da ćeš to ipak jednom učiniti.

"Službeni commercium između osvajača i osvojenika u Bosni predočit će nam najbolje prvi pionir, koji je osmanlijskoj ekspanziji prema zapadu utirao puteve, **Isabeg**, isprva krajišnik u Skoplju, poslije zapovjednik zapadnim stranama u Kruševcu, konačni prvi sandžakbeg vrhbosanski. On u jednom pismu, koje nam se je sačuvalo, zove hercega Stjepana svojim bratom, a vojvodu Petra Pavlovića svojim sinovcem." (str. 10)

"Strani došljaci dakle nisu Bošnjake turčili, nego su ovi naprotiv asimilirali, t. j. pohrvatili njihove potomke. Poznato je, da je između bosanskih muslimana i Osmanlija postojao uvijek neki antagonizam i da su Bošnjaci zazirali od toga, da svoje kćeri

udaju za t. zv. **Turkuše**, ..." (str. 12)

"Iz rečenoga se razabire, da su bosanski muslimani ostali ono, što su im bili praoci. Njihovu narodnu pripadnost najbolje nam zasnjeđočava jezik, a taj je **ikavština**, koju je muslimanski harem sačuvao jednako čisto, kao što je sačuvao i rasu od tuđe natruhe." (str. 14)

"Kako su drugi islamski pisci o tome mislili, prikazao je ponovno Safvetbeg Bašagić, a mi ćemo samo upozoriti na najvećeg turskog putopisca XVII. vijeka, na Evliju Čelebiju, koji je u svojoj **Sejahatnami** opširno opisao Bosnu s kraja na kraj. Opisujući

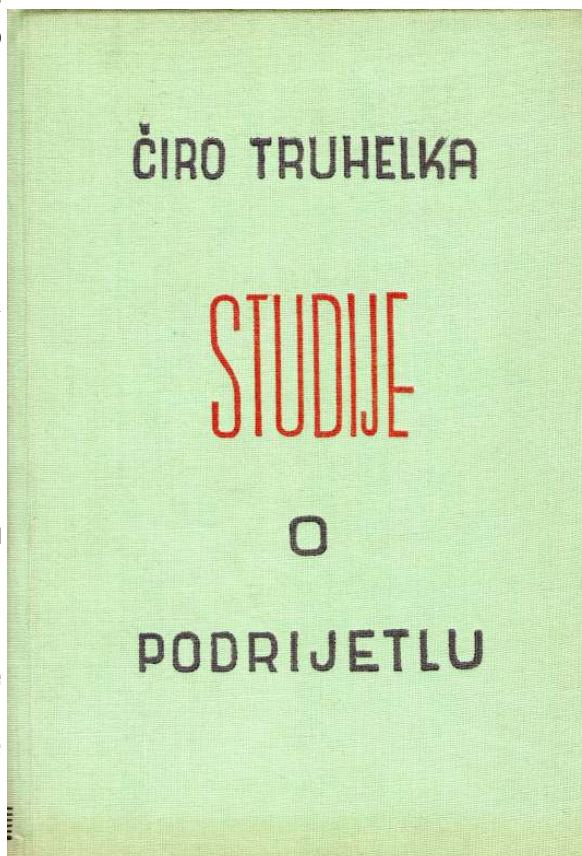
Sarajevo on hvali sarajevske muslimane, podrijetlom Hrvate, radi njihovih vrlina i junačke čudi, a da im prikaže jezik, navodi glosse uz turski prijevod i naročito ističe jednu jezičnu osobitost Sarajlija, koja je inače malo kojem istraživaču pala u oči, a ta je, da oni sva osobna imena završavaju na o." (str. 14)

"Naoko je sitnica, ali s jezičnog stanovišta zanimljiva je i činjenica, da bosanski muslimani za oznaku mjeseci sunčane godine upotrebljavaju specifično hrvatsko narodno nazivlje (sičanj, veljača i t. d.), i to ne samo u svojim ruznamama, sahamama i kalendarima, nego se to sačuvalo i u govoru naroda do nas." (str. 15)

"U begovskim kućama sačuvalo se do najnovijeg doba i ono narodno pismo, kojim su prvi bosanski sandžaci pisali svoje poslanice, bosanski fratri svoje matrikule i kronike, a fra Matija Divković svoja tiskana djela. To svoje pismo okrštise punim pravim imenom bosanice, a muslimansku djecu nisu to pismo naučavali putujući **da-skali** ili **meštri**, nego rođene majke ili stariji, kući privrženi i s njom srasli sluge ili dvorani." (str. 15)

"Tamnookih muslimana ima 46,95 %, katolika podjednako 46,82 %, dočim je grčkoistočnjaka taj postotak za 10 % veći ili točno 56,27 %.

Svijetlih očiju ima u muslimana 37,69 %, u katolika 39,88 %, a u grčkoistočnih opet okruglo 10 % manje, t. j. 28,52%. Slična razmjera postoji i u pigmentaciji kose, jer imamo **tamnokosih** muslimana

Akademik Mirko Vidović, Ivo Matanović i dr. sc. Tomislav Dragun u Zadru 1. listopada 2009.

67,60 %, katolika podjednako, a grkoistočnih opet gotovo 10 % više, to jest 76,48 %.

Svijetla boja kose zastupana je opet u muslimanima sa 12,30 %, u katolika sa 9,24 %, a u grkoistočnih sa 7,77 %.

Prosječni odnošaj ovih dviju vrsta pigmentacije predstavlja nam **antropološki tip** i obzirom na nj pripada tamnom tipu 47,96 % grčkoistočnjaka, a muslimana i katolika 11 postotaka manje, to jest u obiju po 38,89 %. Naprotiv čistom **svijetlom tipu** pripada 9,40 % muslimana, 7,51 % katolika i 5,59 % grčkoistočnih." (str. 16)

"Kako se vidi, u povijesti kolonizacije Bosne doseljenicima grčkoistočnjacima možemo razlikovati tri faze: **pastirsku, filurijsku i seljačku** na onim zemljama, koje su opustjele uslijed katoličke emigracije, a s ovom potonjom ide uporedo i **crkvena promičba**, koja je isprva anacionalna, jer je više svećenstvo mahom fanariotsko, a niže većim dijelom; ali vremenom, poistovjećujući istočnu crkvu ("pravoslavlje") sa srpstvom, ona postaje glavnim organizatorom srpskog nacionalizma." (str. 40)

"Na pravo podrijetlo ovih doseljenika upućuju nas i stara njihova porodična imena, ... Banjani, ... Đerman, ... Kočo, Kalaba, ... Kecmani, ... Karani, Surlani, ..." (str. 41)

"Sva ta imena skroz su neslovenska i nehrvatska, a mogao bi ih protumačiti samo dobar romanista; ali se i ona slaviziraju u novije vrijeme nastavkom **ić** ili **ović, ević.**" (str. 41)

Dakako, danas se mnogi (neki kažu: "uglavnom") bosanski muslimani deklariraju nacionalno kao Bošnjaci. Razumljivo je to nakon silne protivničke promičbe i prisile, ali i (obmanjujućih) obećanja "svijetle budućnosti. Prihvaćam to, misleći pritom na ograničavajući, posebno vremenski, doseg takvih nastojanja. Bilo kako bilo, osjećali se bosanski muslimani Bošnjacima ili Hrvatima, oni će zauvijek ostati mojom braćom, tijela dijelom moga tijela, duše, dijelom moje duše.

Jer, to je istina!

Jer, to je istina!

OBAVIJEST O PARKIRANJU

Doznao: **fra Petar Filić**, Zagreb

Uvodi se i sedma parkirna zona, a to je svako mjesto izvan Zagreba.

Svi građani sa ZG registracijom koji trenutno ne borave u Zagrebu, morat će plaćati parkiranje Zagrebparkingu, gdje god se nalazili u Hrvatskoj. U tu svrhu Grad će nabaviti GPS uređaj u vrijednosti od 250 milijuna kuna.

Razmišlja se i o osmoj zoni koja bi se odnosila na područja izvan Hrvatske, tj. građani Zagreba bi plaćali parking kao da su u Zagrebu i kad su izvan granica Hrvatske. Austrija, Italija, Mađarska i Slovenija bi bile 8.1. zona, Njemačka i Francuska 8.2. zona itd. Za kontrolu i nadzor 8.-e parkirne zone nabavit će se bespilotne letjelice.

Ovaj prijedlog o sedmoj parkirnoj zoni prihvaćen je jednoglasno, pa je gradonačelnik Milan od sreće u jednom dahu otrčao na Sljeme i natrag.

PORUKE

HODOČAŠĆE U RIM, ASSISI I PADOVU 2009. (1)

Jasenska Polić Biliško, Zagreb

Mješoviti pjevački zbor župe sv. Josipa na Trešnjevci u Zagrebu proslavio je **70 godina djelovanja i 30 godina rada** pod umjetničkim vodstvom prof Josipa Škvorca. Taj značajan jubilej okrunio je prvim hodočašćem u Italiju - Assisi, Rim i Padovu.

Od 15. do 21. rujna u najpoznatijim crkvama, na trgovima i ulicama Rima, orila se hrvatska pjesma: crkvena pučka, domoljubna, klapska... Četrdesetak pjevača održalo je nekoliko formalnih, a još više neformalnih koncerata i svojom pjesmom dostojno predstavilo svu ljepotu hrvatske opjevine riječi, oduševilo mnoge hodočasnike, turiste iz najrazličitijih zemalja svijeta i slučajne prolaznike. Hrvatski barjaci, crveno-bijeli kvadratići i besprijeekorna pjesma, izmamili su pljesak i uzvike oduševljenja mnogima koji su se zatekli u Rimu tih dana.

Zbor je svaki dan imao svetu misu u jednoj od poznatih rimskih crkva i pri tom izvodio hrvatsku crkvenu glazbu. Nezaboravna je sv. misa na glavnom oltaru bazilike Sv. Ivana Lateranskog. Kako opisati misu u Katakombama Sv. Kalista?! Mise u Katakombama su uistinu osobit i rijedak događaj, a osobito na hrvatskom jeziku uz hrvatsku pjesmu. Takav doživljaj, tu izuzetnu priliku, Zbor zahvaljuje velikom domoljubu svećeniku don Mati Tomasu, koji je u Katakombama bio vodič za nas Hrvate i koji je za pjevače župe sv. Josipa iz Zagreba sve i organizirao. Druženje s don Matom i pjesma nakon mise ostaje Zboru u neizbrisivom sjećanju.

19. rujna u crkvi San Giustino, župnoj crkvi Doma hrvatskih hodočasnika - Hrvatske kuće „Dr. Ivan Merz“ (Domus Croata), Zbor je pjevao na Sv. misi koju su na latinskom služili hrvatski svećenici vč. Tomislav Kralj i kapelan župe sv. Josipa vč. Marko Vuković uz župnika msgr. Giulio Vila. Zbor je izveo misu A.Foerstera Misa in honorem st Caeciliae na latinskom, a nakon mise održao i koncert pod nazivom Hrvatska crkvena glazba: Đani Maršan - Bože čuvaj Hrvatsku, Ivan Zajc - Ave Maria, Josip Matanović - O Bože veliki, Vladimir Petrović - Sv. Josipu, Krsto Odak - Svrši stopi moje, Rudolf Matz - Zdrava Marija, Anđelko Klobučar - Isus Krist jučer, danas i uvijek, Josip Škvorc - Terra tremuit, Ivan Zajc - Hvalite Gospoda i Giuseppe de Marzi - Signore delle cime. Nakon mise slijedilo je druženje i pjesma.

Pjesma s don Matom Tomasom

Hrvatski
uljudbeni
pokret

**Udruga za zaštitu
prava građana**

Pete poljanice 7
10000 Zagreb
Hrvatska
tel: +385 1 29-23-756
fax: +385 1 29-23-757

hrvatska.uljudba@gmail.com
www.hrvatskauljudba.hr
www.svakovamdobro.hr
www.pravednostiljubav.hr
www.borovnicaunas.hr
www.redangus.hr
www.blackdragun.hr
www.laudonovgaj.hr
www.ne-kor.hr

Glasnik

Hrvatskog uljudbenog pokreta
Izlazi subotom

Nakladnik:

**Poslovna savjetovanja
Dragun d.o.o.**

Uredništvo:

dr. sc. Tomislav Dragun
glavni urednik
091/33-88-431

Hrvoje Mirković
grafički urednik
091/33-88-432

Lovorka Dragun Mirković, dipl.
oec. za izdavača
091/33-88-433

Prilože slati na adresu:
Zagreb, Pete poljanice 7
hrvatska.uljudba@gmail.com
Idejno rješenje:
© Hrvoje Mirković